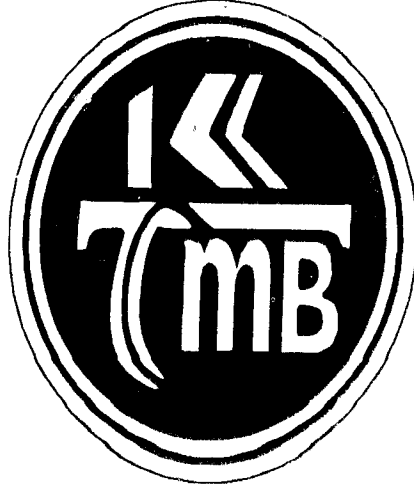

**Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Merkez Bankası**

Bülten

Ağustos 1994

No: 22

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. BÖLÜM	
K.K.T.C. Merkez Bankası Aleyhine İngiltere Yüksek Mahkemesinde Açılan Dava	3
II. BÖLÜM	
K.K.T.C. Merkez Bankası ve Bankacılık Faaliyetleri	5-44
III. BÖLÜM	
Ekonomik Gelişmeler	45-68
1. Üretim, İstihdam ve Fiyatlar	
a) Üretim Artışı ve Kaynakların Kullanımı	47
b) İstihdam	47
c) Fiyat Hareketleri ve Ücretler	51
	53
2. Mali ve Parasal Gelişmeler	
a) Mali Gelişmeler	56
b) Parasal Gelişmeler	56
	61
3. Ticaret, Pazarlama ve Ödemeler Dengesi	
a) Ticaret ve Pazarlama	61
b) Ödemeler Dengesi	61
	61
IV. BÖLÜM	
Merkez Bankasının Yıllık Hesapları	
Bilanço	69-75
Kâr ve Zarar Hesabı	71
Hesaplar Hakkında Açıklamalar	72
	73-75
V. BÖLÜM	
Bankacılık İstatistikleri	77-88
VI. BÖLÜM	
Bankacılık kesiminin Özel İlgi Duyacağı Mevzuat	89-138
VII. BÖLÜM	
Tabloların Listesi	141

1. Bölüm

POLLY PECK INTERNATIONAL PLC KAYYUMLARININ LONDRA'DA YÜKSEK MAHKEMEDE AÇTIĞI DAVA

21 Sayı ve Mayıs 1993 tarihli Bültende belirtildiği üzere 2 Mart ve 8 Mart 1993 tarihleri arasında Temyiz Mahkemesi, Mahkemenin yetki yetersizliği nedeniyle davanın reddine dair Banka tarafından yapılan müracaatın Mahkemece daha önce reddolunmasına karşı, Bankanın yaptığı istinafi dinledi. Temyiz Mahkemesi kayyumların davasının esası hakkında tatmin olmadı ve Bankayı İngiltere'de dava etmek için sağlam ve savunulabilir bir tezleri olmadığını saptadı. Neticede, Mahkeme daha önceki kararı bozarak, kayyumların davasını reddetti. Mahkeme, Bankanın dava masraflarının kayyumlarca ödenmesini de emretti.

Kayyumların, istinaf izni için, Lordlar Kamarasına müracaattan feragat etmeleri üzerine, Merkez Bankası aleyhindeki dava sona ermiş oldu.

Bankanın, dava masrafları ve bunlarla birlikte Ekim 1991 ve Mart 1992 tarihleri arasında Londra'daki döviz hesaplarının, haksız yere dondurulması sonucu duçar olduğu zarar dolayısıyla, Bankanın tazminat talebi, Londra'daki avukatlarımızca izlenmiş ve kayyumlardan aşağıdaki ödemelerin yapılması sağlanmıştır:

	£
Tazminat	100,000.00
Masraflar	796,539.93
	896,539.93
Çalınan evrak için açılan dava masraflarına kar- şılık	2,500.00
	899,039.93

30 Haziran 1993 tarihli beyanatında kayyum Mr. Christopher Morris şöyle demiştir:

"Temyiz Mahkemesinin, Merkez Bankası aleyhindeki davada almış olduğu karardan sonra istinaf izni için Lordlar Kamarasına müracaatta bulunmamaya karar verilmiştir. Bu itibarla, Merkez Bankası aleyhindeki dava sona ermiştir.

Kovuşturma esnasında, Merkez Bankası'nın sunduğu deliller muvacehesinde, Polly Peck International PLC'nin kaybolan paraları hakkında, Merkez Bankası'na yöneltilecek şikâyetlerin esastan yoksun olduğu şimdi kabul edilmektedir.

Bu itibarla, duruşmada yapılan yolsuzluk ve para aklama suçlamalarından dolayı, bu davanın sorumlusu olan Mr. Christopher Morris hem Guvernörden, hem de Merkez Bankası'nın Yönetim Kurulundan özür dilemektedir.

Polly Peck International PLC tarafından Asil Nadir aleyhine başlatılan ve Sayın Nadir'in zimmetine geçirdiği iddia olunan yaklaşık £ 371 milyon miktarındaki para ile ilgili kovuşturma sürdürülmektedir."

II. BÖLÜM

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİNDE MERKEZ BANKASI VE BANKACILIK FAALİYETLERİ

35/1987 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasında belirtilen çerçevede bankalar tarafından getirilen kısa vadeli senet ve vesikaları reeskonta kabul ederek veya Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Hazine Kefaleti karşılığında avans vermek suretiyle, piyasaya para sürme ve bankalara kaynak sağlama görevleri bankamızca sürdürülmüştür.

31 Aralık 1993 tarihi itibarıyla avans ve reeskont işlemleri Tablo 1’de, avans ve reeskont işlemlerinden doğan borç bakiyelerinin 31 Aralık 1992, 31 Aralık 1993 ve 31 Temmuz 1994 itibarıyla karşılaştırması ise Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 1

31 Aralık 1993 Tarihi İtibarıyla Avans ve Reeskont İşlemleri

Banka Kaynaklarından Kullandırılan:		Borç	Senet	Milyon TL.
		<u>Bakiyesi</u>	<u>Adedi</u>	<u>Senet Toplamı</u>
Hazine Kefaletini haiz	K.M.S.Cypfruvex			
Bonolar üzerine avans	İşletmecilik Ltd.	60.807.0	4	13.000.0
“ “	Tarımsal Donatım Kurumu	2.741.4	4	220.00
“ “	K.T.Turizm İşl.Ltd.	40.0	1	60.0
		63.588.4	9	13.280.0
Hazineye Kısa	Hazine ve Muhasebe Dairesi	255.000.0	-	-
Vadeli Avans				
Küçük Esnaf ve	K. Vakıflar Bankası Ltd.	43.332.5	1.919	43.332.5
Sanatkâr Senetleri				
Sanayi Senetleri	K. Vakıflar Bankası Ltd.	3.369.5	27	3.483.8
“ “	K. Kredi Bankası Ltd.	5.410.4	35	5.530.0
“ “	K. Ticaret Bankası Ltd.	2.770.0	21	2.782.0
“ “	Asbank Ltd.	3.500.0	19	3.500.0
“ “	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	3.123.8	18	3.346.0
“ “	K.T. Koop. Mer. Bankası Ltd.	1.202.5	11	1.276.0
“ “	K. İktisat Bankası Ltd.	2.175.8	14	2.198.0
“ “	Türkiye İş Bankası A.Ş.	5.108.0	12	5.108.0
“ “	K. Yatırım Bankası Ltd.	2.955.0	14	2.955.0
“ “	L.T.Koop. Bankası Ltd.	400.0	2	400.0
“ “	K. Faisal İslâm Bankası Ltd.	900.0	4	900.0
“ “	K. Hürbank Ltd.	686.0	4	686.0
“ “	Everest Bank Ltd.	1.800.0	8	1.800.0
		33.401.0	189	33.964.8
Ticari Senetler	K.Ticaret Bankası Ltd.	500.0	3	500.0
İhracat Senetleri	K.Vakıflar Bankası Ltd.	35.000.0	2	47.000.0
“ “	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	40.000.0	1	40.000.0
		75.000.0	3	87.000.0

Turizm Senetleri	K.Vakıflar Bankası Ltd.	1.963.0	11	2.016.7
" "	Türk Bankası Ltd.	392.6	5	433.3
" "	Asbank Ltd.	1.444.4	9	1.800.0
" "	Türkiye İş Bankası A.Ş.	206.9	2	266.0
" "	K. Faisal İslâm Bankası Ltd.	750.0	8	750.0
" "	K. Yatırım Bankası Ltd.	1.688.9	8	1.800.0
" "	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	250.0	1	250.0
" "	Everest Bank Ltd.	<u>370.4</u>	<u>2</u>	<u>400.0</u>
		7.066.2	46	7.716.0
		<u><u>7.066.2</u></u>	<u><u>46</u></u>	<u><u>7.716.0</u></u>
Tarım Senetleri	K. Vakıflar Bankası Ltd.	50.6	8	50.6
		<u><u>50.6</u></u>	<u><u>8</u></u>	<u><u>50.6</u></u>
	TOPLAM	477.938.7	2.177	185.843.9
		<u><u>477.938.7</u></u>	<u><u>2.177</u></u>	<u><u>185.843.9</u></u>

Diğer Kaynaklardan Kullandırılan:

		Borç	Senet	Milyon TL.
		<u>Bakiyesi</u>	<u>Adedi</u>	<u>Senet Toplamı</u>
Turizm Teşvik Fonu	K. Vakıflar Bankası Ltd.	3.350.0	10	3.350.0
" "	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	6.875.0	19	6.875.0
" "	Türk Bankası Ltd.	2.560.0	8	2.560.0
" "	K.Kredi Bankası Ltd.	200.0	1	200.0
" "	K.Ticaret Bankası Ltd.	900.0	4	900.0
" "	Asbank Ltd.	1.000.0	4	1.000.0
" "	Türkiye İş Bankası A.Ş.	730.0	2	730.0
" "	K. Faisal İslâm Bankası Ltd.	<u>3.250.0</u>	<u>7</u>	<u>3.250.0</u>
		18.865.0	55	18.865.0
		<u><u>18.865.0</u></u>	<u><u>55</u></u>	<u><u>18.865.0</u></u>
Sanayi Teşvik Fonu	K. Vakıflar Bankası Ltd.	1.750.0	10	1.750.0
" "	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	1.476.0	10	1.476.0
" "	Türk Bankası Ltd.	85.0	1	85.0
" "	Limasol T.Koop.Bankası Ltd.	110.0	1	110.0
" "	K. Kredi Bankası Ltd.	3.728.0	12	3.728.0
" "	K. Ticaret Bankası Ltd.	479.0	5	479.0
" "	K. Endüstri Bankası Ltd.	200.0	1	200.0
" "	Asbank Ltd.	894.0	8	894.0
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	3.195.0	9	3.195.0
" "	K. İktisat Bankası Ltd.	90.0	1	90.0
" "	K. Yatırım Bankası Ltd.	1.385.0	5	1.385.0
" "	K.Faisal İslâm Bankası Ltd.	572.0	2	572.0
" "	Türkiye İş Bankası A.Ş.	<u>175.0</u>	<u>1</u>	<u>175.0</u>
		14.139.0	66	14.139.0
		<u><u>14.139.0</u></u>	<u><u>66</u></u>	<u><u>14.139.0</u></u>
Eximbank İhracat Hazırlık Kredileri	K. Vakıflar Bankası Ltd.	48.0	1	48.0
" "	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	600.0	3	600.0
" "	Limasol T.Koop.Bankası Ltd.	440.0	2	440.0
" "	Asbank Ltd.	1.000.0	4	1.000.0
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	1.110.0	6	1.110.0
" "	K. İktisat Bankası Ltd.	354.0	2	354.0

“	“	K. Yatırım Bankası Ltd.	1.774.0	12	1.774.0
“	“	Everest Bank Ltd.	<u>2.000.0</u>	<u>8</u>	<u>2.000.0</u>
			<u>7.326.0</u>	<u>38</u>	<u>7.326.0</u>
Eximbank İhracat Kredileri					
“	“	K. Vakıflar Bankası Ltd.	22.219.7	26	10.219.7
“	“	Limasol T.Koop. Bankası Ltd.	287.0	2	287.0
“	“	K. Kredi Bankası Ltd.	200.0	1	200.0
“	“	K. Ticaret Bankası Ltd.	1.600.0	14	1.600.0
“	“	Asbank Ltd.	585.0	6	585.0
“	“	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	16.070.0	41	16.070.0
“	“	K. İktisat Bankası Ltd.	376.0	4	376.0
“	“	K. Yatırım Bankası Ltd.	<u>335.0</u>	<u>4</u>	<u>335.0</u>
			<u>41.672.7</u>	<u>88</u>	<u>29.672.7</u>
TOPLAM			<u>82.002.7</u>	<u>247</u>	<u>70.002.7</u>
Özet:					
Banka Kaynaklarından Kullandırılan			477.938.7	2.177	185.843.9
Diğer Kaynaklardan Kullandırılan			<u>82.002.7</u>	<u>247</u>	<u>70.002.7</u>
Genel Toplam			<u>559.941.4</u>	<u>2.424</u>	<u>255.846.6</u>

Tablo 2

**Avans ve Reeskont Borç Bakiyelerinin 31 Aralık 1992, 31 Aralık 1993 ve 31 Temmuz 1994
İtibarıyla Karşılaştırması**

Banka Kaynaklarından Kullanılan:

<u>Kredi Türü</u>	<u>Borçlu</u>	<u>31 Aralık 1992</u>	<u>31 Aralık 1993</u>	<u>Milyon TL. 31 Temmuz 1994</u>
Hazine Kefaletini	K.M.S. Cypfruvex İşl. Ltd.	33.772.7	60.807.0	60.807.0
Haiz Bonolar Üz. Av.	Tarımsal Donatım Kurumu	1.557.6	2.741.4	2.741.4
" "	K.T.Turizm İşletmeleri Ltd.	100.0	40.0	-
" "		35.430.3	63.588.4	63.548.4
Hazineye Kısa	Hazine ve Muhasebe Dairesi	75.000.0	255.000.0	255.000.0
Vadeli Avans				
Küçük Esnaf ve	K.Vakıflar Bankası Ltd.	6.907.2	43.332.5	46.769.1
Sanatkâr Senetleri				
Sanayi Senetleri	K.Vakıflar Bankası Ltd.	1.257.8	3.369.5	6.587.6
" "	K.Kredi Bankası Ltd.	3.058.7	5.410.4	3.040.6
" "	K.Ticaret Bankası Ltd.	2.825.0	2.770.0	2.507.7
" "	Asbank Ltd.	3.900.0	3.500.0	4.350.0
" "	Akdeniz Garanti bankası Ltd.	1.844.5	3.123.8	1.494.5
" "	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	50.0	-	-
" "	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	1.010.0	1.202.5	3.264.0
" "	K.İktisat Bankası Ltd.	300.0	2.175.8	2.065.3
" "	K.Endüstri bankası Ltd.	130.0	-	-
" "	Türkiye İş Bankası A.Ş.	168.0	5.108.0	4.270.3
" "	K.Yatırım Bankası Ltd.	400.0	2.955.0	3.545.9
" "	Limasol T.Koop.Bankası Ltd.	-	400.0	1.130.0
" "	K.Faisal İslâm Bankası Ltd.	-	900.0	833.4
" "	K.Hür Bank Ltd.	-	686.0	1.200.0
" "	Everest Bank Ltd.	-	1.800.0	1.800.0
" "	Türk Bankası Ltd.	-	-	2.200.0
		14.944.0	33.401.0	38.289.3
Ticari Senetler	K.Ticaret Bankası Ltd.	500.0	500.0	350.0
" "	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	20.000.0	-	-
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	-	-	2.000.0
		20.500.0	500.0	2.350.0
İhracat Senetleri	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	195.0	40.000.0	-
" "	K.Ticaret Bankası Ltd.	380.0	-	-
" "	Asbank Ltd.	280.0	-	-
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	3.300.0	35.000.0	32.000.0
" "	K.Yatırım Bankası Ltd.	200.0	-	-
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	-	-	23.000.0
" "	Everest Bank Ltd.	-	-	5.990.0
		4.355.0	75.000.0	60.990.0

Turizm Senetleri		K. Vakıflar Bankası Ltd.	735.1	1.963.0	1.561.1
"	"	Türk Bankası Ltd.	635.6	392.6	18.5
"	"	K.Kredi Bankası Ltd.	180.1	-	-
"	"	K. Ticaret Bankası Ltd.	255.0	-	-
"	"	Asbank Ltd.	1.485.5	1.444.4	1.000.0
"	"	Türkiye İş Bankası A.Ş.	385.2	206.9	103.5
"	"	K. Faisal İslâm Bankası Ltd.	750.0	750.0	411.1
"	"	K. Yatırım Bankası Ltd.	-	1.688.9	961.9
"	"	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	-	250.0	-
"	"	Everest Bank Ltd.	-	370.4	296.3
			4.426.5	7.066.2	4.352.4
Tarım Senetleri		K.Vakıflar Bankası Ltd.	82.3	50.6	27.0
TOPLAM			161.645.3	477.938.7	471.326.2
DİĞER KAYNAKLARDAN KULLANDIRILAN:					
Turizm Kredileri		K. Vakıflar Bankası Ltd.	164.6	-	-
Erteleme Destek Fonu		Türk Bankası Ltd.	26.8	-	-
"	"	Limasol T.Koop.Bankası Ltd.	83.8	-	-
"	"	K.Kredi Bankası Ltd.	154.4	-	-
			429.6	-	-
Turizm Teşvik Fonu		K. Vakıflar Bankası Ltd.	3.590.0	3.350.0	2.233.2
"	"	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	7.365.0	6.875.0	1.803.3
"	"	Türk Bankası Ltd.	2.780.0	2.560.0	496.0
"	"	K.Kredi Bankası Ltd.	480.0	200.0	133.0
"	"	K. Ticaret Bankası Ltd.	2.900.0	900.0	600.0
"	"	Asbank Ltd.	1.200.0	1.000.0	743.3
"	"	Türkiye İş Bankası A.Ş.	730.0	730.0	486.7
"	"	K.Faisal İslâm Bankası Ltd.	3.250.0	3.250.0	2.165.0
"	"	K. Yatırım Bankası Ltd.	1.000.0	-	-
"	"	Limasol T.Koop.Bankası Ltd.	-	-	1.546.7
			23.295.0	18.865.0	10.207.2
Sanayi Teşvik Fonu		K. Vakıflar Bankası Ltd.	1.580.0	1.750.0	1.873.0
"	"	K. T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	1.586.0	1.476.0	240.7
"	"	Türk Bankası Ltd.	85.0	85.0	722.6
"	"	K.Kredi Bankası Ltd.	3.728.0	3.728.0	1.816.0
"	"	K. Ticaret Bankası Ltd.	1.707.0	479.0	272.7
"	"	K.Endüstri Bankası Ltd.	200.0	200.0	-
"	"	Asbank Ltd.	894.0	894.0	525.8
"	"	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	3.195.0	3.195.0	1.871.7
"	"	K.İktisat Bankası Ltd.	90.0	90.0	60.0
"	"	K.Yatırım Bankası Ltd.	1.465.0	1.385.0	1.268.0
"	"	Faisal İslâm Bankası Ltd.	775.0	572.0	381.0
"	"	Türkiye İş Bankası A.Ş.	-	175.0	116.6
"	"	Limasol T.Koop.Bankası Ltd.	-	110.0	500.0
"	"	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	24.0	-	-
			15.329.0	14.139.0	9.648.1

Eximbank İhracat
Kredileri

" "
" "
" "
" "
" "
" "
" "
" "
" "
" "

K.Kredi Bankası Ltd.
K.Vakıflar Bankası Ltd.
K.Yatırım Bankası Ltd.
Akdeniz Garanti Bankası Ltd.
K.Ticaret Bankası Ltd.
Asbank Ltd.
K.İktisat Bankası Ltd.
Limasol T.Koop.Bankası Ltd.
Türk Bankası Ltd.
Everest Bank Ltd.

-	200.0	-
-	22.219.7	17.300.0
-	335.0	919.0
-	16.070.0	5.000.0
-	1.600.0	200.0
-	585.0	-
-	376.0	450.0
-	287.0	-
-	-	2.000.0
-	-	<u>3.500.0</u>
-	<u>41.672.7</u>	<u>29.369.0</u>

Edimbank İhracat
Hazırlık Kredileri

" "
" "
" "
" "
" "
" "
" "
" "

K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.
Akdeniz Garanti Bankası Ltd.
K.Yatırım Bankası Ltd.
K.Vakıflar Bankası Ltd.
Asbank Ltd.
K.İktisat Bankası Ltd.
Everest Bank Ltd.
Limasol T.Koop.Bankası Ltd.

-	600.0	-
-	1.110.0	-
-	1.774.0	1.953.0
-	48.0	71.3
-	1.000.0	-
-	354.0	-
-	2.000.0	2.000.0
-	<u>440.0</u>	<u>440.0</u>
-	<u>7.326.0</u>	<u>4.464.3</u>
-	<u>39.053.6</u>	<u>53.688.6</u>

TOPLAM

Özet:

Banka Kaynaklarından Kullandırılan
Diğer Kaynaklardan Kullandırılan

Genel Toplam

161.645.3	477.938.7	471.326.2
<u>39.053.6</u>	<u>82.002.7</u>	<u>53.688.6</u>
<u>200.698.9</u>	<u>559.941.4</u>	<u>525.014.8</u>

FAİZ FARKI FONU

Teşviki öngörülen sektörler ve konular için tercihli faiz oranlarının uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla KKTC Merkez Bankası bünyesinde Faiz Farkı Fonu kurulması 35/1987 sayılı KKTC Merkez Bankası Yasasının 23. maddesinde öngörülmüştür. Yasanın 53. maddesi altında çıkarılan “KKTC Merkez Bankası Faiz Farkı Fonu Oluşturulması Tüzüğü”nün 7. maddesine göre Fonun kaynakları şunlardır:

- a) Devlet Bütçesine bu amaçla konulacak ödenek;
- b) KKTC Merkez Bankası nezdindeki Hazine fonları faizlerine karşılık olarak Banka bütçesinden ayrılacak belirli bir ödenek;
- c) Bankalar ve yan kuruluşları ile kooperatif bankaları ve mevcut yasalar altında kredi vermekle yetkili kılınmış müesseselerin verecekleri her türlü nakdi krediler (kontrollü krediler hariç) üzerinden uygulanacak azami yasal faiz oranı içinden 2 puan faiz farkının tahsil edilerek banka nezdinde açılan Faiz Farkı Fonuna yatırılan miktarlar;
- d) Faiz farklarını zamanında yatırmayanlara veya eksik yatıranlara uygulanacak aylık yüzde 8 cezai faiz ve
- e) Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yapılacak katkılar.

Tüzüğün 5. maddesi altında faiz iadesi oranları kredi türleri itibarıyla şöyledir:

Tarım (Ayni)	%31
Hayvancılık	%41
Küçük Esnaf ve Sanatkâr Kredisi	%26
Turizm Kredisi	%20
Sanayici Kredisi	%20
İhracatçı Kredisi	%31

Tabiatıyla aynı kredi için hem Merkez Bankası reeskont kaynağından hem de Faiz Farkı Fonundan yararlanma olanağı yoktur.

Böylece faiz iadesi uygulamasıyla, bankamızca Yasada belirtildiği üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarına avans verilerek veya bankalarca ibraz edilen kısa vadeli senet ve vesikaları reeskonta kabul etmek suretiyle sağlanan kredi olanakları yanında bankalara kendi kaynaklarından tercihli sektörlerle kredi verme olanağı yaratılmıştır.

Faiz Farkı Fonu uygulamaları Tablo 3’te özet halinde gösterilmektedir.

Tablo 3

Faiz Farkı Fonu Uygulamaları
1987-94

Milyon TL

Harcamalar		Gelirler	
1987 Tarım (Ayni)	1.6	1987 KKTC Merkez Bankası katkısı	500.0
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>803.6</u>	Bankalardan	<u>305.2</u>
	805.2		805.2
1988 Tarım (Ayni)	1844.0	1988 Dönem Başı Bakiyesi	803.6
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>2878.9</u>	KKTC Merkez Bankası Katkısı	3000.0
		Bankalardan	<u>919.3</u>
	4722.9		4722.9
1989 Tarım (Ayni)	1241.9	1989 Dönem Başı Bakiyesi	2878.9
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>7134.2</u>	KKTC Merkez Bankası Katkısı	3500.0
		Bankalardan	1678.1
	8376.1	TC Yardımı	<u>319.1</u>
			8376.1
1990 Tarım (Ayni)	2388.4	1990 Dönem Başı Bakiyesi	7134.2
1990 Turizm	459.2	KKTC Merkez Bankası Katkısı	4000.0
1990 Sanayi	0.9	Bankalardan	3254.5
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>1352.8</u>	TC Yardımı	<u>812.6</u>
	15201.3		15201.3
1991 Tarım (Ayni)	5019.1	1991 Dönem Başı Bakiyesi	1352.8
1991 Turizm	926.7	KKTC Merkez Bankası Katkısı	3000.0
1991 Sanayi	29.1	Bankalardan	6250.1
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>17909.6</u>	TC Yardımı	<u>2281.6</u>
	23884.5		23884.5
1992 Tarım (Ayni)	8694.3	1992 Dönem Başı Bakiyesi	17909.6
1992 Turizm	658.0	KKTC Merkez Bankası Katkısı	9000.0
1992 Sanayi	160.9	Bankalardan	10399.3
1992 İhracat	67.6	T.C.Yardımları	1521.6
1992 Reeskont Kredileri için düzeltme	8937.6		
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>20312.1</u>		
	38830.5		38830.5

1993 Tarım (Ayni)	18782.5	1993 Dönem Başı Bakiyesi	20312.1
1993 Turizm	708.5	KKTC Merkez Bankası Katkısı	2000.-
1993 Sanayi	1203.8	Bankalardan	14985.7
1993 İhracat	327.9	T.C.Yardımları	1811.9
1993 Küçük Esnaf ve Sanatkârlar	5.8		
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>18081.2</u>		
	<u>39109.7</u>		<u>39109.7</u>

1.1.94-31.7.94	Tarım (Ayni)	6660.4	1.1.1994 Dönem Başı	
" "	Turizm	688.2	Bakiyesi	18.081.2
" "	Sanayi	920.6	Bankalardan	14.175.2
" "	Küçük Esnaf ve Sanatkârlar	36.9	T.C. Yardımı	-
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>23950.3</u>			
	<u>32256.4</u>			<u>32256.4</u>
			1.8.1994 Dönem Başı Bakiyesi	23950.3

Not: Faiz Farkı iadesi taahhüt bakiyesi 31 Temmuz 1994 tarihinde 23 Milyar TL. olarak hesaplanmıştır.

YETKİLİ BANKALAR

Para ve Kambiyo İşleri Yasasındaki tanıma göre “Yetkili Bankalar” Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde faaliyette bulunan ve ithalat, ihracat işlemleri yapmaya, döviz almaya, döviz bulundurmaya, döviz satmaya, döviz satışına mesnet teşkil eden turistlere mahsus döviz alım bordroları ve/veya makbuz tanzim etmeye Maliye İşleri ile görevli bakanlıkça yetkili kılınan bankaları anlatır. KKTC Merkez Bankası dışında yetkili bankalar şunlardır:

TC Ziraat Bankası
Türk Bankası Ltd.
Türkiye İş Bankası A.Ş.
Kıbrıs Türk Koop. Merkez Bankası Ltd.
Kıbrıs Kredi Bankası Ltd.
Türkiye Halk Bankası A.Ş.
Kıbrıs Vakıflar Bankası Ltd.
Limasol Türk Koop. Bankası Ltd.
Kıbrıs Ticaret Bankası Ltd.
Kıbrıs Endüstri Bankası Ltd.
Kıbrıs Faisal İslam Bankası Ltd.
Asbank Ltd.
Akdeniz Garanti Bankası Ltd.
Kıbrıs İktisat Bankası Ltd.
Kıbrıs Yatırım Bankası Ltd.
Kıbrıs Hür Bank Ltd.
Rumeli Bank Ltd.
Kıbrıs Eurobank Ltd.
Finba Finansal Bank Ltd.
Everest Bank Ltd.
Kıbrıs Interbank Ltd.
Deniz Bank Ltd.
Kıbrıs Tunca Bank Ltd.

OFFSHORE BANKACILIĞI

Offshore Bankacılık Hizmetleri Yasası (48/1990) altında izin alıp tescil edilmiş ve çalışan bankalar şunlardır:

East Mediterranean Trust and Banking Corporation Ltd.
The European Business Bank Ltd.
The European Commerce Bank Ltd.
The Euro Textile Bank (ETB) Ltd.
Cyprus United Trade and Investment Bank Ltd.
Atlas Bank Offshore Ltd.
İmar Bank Offshore Ltd.
Pasifik Bank Offshore Ltd.
Özbank Offshore Ltd.
Arabia Cyprus Bank (Offshore) Ltd.
Oki Bank (Offshore) Ltd.
Mediterranean Union Bank (Offshore) Ltd.
World Vakıf Offshore Banking Ltd.
Optima Bank (Offshore)Ltd.
Northern Island Offshore Bank Ltd.
Cyprus Islamic (Offshore) Bank Ltd.
Facto Bank (Offshore) Ltd.
First Merchant Bank (Offshore) Ltd.
Overseas Bank (Offshore) Ltd.
Şeker Bank Offshore Ltd.
Toprak Bank Offshore Ltd.
Cleveland Offshore Bank Ltd.

Yetkili Müesseseler

“Yetkili Müesseseler” Para ve Kambiyo İşleri Yasası Kuralları uyarınca döviz alıp satmaya ve bulundurmaya yetkili kılınan müesseseleri anlatır. Bu müesseselerin Maliye İşleriyle görevli bakanlıktan çalışma izni almaları zorunludur. Halen faaliyette bulunan yetkili müesseselerin isimleri ve kayıtlı büro adresleri aşağıda gösterilmiştir.

Birinci Döviz Alım Satım Şirketi Ltd.
158 A Girne Caddesi Lefkoşa

Fırıncioğulları Co. Ltd.
2-4 Asmaaltı Sokak, Lefkoşa.

Elmaslar Yatırım Şirketi Ltd.
89 D Taner Küçük İş Hanı Girne Caddesi Lefkoşa.

Ertuğrul Akbel and Sons Ltd.
Osman Paşa Caddesi, Mustafa Hacı Ali Apt., No: 2, Lefkoşa.

Sun Döviz Bürosu Ltd.
Abdi İpekçi Caddesi, Lefkoşa.

Nafa Döviz Alım Satım Şirketi Ltd.
Zafer Çarşısı No: 10 Atatürk Caddesi, Girne.

Free Mountain Exchange Ltd.
3 Hacı Ali Apt. Zemin Kat
20 Temmuz Caddesi, Girne

Forex Management Services Ltd
11. Selim Caddesi, Arabacıoğulları Apt. Dükkan No:4, Lefkoşa.

Er-Tem Yatırım Şirketi Ltd.
2 G Kışla Yolu, Mağusa.

Batu Exchange Co. Ltd.
52 İstiklal Caddesi, Mağusa.

Gesfi Şirketi Ltd.
40 Abdi Çavuş Şokak, Lefkoşa.

Aktif Döviz Ltd.
Bardak İş Hanı, Kat1, No.1, Lefkoşa.

Rant Döviz Bürosu Ltd.
94 C Bedreddin Demirel Caddesi
Lefkoşa.

Aşardağ Exchange Ltd.
121 B Samsun Yolu, Baykal, Mağusa.

Gökay Exchange Ltd.
29 Mındık Tema Pasajı, Mağusa.

Ömer Alganer Döviz Ltd.
3 Hürriyet Sokak, Lefkoşa.

Denizati Döviz Ltd.
23/1 Abdi Çavuş Sokak, Lefkoşa.

DEVLET KURU DÖVİZLERİ

KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar sınıflandırmasına göre Devlet Kuru Hesabında tutulan dövizler Tablo 4’te gösterilmiştir. 1 Temmuz 1994 tarihi itibarıyla toplam Devlet Kuru Dövizleri 29.834.4 bin ABD doları olup, bunun 29.572.9 bin ABD doları serbesttir.

Tablo: 4

**K.K.T.C. Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Tasnifine Göre Devlet Kuru
Hesabında Tutulan Dövizin ABD Doları Karşılığı ve Mevcut Taahhütler**

Bin ABD \$

Tarih Bankalar	Toplam Döviz \$	Toplam Taahhüt \$	Serbest \$
31 Aralık 1988			
KKTC Merkez Bankası	42.779.1	-	42.779.1
Diğer Bankalar	3.611.9	2.929.2	682.7
Toplam	46.391.0	2.929.2	43.461.8
30 Aralık 1989			
KKTC Merkez Bankası	51.098.5	-	51.098.5
Diğer Bankalar	7.581.2	3.483.7	4.097.5
Toplam	58.679.7	3.483.7	55.196.0
31 Aralık 1990			
KKTC Merkez Bankası	42.981.1	-	42.981.1
Diğer Bankalar	2.639.1	2.197.2	441.9
Toplam	45.620.2	2.197.2	43.423.0
31 Aralık 1991			
KKTC Merkez Bankası	25.314.2	-	25.314.2
Diğer Bankalar	2.830.6	1.357.0	1.473.6
Toplam	28.144.8	1.357.0	26.787.8
31 Aralık 1992			
KKTC Merkez Bankası	7.121.2	-	7.121.2
Diğer Bankalar	1.599.1	2.921.6	(1.322.5)
Toplam	8.720.3	2.921.6	5.798.7
29 Ocak 1993			
KKTC Merkez Bankası	4.556.3	-	4.556.3
Diğer Bankalar	1.412.5	2.863.6	(1.451.1)
Toplam	5.968.8	2.863.6	3.105.2
26 Şubat 1993			
KKTC Merkez Bankası	25.074.5	-	25.074.5
Diğer Bankalar	806.7	2.296.3	(1.489.6)
Toplam	25.881.2	2.296.3	23.584.9

2	Nisan 1993			
	KKTC Merkez Bankası	29.726.1	-	29.726.1
	Diğer Bankalar	1.167.0	2.677.5	(1.510.5)
	Toplam	30.893.1	2.677.5	28.215.6
30	Nisan 1993			
	KKTC Merkez Bankası	28.909.9	-	28.909.9
	Diğer Bankalar	765.2	2.708.8	(1.943.6)
	Toplam	29.675.1	2.708.8	26.966.3
28	Mayıs 1993			
	KKTC Merkez Bankası	23.796.9	-	23.796.9
	Diğer Bankalar	1.057.2	2.440.6	(1.383.4)
	Toplam	24.854.1	2.440.6	22.413.5
2	Temmuz 1993			
	KKTC Merkez Bankası	22.116.1	-	22.116.1
	Diğer Bankalar	1.131.7	1.835.8	(734.1)
	Toplam	23.247.8	1.835.8	21.412.0
30	Temmuz 1993			
	KKTC Merkez Bankası	25.543.8	-	25.543.8
	Diğer Bankalar	980.7	1.433.3	(452.6)
	Toplam	26.524.5	1.433.3	25.091.2
27	Ağustos 1993			
	KKTC Merkez Bankası	25.542.4	-	25.542.4
	Diğer Bankalar	944.3	1.020.3	(76.0)
	Toplam	26.486.7	1.020.3	25.466.4
1	Ekim 1993			
	KKTC Merkez Bankası	27.137.5	-	27.137.5
	Diğer Bankalar	540.7	959.7	(419.0)
	Toplam	27.678.2	959.7	26.718.5
28	Ekim 1993			
	KKTC Merkez Bankası	23.707.7	-	23.707.7
	Diğer Bankalar	611.3	757.6	(146.3)
	Toplam	24.319.0	757.6	23.561.4

3	Aralık 1993			
	KKTC Merkez Bankası	22.742.6	-	22.742.6
	Diğer Bankalar	790.4	935.9	(145.5)
	Toplam	23.533.0	935.9	22.597.1
31	Aralık 1993			
	KKTC Merkez Bankası	18.654.4	-	18.654.4
	Diğer Bankalar	994.8	933.6	61.2
	Toplam	19.649.2	933.6	18.715.6
28	Ocak 1994			
	KKTC Merkez Bankası	18.452.8	-	18.452.8
	Diğer Bankalar	462.6	768.2	(305.6)
	Toplam	18.915.4	768.2	18.147.2
25	Şubat 1994			
	KKTC Merkez Bankası	19.308.6	-	19.308.6
	Diğer Bankalar	754.1	728.8	25.3
	Toplam	20.062.7	728.8	19.333.9
1	Nisan 1994			
	KKTC Merkez Bankası	20.241.3	-	20.241.3
	Diğer Bankalar	369.7	604.5	(234.8)
	Toplam	20.611.0	604.5	20.006.5
29	Nisan 1994			
	KKTC Merkez Bankası	23.781.4	-	23.781.4
	Diğer Bankalar	451.2	339.5	111.7
	Toplam	24.232.6	339.5	23.893.1
27	Mayıs 1994			
	KKTC Merkez Bankası	23.969.2	-	23.969.2
	Diğer Bankalar	728.7	330.9	397.8
	Toplam	24.697.9	330.9	24.367.0
1	Temmuz 1994			
	KKTC Merkez Bankası	28.695.7	-	28.695.7
	Diğer Bankalar	1.138.7	261.5	877.2
	Toplam	29.834.4	261.5	29.572.9

BANKALAR KURU DÖVİZLERİ

Yine KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar sınıflandırmasına göre bankalar kurunda özel ve tüzel kişiler adına açılan döviz tevdiat ve döviz mevduat hesaplarındaki dövizlere ait bilgiler Tablo 5'te verilmiştir. 30 Nisan 1994 tarihi itibarıyla Bankalar Kurundaki toplam döviz 227.135.3 bin ABD doları miktarındadır.

Tablo 5

**KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Tasnifine Göre Bankalar
Kurunda Özel ve Tüzel Kişiler Adına Tutulan Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat
Hesaplarının ABD Doları Karşılığı ve Hesap Türüne Göre Dökümü**

Bin ABD \$

Tarih	Bankalar	Döviz Tevdiat		Döviz Mevduat		Toplam
		Hesap Adedi	Miktar \$	Hesap Adedi	Miktar \$	Döviz \$
31 Aralık 1988						
	KKTC Merkez Bankası	-	-	1015	6.903.0	6.903.0
	Diğer Bankalar	3413	20.824.3	27648	55.778.8	76.603.1
	Toplam	3413	20.824.3	28663	62.681.8	83.506.1
31 Aralık 1989						
	KKTC Merkez Bankası	-	-	969	6.657.1	6.657.1
	Diğer Bankalar	3.925	15.233.1	33.149	63.815.4	79.048.5
	Toplam	3.925	15.233.1	34.118	70.472.5	85.705.6
31 Aralık 1990						
	KKTC Merkez Bankası	-	-	984	9.705.4	9.705.4
	Diğer Bankalar	4.101	9.366.9	36.962	70.854.4	80.221.3
	Toplam	4.101	9.366.9	37.946	80.559.8	89.926.7
31 Aralık 1991						
	KKTC Merkez Bankası	-	-	1.002	10.062.0	10.062.0
	Diğer Bankalar	4.682	15.203.4	42.269	98.715.0	113.918.4
	Toplam	4.628	15.203.4	13.271	108.777.0	123.980.4
31 Aralık 1992						
	KKTC Merkez Bankası	-	-	1.083	11.469.7	11.469.7
	Diğer Bankalar	5.984	16.881.7	51.832	145.761.6	162.643.3
	Toplam	5.984	16.881.7	52.915	157.231.3	174.113.0
31 Ocak 1993						
	KKTC Merkez Bankası	-	-	1.084	11.401.4	11.401.4
	Diğer Bankalar	5.985	16.099.0	51.420	145.313.3	161.412.3
	Toplam	5.985	16.099.0	52.504	156.714.7	172.813.7
28 Şubat 1993						
	KKTC Merkez Bankası	-	-	1.118	12.664.5	12.664.5
	Diğer Bankalar	5.936	15.375.8	58.573	136.602.3	151.978.1
	Toplam	5.936	15.375.8	59.691	149.266.8	164.642.6

31 Mart 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1.123	12.166.9	12.166.9
Diğer Bankalar	5877	15.734.5	54032	140.405.5	156.140.0
Toplam	5.877	15.734.5	55.155	152.572.4	168.306.9
30 Nisan 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1123	12.074.6	12.074.6
Diğer Bankalar	5871	17.218.3	51737	150.507.4	167.725.7
Toplam	5871	17.218.3	52860	162.582.0	179.800.3
31 Mayıs 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1123	12.845.1	12.845.1
Diğer Bankalar	5871	17.854.1	52140	154.276.0	172.130.1
Toplam	5871	17.854.1	53263	167.121.1	184.975.2
30 Haziran 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1123	12.166.0	12.166.0
Diğer Bankalar	5739	16.862.9	52183	153.820.5	170.683.4
Toplam	5739	16.862.9	53306	165.986.5	182.849.4
31 Temmuz 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1116	11.076.0	11.076.0
Diğer Bankalar	5682	16.829.1	50589	156.668.5	173.497.6
Toplam	5682	16.829.1	51705	167.744.5	184.573.6
31 Ağustos 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1118	11.822.1	11.822.1
Diğer Bankalar	4418	20.087.7	52676	166.099.8	186.187.5
Toplam	4418	20.087.7	53794	177.921.9	198.009.6
30 Eylül 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1123	10.640.5	10.640.5
Diğer Bankalar	4357	19.547.4	54911	176.578.9	196.126.3
Toplam	4357	19.547.4	56034	187.219.4	206.766.8
31 Ekim 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1152	9.072.8	9.072.8
Diğer Bankalar	6271	21.467.4	55337	177.936.0	199.403.4
Toplam	6271	21.467.4	56489	187.008.8	208.476.2

30 Kasım 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1151	7.148.1	7.148.1
Diğer Bankalar	6180	20.583.1	54053	191.832.2	212.415.3
Toplam	6180	20.583.1	55204	198.980.3	219.563.4
31 Aralık 1993					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1009	7.668.5	7.668.5
Diğer Bankalar	6176	18.952.9	55598	202.424.0	221.376.9
Toplam	6176	18.952.9	56607	210.092.5	229.045.4
31 Ocak 1994					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1012	6.066.4	6.066.4
Diğer Bankalar	6176	18.960.5	55788	187.649.6	206.610.1
Toplam	6176	18.960.5	56800	193.716.0	212.676.5
28 Şubat 1994					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1026	5.731.9	5.731.9
Diğer Bankalar	5693	18.970.4	56286	191.043.5	210.013.9
Toplam	5693	18.970.4	57312	196.775.4	215.745.8
31 Mart 1994					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1069	5.554.1	5.554.1
Diğer Bankalar	5627	20.242.6	58813	198.012.0	218.254.6
Toplam	5627	20.242.6	59882	203.566.1	223.808.7
30 Nisan 1994					
KKTC Merkez Bankası	-	-	1101	6.059.0	6.059.0
Diğer Bankalar	5641	20.724.9	58703	200.351.4	221.076.3
Toplam	5641	20.724.9	59804	206.410.4	227.135.3

DÖVİZ REZERVLERİ

Döviz Rezervlerimiz devlet kuru ile bankalar kuru olarak iki başlık altında görölmektedir. Devlet Kuru hesabında tutulan dövizler tahsise tabi dövizlerdir. Bankalar Kuru başlığı altında gösterilen dövizler ise özel ve tüzel kişilere ait döviz tevdiat ve mevduat hesapları ile bankaların kendi nam ve hesaplarına tuttıkları dövizlerden oluşmaktadır. Tablo 6'dan göröleceğı üzere 30 Nisan 1994 tarihi itibarıyla toplam döviz rezervlerimiz 296.330.5 bin ABD Doları tutarındadır.

Tablo 6

Döviz Rezervlerinin Artış Hızı

Tarih-Döviz Niteliği		Miktar	Bin ABD \$ Bir önceki dönemle karşılaştırması	
Aralık 1988			46.391.0	
Devletin Kur Hesabında				
Bankalar Kurunda Tutulan:				
a) Özel ve Tüzel Kişiler		83.506.1	<u>103.331.9</u>	
b) Bankaların Kendileri		<u>19.825.8</u>	<u>149.722.9</u>	
	Toplam			
Aralık 1989			58.679.7	126.48
Devletin Kur Hesabında				
Bankalar Kurunda Tutulan:				
a) Özel ve Tüzel Kişiler		85.705.6	<u>124.486.9</u>	120.47
b) Bankaların Kendileri		<u>38.781.3</u>	<u>183.166.6</u>	122.33
	Toplam			
Aralık 1990			45.620.2	77.73
Devletin Kur Hesabında				
Bankalar Kurunda Tutulan:				
a) Özel ve Tüzel Kişiler		89.926.7	<u>138.038.7</u>	110.88
b) Bankaların kendileri		<u>48.112.0</u>	<u>183.658.9</u>	100.26
	Toplam			
Aralık 1991			28.144.8	61.70
Devletin Kur Hesabında				
Bankalar Kurunda Tutulan:				
a) Özel ve Tüzel Kişiler		123.980.4	<u>189.635.2</u>	137.37
b) Bankaların Kendileri		<u>65.654.8</u>	<u>217.780.0</u>	118.57
	Toplam			
Aralık 1992			8.720.3	30.99
Devletin Kur Hesabında				
Bankalar Kurunda Tutulan:				
a) Özel ve Tüzel Kişiler		174.113.0	<u>225.215.2</u>	118.76
b) Bankaların kendileri		<u>51.102.2</u>	<u>233.935.5</u>	107.41
	Toplam			
Ocak 1993			5.968.8	68.45
Devletin Kur Hesabında				
Bankalar Kurunda Tutulan:				
a) Özel ve Tüzel Kişiler		172.813.7	<u>230.058.9</u>	102.15
b) Bankaların Kendileri		<u>57.245.2</u>	<u>236.027.7</u>	102.96
	Toplam			

Şubat 1993Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:

- a) Özel ve Tüzel Kişiler
-
- b) Bankaların Kendileri

	164.642.6	25.881.2	433.60
	<u>61.642.4</u>	<u>226.285.0</u>	98.36
Toplam		<u>252.166.2</u>	106.83

Mart 1993Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:

- a) Özel ve Tüzel Kişiler
-
- b) Bankaların Kendileri

	168.306.9	30.893.1	119.36
	<u>67.382.3</u>	<u>235.689.2</u>	104.16
Toplam		<u>266.582.3</u>	105.72

Nisan 1993Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:

- a) Özel ve Tüzel Kişiler
-
- b) Bankaların kendileri

	179.800.3	29.675.1	96.05
	<u>69.766.9</u>	<u>249.567.2</u>	105.89
Toplam		<u>279.242.3</u>	104.73

Mayıs 1993Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:

- a) Özel ve Tüzel Kişiler
-
- b) Bankaların Kendileri

	184.975.2	24.854.1	83.75
	<u>64.179.3</u>	<u>249.154.4</u>	99.83
Toplam		<u>274.008.5</u>	98.13

Haziran 1993Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:

- a) Özel ve Tüzel Kişiler
-
- b) Bankaların kendileri

	182.849.4	23.247.8	93.54
	<u>63.871.3</u>	<u>246.720.7</u>	99.02
Toplam		<u>269.968.5</u>	98.53

Temmuz 1993Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:

- a) Özel ve Tüzel Kişiler
-
- b) Bankaların Kendileri

	184.573.6	26.524.5	114.09
	<u>60.594.5</u>	<u>245.168.1</u>	99.37
Toplam		<u>271.692.6</u>	100.64

Ağustos 1993Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:

- a) Özel ve Tüzel Kişiler
-
- b) Bankaların Kendileri

	198.009.6	26.486.7	99.86
	<u>61.722.7</u>	<u>259.732.3</u>	105.94
Toplam		<u>286.219.0</u>	105.35

Eylül 1993

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

Toplam

206.766.8
60.089.7

27.678.2

104.50

266.856.5
294.534.7

102.74
102.91

Ekim 1993

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların kendileri

Toplam

208.476.2
56.704.9

24.319.0

87.86

265.181.1
289.500.1

99.37
98.29

Kasım 1993

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların kendileri

Toplam

219.563.4
53.659.7

23.533.0

96.77

273.223.1
296.756.1

103.03
102.51

Aralık 1993

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

Toplam

229.045.4
53.183.4

19.649.2

83.50

282.228.8
301.878.0

103.30
101.72

Ocak 1994

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

Toplam

212.676.5
52.490.9

18.915.4

96.27

265.167.4
284.082.8

93.95
94.11

Şubat 1994

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların kendileri

Toplam

215.745.8
48.132.4

20.062.7

106.07

263.878.2
283.940.9

99.51
99.95

Mart 1994

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

Toplam

223.808.7
44.063.2

20.611.0

102.73

267.871.9
288.482.9

101.51
101.60

Nisan 1994

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:

- a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların kendileri

Toplam

227.135.3
44.962.6

24.232.6

117.57

272.097.9

101.58

296.330.5

102.72

DÖVİZ TEVDİAT VE DÖVİZ MEVDUAT HESAPLARININ CİNS VE VADELERİNE GÖRE DÖKÜMÜ

30 Nisan 1994 tarihinde Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat hesaplarının cins ve vadelerine göre dökümünü gösteren Tablo 7, vade yönünden incelendiğinde gerek Döviz Tevdiat hesaplarında gerekse Döviz Mevduat hesaplarının ilk sıranın bir yıl vadeli hesaplarda olduğu görülmektedir. Döviz cinsine göre en popüler paranın Sterlin, daha sonra ABD Doları ve DM olduğu gözlenmektedir.

Tablo 7

**30 Nisan 1994 Tarihi İtibarıyla Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat Hesaplarının
Cins ve Vadelerine Göre Dökümü**

Bin ABD Doları

<u>Döviz Tevdiat Hesapları</u>	<u>Sterlin</u>	<u>ABD\$ Doları</u>	<u>Alman Markı</u>	<u>Kıbrıs Lirası</u>	<u>Toplam \$ Karşılığı</u>
Vadesiz	2.345.9	2.085.5	2.306.0	219.2	7.388.8
6 Ay Vadeli	1.442.3	434.2	772.0	-	3.075.2
1 Yıl Vadeli	4.243.8	3.718.0	300.3	-	10.304.5
Toplam	8.032.0	6.237.7	3.378.3	219.2	20.768.5
\$	12.124.4	6.237.7	2.029.8	376.6	
<u>Döviz Mevduat Hesapları</u>					
Vadesiz	30.305.8	15.585.0	10.910.1	1.627.2	70.682.3
6 Ay Vadeli	17.272.9	4.713.4	3.930.5	233.1	33.548.9
1 Yıl Vadeli	51.402.3	17.783.4	9.779.1	615.6	102.308.4
Toplam	98.981.0	38.081.8	24.619.7	2.475.9	206.539.6
\$	149.411.8	38.081.8	14.791.9	4.254.1	
Genel Toplam	107.013.0	44.319.5	27.998.0	2.695.1	227.308.1
\$	161.536.2	44.319.5	16.821.7	4.630.7	

DÖVİZ KREDİLERİ

Elde ettiğimiz Bilgilere göre 31 Mart 1994 tarihi itibarıyla, bankalarca kullanılan döviz kredileri bakiyesi, Sterlin türünden £ 27.237.767.- Alman Markı türünden 6.964.043 DM, İtalyan Lireti türünden 8.753.768 Lit, Kıbrıs Lirası türünden KL 9.164.- ve ABD Doları türünden 24.412.237.- ABD Doları olmak üzere toplam olarak 68.833.751 ABD Doları değerindedir.

TÜRK LİRASI MEVDUAT

Aralık 1992 itibarıyla 1.550.2 milyar TL miktarında olan toplam mevduatın Aralık 1991 bazına göre %77.78 oranında artış gösterdiği gözlenmektedir. Bu dönemin hayat pahalılığı %63.37 olduğuna göre mevduatta reel artış gerçekleşmiştir.

Aralık 1993 itibarıyla 2.998.1 milyar TL miktarında olan toplam mevduatın Aralık 1992 bazına göre %193.39 artış gösterdiği gözlenmektedir. Bu dönemin hayat pahalılığı %61.16 olduğuna göre 1993 yılında da reel artış gerçekleşmiştir. (Tablo 8)

Tablo:8

Türk Lirası Mevduatın Artış Hızı
Milyon TL

	Mevduat Niteliğine Göre Dökümü	Bir Önceki Dönemle Karşılaştırması
<u>Aralık 1988</u>		
Resmi	73.369.4	
Ticari	16.044.4	
Tasarruf	<u>81.564.3</u>	
Toplam	170.978.1	
<u>Aralık 1989</u>		
Resmi	98.851.6	
Ticari	30.190.5	134.73
Tasarruf	<u>215.758.9</u>	188.16
Toplam	344.801.0	264.52
		201.66
<u>Aralık 1990</u>		
Resmi	140.010.5	
Ticari	25.524.3	141.63
Tasarruf	<u>383.466.5</u>	84.54
Toplam	549.001.3	177.73
		159.22
<u>Aralık 1991</u>		
Resmi	179.125.1	
Ticari	39.272.9	127.94
Tasarruf	627.031.2	153.86
Diğer	<u>26.532.4</u>	163.52
Toplam	871.961.6	158.83
<u>Aralık 1992</u>		
Resmi	375.017.3	
Ticari	91.309.8	199.31
Tasarruf	1.002.221.9	232.50
Diğer	<u>81.686.3</u>	159.83
Toplam	1.550.235.3	307.87
		177.78
<u>Ocak 1993</u>		
Resmi	389.726.4	
Ticari	77.350.1	103.92
Tasarruf	1.134.749.9	84.71
Diğer	<u>76.976.1</u>	113.22
Toplam	1.678.802.5	94.24
		108.29

<u>Şubat 1993</u>			98.91
Resmi	385.475.9		117.33
Ticari	90.755.4		105.87
Tasarruf	1.201.466.9		125.90
Diğer	<u>96.918.9</u>		105.70
Toplam	1.774.617.1		
<u>Mart 1993</u>			106.06
Resmi	408.860.2		114.88
Ticari	104.262.8		106.81
Tasarruf	1.283.405.5		97.57
Diğer	<u>94.555.8</u>		106.56
Toplam	1.891.084.3		
<u>Nisan 1993</u>			109.03
Resmi	445.800.0		124.57
Ticari	129.875.8		106.86
Tasarruf	1.371.442.3		101.07
Diğer	<u>95.569.6</u>		108.01
Toplam	2.042.692.7		
<u>Mayıs 1993</u>			106.87
Resmi	476.443.3		103.88
Ticari	134.920.2		106.88
Tasarruf	1.465.862.9		101.94
Diğer	<u>97.426.6</u>		106.46
Toplam	2.174.653.0		
<u>Haziran 1993</u>			128.81
Resmi	613.718.1		156.82
Ticari	211.586.4		96.41
Tasarruf	1.413.315.9		105.22
Diğer	<u>102.520.5</u>		107.65
Toplam	2.341.140.9		
<u>Temmuz 1993</u>			101.99
Resmi	625.952.4		105.90
Ticari	224.084.3		102.94
Tasarruf	1.454.864.6		89.83
Diğer	<u>92.095.1</u>		102.38
Toplam	2.369.996.4		
<u>Ağustos 1993</u>			111.27
Resmi	696.541.9		65.99
Ticari	147.875.5		102.94
Tasarruf	1.625.862.6		105.19
Diğer	<u>96.876.0</u>		107.10
Toplam	2.567.156.0		

Eylül 1993

Resmi	676.984.8	97.19
Ticari	124.747.5	84.36
Tasarruf	1.709.968.9	105.17
Diğer	<u>143.509.8</u>	148.13
Toplam	2.655.211.0	103.43

Ekim 1993

Resmi	722.122.9	106.66
Ticari	163.918.8	131.40
Tasarruf	1.822.864.6	106.60
Diğer	<u>152.057.9</u>	105.95
Toplam	2.860.964.2	107.75

Kasım 1993

Resmi	755.339.4	104.60
Ticari	142.018.3	86.64
Tasarruf	1.901.604.3	104.32
Diğer	<u>158.473.1</u>	104.22
Toplam	2.957.435.1	103.37

Aralık 1993

Resmi	786.881.3	104.17
Ticari	158.049.4	111.28
Tasarruf	1.908.184.8	100.34
Diğer	<u>145.003.3</u>	91.50
Toplam	2.998.118.8	101.37

Ocak 1994

Resmi	790.662.2	100.48
Ticari	158.518.0	100.29
Tasarruf	1.834.970.5	96.16
Diğer	<u>123.780.8</u>	85.36
Toplam	2.907.931.5	96.99

Şubat 1994

Resmi	791.694.2	100.13
Ticari	142.834.0	90.10
Tasarruf	1.818.926.4	99.12
Diğer	<u>100.279.4</u>	81.01
Toplam	2.853.734.0	98.13

Mart 1994

Resmi	792.862.5	100.14
Ticari	125.976.9	88.19
Tasarruf	1.724.050.1	94.78
Diğer	<u>106.348.0</u>	106.05
Toplam	2.749.237.5	96.33

Nisan 1994

Resmi	754.008.5	95.09
Ticari	150.314.0	119.31
Tasarruf	1.848.779.0	107.23
Diğer	<u>99.225.8</u>	93.30
Toplam	2.852.327.3	103.74

Mayıs 1994

Resmi	801.372.2	106.28
Ticari	177.319.4	117.96
Tasarruf	2.072.396.2	112.09
Diğer	<u>121.007.5</u>	121.95
Toplam	3.172.095.3	111.21

RESMÎ MEVDUAT

Resmi mevduatın KKTC Merkez Bankası ile diğ er bankalar arasındaki  böl n m  TL hesaplarında Tablo 9A ve D viz hesaplarında Tablo 9B’de g sterilmiştir.

Tablo 9 A

**K.K.T.C. MERKEZ BANKASI VE DİĞER BANKALAR NEZDİNDE
TÜRK LİRASI RESMİ MEVDUAT**

Tarih	KKTC Merkez		Diğer		Milyon TL.
	Bankası	%	Bankalar	%	Toplam
Aralık 1992	25.578.4	6.82	349.438.9	93.18	375.017.3
Ocak 1993	56.227.5	14.42	333.498.9	85.58	389.726.4
Şubat 1993	2.761.3	0.70	382.714.6	99.30	385.475.9
Mart 1993	2.195.4	0.50	406.664.8	99.50	408.860.2
Nisan 1993	12.662.8	2.85	433.137.2	97.15	445.800.0
Mayıs 1993	1.057.6	0.22	475.385.7	99.78	476.443.3
Haziran 1993	77.854.6	12.68	535.863.4	87.32	613.718.0
Temmuz 1993	55.827.3	8.91	570.125.1	91.09	625.952.4
Ağustos 1993	57.348.0	8.23	639.193.9	91.77	696.541.9
Eylül 1993	58.868.5	8.69	618.116.3	91.31	676.984.8
Ekim 1993	56.541.5	7.81	665.814.4	92.19	722.122.9
Kasım 1993	77.296.1	10.23	678.043.3	89.77	755.339.4
Aralık 1993	57.655.9	7.32	729.225.4	92.68	786.881.3
Ocak 1994	60.629.4	7.66	730.032.9	92.34	790.662.3
Şubat 1994	78.012.7	9.85	713.681.5	90.15	791.694.2
Mart 1994	64.376.9	8.11	728.485.6	91.89	792.862.5
Nisan 1994	61.884.9	8.20	692.123.6	91.80	754.008.5
Mayıs 1994	57.155.4	7.13	744.216.8	92.87	801.372.2

Tablo 9 B

**K.K.T.C MERKEZ BANKASI VE DİĞER BANKALAR
NEZDİNDE DÖVİZ RESMİ MEVDUAT**

Tarih	K.K.T.C. Merkez Bankası	%	Diğer Bankalar	%	Milyon TL Toplam
Aralık 1992	12.420.9	25.11	37.042.3	74.89	49.463.2
Ocak 1993	12.277.7	23.79	39.330.6	76.21	51.608.3
Şubat 1993	22.005.7	33.08	44.497.2	66.92	66.502.9
Mart 1993	20.798.8	30.69	46.959.9	69.31	67.758.7
Nisan 1993	19.877.6	29.27	48.012.9	70.73	67.890.5
Mayıs 1993	27.779.0	35.60	50.246.5	64.40	78.025.5
Haziran 1993	23.234.0	30.72	52.390.4	69.28	75.624.4
Temmuz 1993	12.342.7	19.25	51.769.4	80.75	64.112.1
Ağustos 1993	18.440.5	25.77	53.101.8	74.23	71.542.3
Eylül 1993	29.232.5	29.66	69.304.3	70.34	98.536.8
Ekim 1993	12.551.0	12.10	91.097.7	87.90	103.650.7
Kasım 1993	68.412.9	49.99	68.432.5	50.01	136.845.4
Aralık 1993	37.802.8	21.36	139.196.4	78.64	176.999.2
Ocak 1994	15.625.9	8.56	166.830.4	91.44	182.456.3
Şubat 1994	16.578.6	8.31	182.860.7	91.69	199.439.3
Mart 1994	19.112.8	8.36	209.630.2	91.64	228.743.0
Nisan 1994	35.054.3	11.05	282.259.9	88.95	317.314.2
Mayıs 1994	25.317.4	8.57	270.200.5	91.43	295.517.9

PLASMANLAR

Türk Lirası mevduat artış hızı ile plasman artış hızının karşılaştırması Tablo 10'da gösterilmiştir. Tablo 11'de Türk Lirası ve döviz plasmanlarının Türk Lirası karşılıklarını Aralık 1993 ve Mayıs 1994 tarihleri itibarıyla, Tablo 12'de ise döviz plasmanlarının TL karşılıklarını aynı tarihler itibarıyla karşılaştırmalı olarak veriyoruz.

Tablo 10

**TÜRK LİRASI MEVDUAT ARTIŞ HIZI İLE TÜRK LİRASI
PLASMAN ARTIŞ HIZININ KARŞILAŞTIRMASI**

	Toplam TL Mevduat	Bir Önceki Dönemle Karşılaştırması %	Toplam TL Plasman	Milyon TL Bir Önceki Dönemle Karşılaştırması %
Aralık 1988	170.978.1		98.354.2	
Aralık 1989	344.801.0	201.66	196.967.7	200.26
Aralık 1990	549.001.3	159.22	368.871.9	187.27
Aralık 1991	871.961.6	158.82	483.614.7	131.10
Aralık 1992	1.550.235.3	177.78	3.655.135.1	755.79
Ocak 1993	1.678.802.5	108.29	3.656.059.0	100.02
Şubat 1993	1.774.617.1	105.70	3.652.241.5	99.89
Mart 1993	1.891.084.3	106.56	3.795.501.1	103.92
Nisan 1993	2.042.692.7	108.01	3.833.093.5	100.99
Mayıs 1993	2.174.652.9	106.46	3.803.109.1	99.21
Haziran 1993	2.341.140.9	107.65	3.979.854.1	104.64
Temmuz 1993	2.396.996.4	102.38	3.982.915.3	100.07
Ağustos 1993	2.567.155.9	107.09	4.010.620.8	100.69
Eylül 1993	2.655.211.1	103.43	4.170.081.6	103.97
Ekim 1993	2.860.964.3	107.74	4.202.963.1	100.78
Kasım 1993	2.957.435.1	103.37	4.266.003.9	101.49
Aralık 1993	2.998.118.8	101.37	1.918.482.9	44.97
Ocak 1994	2.907.931.5	96.99	1.891.084.3	98.57
Şubat 1994	2.853.734.1	98.13	1.899.368.7	100.43
Mart 1994	2.749.237.6	96.3	2.089.328.9	110.00
Nisan 1994	2.852.327.3	103.74	2.143.149.-	102.57
Mayıs 1994	3.172.095.3	111.21	2.116.505.3	98.75

Tablo 11

**İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR TÜRK LİRASI VE DÖVİZ
PLASMANLARININ
SEKTÖREL BAZDA VE GEÇMİŞ DÖNEMLE KARŞILAŞTIRMASI**

	<u>Aralık 1993</u>		<u>Mayıs 1994</u>	
	<u>%</u>	<u>Miktar</u>	<u>%</u>	<u>Miktar</u>
Kamu Kurum ve Kuruluşları	27.42	881.582.4	22.01	1.183.262.6
Tarım	5.32	171.137.5	2.84	152.936.7
Sanayi	4.16	133.725.5	2.20	118.310.8
Nakliye ve Ulaşım	0.24	7.843.8	4.12	221.730.9
Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	39.10	1.257.314.2	33.48	1.800.394.7
Turizm	3.01	96.868.2	3.25	174.926.7
Bina ve İnşaat	0.79	25.458.7	0.79	42.262.6
Şahsi ve Mesleki Borçlar	18.41	591.914.4	30.47	1.638.123.1
İskonto Senetleri	1.55	49.708.9	0.84	44.882.1
	100.00	3.215.553.6	100.00	5.376.830.2

Not:

Kamu Kurum ve Kuruluşları kalemi karşısında gösterilen miktar Bankamızca çeşitli sektörlerdeki kamu kurum ve kuruluşlarına Hazine Kefaleti Karşılığı verilen avansları da içermektedir. (Bak Tablo 2)

Tablo 12

**BANKALAR DÖVİZ PLASMANLARININ TL KARŞILIKLARININ
SEKTÖREL BAZDA VE GEÇMİŞ DÖNEMLE KARŞILAŞTIRILMASI**

	<u>Aralık 1993</u>		Milyon TL <u>Mayıs 1994</u>	
	<u>%</u>	<u>Miktar</u>	<u>%</u>	<u>Miktar</u>
Kamu Kurum ve Kuruluşları	17.1	221.561.8	16.3	531.226.8
Tarım	-	-	-	-
Sanayi	4.7	61.143.0	1.2	38.781.7
Nakliye ve Ulaşım	-	-	6.6	215.182.5
Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	46.4	601.853.6	30.7	1.002.340.1
Turizm	2.7	34.453.4	3.-	96.701.6
Bina ve İnşaat	0.5	6.358.7	0.5	14.995.6
Şahsi ve Mesleki Borçlar	<u>28.6</u>	<u>371.700.1</u>	<u>41.7</u>	<u>1.361.096.6</u>
	100.0	1.297.070.6	100.0	3.260.324.9

III. BÖLÜM
EKONOMİK GELİŞMELER

EKONOMİK GELİŞMELER

1) Üretim, İstihdam ve Fiyatlar

a) Üretim Artışı ve Kaynakların Kullanımı

1991, 1992 ve 1993 yıllarında GSMH'nın dağılımı ve sektörel katma değerlerinin büyüme hızları Tablo 13'de cari üretici fiyatları ve Tablo 14'de sabit üretici fiyatları ile karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir.

1977 sabit fiyatlarıyla 1991'de 6.606.4 milyon TL olan GSMH 1992'de 7.124.7 milyon TL ve 1993'de 7.547.4 milyon TL. olarak gerçekleşmiştir. Bu itibarla sabit fiyatlarla 1992'de %7.8 büyümeye karşılık 1993'de %5.9 artış gerçekleşmiştir.

Sabit üretici fiyatları ile hesaplanan 1991, 1992 ve 1993 yılları GSYİH'sının sektör paylarına göz attığımızda ilk dört sıranın Kamu Hizmetleri, Ticaret, Sanayi ve Ulaştırma-Haberleşme sektörlerince işgal edildiğini görürüz.

1992 ve 1993 yıllarına ait karşılaştırmalı Kaynaklar-Harcamalar Dengesi Tablo 15'tedir. Gayri Safi Milli Hasıla'nın Toplam Kaynaklar içindeki payı 1992'de %96.1'den 1993'de %99.8'e yükselmiş ve netice itibarıyla Dış Açığın payı %3.9'dan %0.2'ye düşmüştür. 1992'de Toplam Kaynakların %15.2'si Yatırımlara ve %84.8'i Tüketime gitmiştir. Bu oranlar 1993'de sıra ile %17.2 ve %82.8 olarak gerçekleşmiştir. Sabit sermaye yatırımlarında Kamunun payı %29.5'den %38.8'e yükselirken, Özel Sektörün Payı %70.5'den %61.2'ye düşmüştür.

Tablo 13

GSMH'nın Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızı

(Cari Üretici Fiyatlarıyla Milyon TL.)

Sektörler	1991	1992	1993	Büyüme Hızı % 1991-1992 1992-1993	Dağılım Yüzdesi		
					1991	1992	1993
1. Tarım	187.975.5	410.237.0	734.842.6	118.2	8.3	10.2	10.8
a) Çiftçilik	173.777.1	390.317.1	698.978.5	124.6	7.7	9.7	10.3
b) Ormançılık	884.5	1.514.9	2.234.0	71.3	-	-	-
c) Balıkçılık	13.313.9	18.405.0	33.630.1	38.2	0.6	0.5	0.5
2. Sanayi	305.459.1	511.206.0	750.946.9	67.4	13.6	12.8	11.0
a) Maden ve Taşocakçılığı	19.189.6	34.343.2	56.991.8	79.0	0.9	0.9	0.8
b) İmalat Sanayi	248.395.2	415.765.0	578.692.9	67.4	11.0	10.4	8.5
c) Elektrik - Su	37.874.3	61.097.8	115.262.2	61.3	1.7	1.5	1.7
3. İnşaat	159.562.6	313.844.8	442.945.2	96.7	7.1	7.8	6.5
4. Ticaret	469.175.3	734.288.2	1.419.658.9	56.5	20.8	18.3	20.8
a) Toptan ve Perakende							
Ticaret	381.908.1	539.128.2	1.034.175.7	41.2	16.9	13.4	15.1
b) Otelcilik ve Lokantacılık	87.267.2	195.160.0	385.483.2	123.6	3.9	4.9	5.7
5. Ulaştırma - Haberleşme	190.540.8	363.062.0	588.167.0	90.5	8.4	9.0	8.6
6. Mali Müesseseler	148.801.3	290.529.9	456.509.4	95.2	6.6	7.2	6.7
7. Konut Gelirleri	43.082.5	75.864.1	137.102.6	76.1	1.9	1.9	2.0
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	135.615.4	240.025.5	399.172.6	77.0	6.0	6.0	5.8
9. Kamu Hizmetleri	435.069.9	750.710.6	1.280.031.8	72.5	19.3	18.7	18.7
İthalat Vergileri	179.895.1	323.728.9	618.780.3	80.0	8.0	8.1	9.1
GSYİH (a.f)	2.255.177.5	4.013.496.4	6.828.157.3	78.0	100.0	100.0	100.0
Net Dış Alem Faktör Gelirleri	18.520.6	24.205.8	113.067.0	30.7	0.8	0.6	1.7
GSMH (a.f)	2.273.698.1	4.037.702.2	6.941.224.3	77.6	100.8	100.6	101.7

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Tablo 14

GSMH'nın Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızı

(1977 Üretici Fiyatlarıyla Milyon TL)

Sektörler	1991	1992	1993	Büyüme Hızı % 1991-1992 1992-1993	Dağılım Yüzdesi 1991 1992 1993
1. Tarım	580.4	827.0	891.1	42.5	8.8
a) Çiftçilik	530.2	775.7	838.7	46.3	8.1
b) Ormançılık	7.7	8.1	9.1	5.2	0.1
c) Balıkçılık	42.5	43.2	43.3	1.6	0.6
2. Sanayi	925.3	949.7	953.6	2.6	14.1
a) Maden ve Taşocaklığı	24.5	26.9	27.9	9.8	0.4
b) İmalat Sanayii	774.2	795.2	794.4	2.7	11.8
c) Elektrik - Su	126.6	127.6	131.3	0.8	1.9
3. İnşaat	540.1	655.2	704.7	21.3	8.3
4. Ticaret	1.199.7	1.257.4	1.305.8	4.8	18.3
a) Toptan ve Perakende	1.073.9	1.079.2	1.083.9	0.5	16.4
Ticaret	125.8	178.2	221.9	41.7	1.9
b) Otelcilik ve Lokantacılık	675.3	688.5	746.8	2.0	10.3
5. Ulaştırma - Haberleşme	326.0	333.9	354.2	2.4	5.0
6. Mali Müesseseler	386.1	390.4	396.4	1.1	5.9
7. Konut Gelirleri	263.1	284.1	294.1	8.0	4.0
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	1.292.6	1.303.6	1.320.8	0.9	19.7
9. Kamu Hizmetleri	363.6	392.2	457.0	7.9	5.6
İthalat Vergileri				16.5	
GSYİH (a.f)	6.552.2	7.082.0	7.424.5	8.1	100.0
Net Dış Alem Faktör Gelirleri	54.2	42.7	122.9	-21.2	0.8
GSMH (a.f)	6.606.4	7.124.7	7.547.4	7.8	100.8
				5.9	100.6
					101.7

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Tablo 15

Kaynaklar - Harcamalar Dengesi

	1992		1993		Değişme (%)		GSMH'ya		(Milyon TL) Oran (%)
	Cari Fiyatlarla	1977 Sabit Fiyatlarıyla	Cari Fiyatlarla	1977 Sabit Fiyatlarıyla	Cari	Sabit	1992	1993	
I. TOPLAM KAYNAKLAR									
1. GSMH	4.199.074.5	7.409.5	6.952.331.3	7.559.5	65.6	2.0	104.0	100.2	
2. Dış Açık	4.037.702.2	7.124.7	6.941.224.3	7.547.4	71.9	5.9	100.0	100.0	
II. TOPLAM YATIRIMLAR									
1. Sabit Sermaya Yatırımları	161.372.3	284.8	11.107.0	12.1	-93.1	-95.8	4.0	0.2	
a) Kamu	639.115.9	1.127.8	1.197.935.8	1.302.6	87.4	15.5	15.8	17.3	
b) Özel	536.155.3	946.1	1.049.499.0	1.141.2	95.7	20.6	13.3	15.1	
2. Stok Değişimleri	157.994.1	278.8	407.014.0	442.6	157.6	58.7	3.9	5.9	
a) Kamu	378.161.2	667.3	642.485.0	698.6	69.9	4.7	9.4	3.2	
b) Özel	102.960.6	181.7	148.436.8	161.4	44.2	-11.2	2.5	2.2	
III. TOPLAM TÜKETİM									
1. Kamu	55.764.1	98.4	45.461.2	49.4	-18.5	-49.8	1.4	0.7	
2. Özel	47.196.5	83.3	102.975.6	112.0	118.2	34.4	1.1	1.5	
IV. TOPLAM YURTİÇİ TASARRUFLAR									
1. Kamu	3.559.958.6	6.281.7	5.754.395.5	6.256.9	61.6	-0.4	88.2	82.9	
2. Özel	909.361.0	1.604.6	1.523.275.7	1.656.3	67.5	3.2	22.5	21.9	
	2.650.597.6	4.677.1	4.231.119.8	4.600.6	59.6	-1.6	65.7	61.0	
	477.743.6	843.0	1.186.828.8	1.290.5	148.4	53.1	11.8	17.1	

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

b) İstihdam

1991, 1992 ve 1993 yıllarında istihdamın sektörel dağılımı karşılaştırmalı olarak Tablo 16'da verilmiştir. Her üç yılda Tarım yaklaşık %25 payla birinci sırayı ve kamu Hizmetleri yaklaşık %22 payla ikinci sırayı işgal etmektedir. Endüstrinin payı 1991'de %11.2 ve 1992 ve 1993'te sıra ile %11.0 ve %10.0 ve %10.8 olarak görülmektedir. İnşaatın payı 1991'deki %10.9'a karşılık 1992 ve 1993'te sıra ile %12.3 ve %12.7'ye yükselmiştir.

Tablo 16

İstihdamın Sektörel Dağılımı ve Nüfus

Yıllar	1991		1992		1993	
Sektörler	Sayı	% Pay	Sayı	% Pay	Sayı	% Pay
1. TARIM	18.846	26.2	18.469	25.0	18.100	24.0
2. SANAYİ	8.062	11.2	8.169	11.0	8.198	10.8
a) Taşocakçılığı)	913	1.3	958	1.3	976	1.3
b) İmalat Sanayii	5.932	8.2	5.991	8.1	5.991	7.9
c) Elektrik-Su	1.217	1.7	1.220	1.6	1.231	1.6
3. İNŞAAT	7.820	10.9	9.070	12.3	9.584	12.7
4. TİCARET - TURİZM	6.942	9.6	7.473	10.1	7.889	10.5
a) Toptan ve Perakente Tic.	5.172	7.2	5.172	7.0	5.182	6.9
b) Otelcilik ve Lokantacılık	1.770	2.5	2.301	3.1	2.707	3.6
5. ULAŞTIRMA- HABERLEŞME	5.728	8.0	5.806	7.8	6.144	8.2
6. MALİ MÜESSESELER	2.040	2.8	2.074	2.8	2.162	2.9
7. SERBEST MESLEKLER	6.397	8.9	6.765	9.1	6.936	9.2
8. KAMU HİZ. (Kit ve Belediyeler dahil)	16.106	22.4	16.211	21.9	16.365	21.7
TOPLAM	71.941	100.0	74.037	100.0	75.378	100.0
İşsiz Sayısı	1.027		738		569	
Toplam Nüfus	173.756		175.118		177.120	

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

c) Fiyat Hareketleri ve Ücretler

1986-1993 yılları ile 1994 yılının ilk sekiz ayındaki fiyat hareketleri karşılaştırmalı olarak Tablo 17'de verilmiştir. Devlet Planlama Örgütü'nce yeni bir tüketim harcamaları anketi yapılmış ve bu anket sonucu belirlenen eğilimlere göre ağırlıklı, yeni bir tüketim kalıbı hazırlanarak 1 Ocak 1988'den itibaren baz olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Hayat pahalılığı 1986'da %48.09, 1987'de %43.01, 1988'de %62.57, 1989'da %51.81, 1990'da %69.41, 1991'de %46.33, 1992'de %63.37, 1993'de %61.16 ve 1994'ün ilk sekiz aylık döneminde %149.29 olarak saptanmış olup bunun mal ve hizmet gruplarına göre dağılımı Tablo 18'de gösterilmektedir.

Yüksek enflasyonist ortamda maaş ve ücretlerin satın alma gücünü korumak düşüncesiyle 1983 yılından beri eşel mobil sistemi uygulanmaktadır. 1985 yılı sonuna kadar her dört ay sonundaki hayat pahalılığı artışı dikkate alınarak maaş ve ücretlere yansıtılan artışlar 1986 yılından itibaren her üç ve 1 Nisan 1990'dan itibaren her iki aydaki duruma göre ayarlanmaya başlanmıştır.

Bakanlar Kurulu 7/1979 sayılı Kamu Görevlileri Yasasının 121. Maddesi uyarınca ödenmekte olan aylık maaş ve ücretlerin 1.5.1990 tarihinden geçerli olmak üzere her ayın ilk measi günü peşin olarak ödenmesini karara bağladı.

Asgari Ücret Saptama Komisyonunda alınan tavsiye kararları uyarınca asgari ücret.

- 1 Ocak 1987'den itibaren ayda 90.000.-TL
 - 1 Ocak 1988'den itibaren ayda 121.000.-TL
 - 1 Ocak 1989'dan itibaren ayda 205.000.-TL
 - 1 Ocak 1990'dan itibaren ayda 340.500.-TL
 - 1 Ocak 1991'den itibaren ayda 520.000.-TL
 - 1 Ocak 1992'den itibaren ayda 806.000.-TL
 - 1 Ocak 1993'den itibaren ayda 1.373.000.-TL
 - 1 Ocak 1994'den itibaren ayda 3.000.000.-TL
 - 1 Ağustos 1994'den itibaren ayda 5.000.000.-TL.
- olarak saptanmıştır.

Tablo 17**Hayat Pahalılığı**

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ocak	7.10	3.18	8.08	5.71	6.44	3.33	7.42	4.93	4.82
Şubat	11.54	4.43	17.09	14.07	16.89	6.43	18.28	12.12	14.37
Mart	19.01	9.05	24.11	16.47	20.82	10.68	22.29	17.86	39.59
Nisan	19.15	10.00	26.58	20.78	25.02	15.21	25.55	20.50	66.83
Mayıs	20.69	11.35	28.53	24.09	28.30	17.98	28.12	22.35	109.38
Haziran	21.07	17.12	31.45	25.17	32.22	23.82	30.50	25.34	116.43
Temmuz	31.75	19.33	36.44	32.82	35.44	26.78	34.62	31.53	126.64
Ağustos	36.47	19.77	44.73	40.43	50.99	29.17	39.05	37.80	149.29
Eylül	36.68	24.43	48.11	41.73	58.19	34.86	44.20	40.46	
Ekim	38.81	34.54	53.54	43.97	61.98	39.06	50.14	44.01	
Kasım	41.48	38.40	57.86	47.98	65.63	42.51	55.92	50.87	
Aralık	48.09	43.01	62.57	51.81	69.41	46.33	63.37	61.16	

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Tablo 18

**Hayat Pahalılığının Mal ve Hizmet Gruplarına
Göre Dağılımı**

	1984 %	1985 %	1986 %	1987 %
Yiyecek ve İçecek	45.48	16.89	30.83	19.63
Ev ve ev masrafı	6.70	5.03	3.23	6.11
Giyim	5.53	12.34	7.74	7.68
İlaç ve Tıp	0.62	0.46	0.41	0.39
Eğitim	0.60	0.33	0.11	0.47
Taşıt	6.36	3.93	1.45	3.47
Hizmetler	1.32	1.25	1.34	0.79
Eğlence ve Okuma	0.93	0.35	0.92	0.66
Sigara	3.03	2.31	1.00	3.63
Şahsi Harcamalar	0.15	0.15	0.18	0.18
Toplam	70.72	43.04	48.09	43.01

1 Ocak 1988'den itibaren yeni döküm uygulanmıştır, şöyle ki:

	1988 %	1989 %	1990 %	1991 %	1992 %	1993 %	1994* %
Gıda	27.53	27.87	21.71	22.44	22.83	24.13	67.28
Giyim	5.57	5.66	7.88	3.62	6.57	7.50	11.76
Ev Eşyası	6.49	3.10	5.96	4.04	5.39	4.14	14.43
Sağlık ve Kişisel Bakım ile ilgili Harcamalar	3.36	2.21	2.61	2.56	3.45	3.19	8.01
Ulaştırma ve Haberleşme	9.62	6.96	19.46	5.63	13.73	14.05	25.19
Kültür, Eğitim ve Eğlence	4.78	1.66	5.17	3.06	4.22	4.06	7.15
Konut ve Konut ile ilgili Harcamalar	3.15	2.88	4.53	3.30	4.93	2.81	10.57
Sigara	2.07	1.47	2.09	1.68	2.25	1.28	4.90
Toplam	62.57	51.81	69.41	46.33	63.37	61.16	149.29

* Aralık - Ağustos Dönemi

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

2. Mali ve Parasal Gelişmeler

a) Mali Gelişmeler

Bütçe harcamaları 1987'de 106.1 milyar TL, 1988'de 150.7 milyar TL, 1989'da 257.4 milyar TL, 1990'da 524.7 milyar TL, 1991'de 891.1 milyar TL., 1992'de 1.369.3 milyar TL ve 1993'de 2.504.3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bu harcamaların yerel gelir katkısında 1987'de %55.6, 1988'de %72.5, 1989'da %76.0 oranlarıyla istikrarlı bir gelişme kaydedilmiştir. 1990'da yerel katkı %74.4 ve 1991'de %58.6'ya dūřmūřtur. 1992 yılında %64.0 olarak gerçekleşen yerel katkı 1993'de %67.5'e yükselmiştir. Yerel gelirleri G.S.M.H. ile karşılaştırdığımızda yerel gelirlerin G.S.M.H. 'ya oranının 1989'da %21.5, 1990'da %25.2, 1991'de %23.0, 1992'de %21.7 ve 1993'te %24.3 olduğunu görürüz. (Tablo 19 ve 20)

1993 yılı sonu itibarıyla birikmiş bütçe açıkları 1.316.5 milyar TL 'na balığ olmuştur. 1994 yılında yedi aylık bütçe açığı 631.5 milyar TL olarak gör÷lmektedir. (Tablo 21).

Bütçe açıklarına karşılık TC Ziraat Bankasından sağlanan krediler, faizler hariç 1993 yılı sonunda 55.9 milyar TL tutarındadır. 1987 yılından sonra TC Ziraat Bankasından borç alınmamıştır. (Tablo 22). 1993 mali yılı toplam bütçe açığı 518.4 milyar TL olup i borçlanmalarla karşılanmıştır.

Tablo 19

G.S.M.H. İle Karşılaştırmalı Bütçe Analizi
1989-1994

	(Milyar TL)						
	1989	1990	1991	1992	1993	1994	
	Gerçek- leşme	G.S.M.H. Yüzdesi	Gerçek- leşme	G.S.M.H. Yüzdesi	Gerçek- leşme	G.S.M.H. Yüzdesi	Gerçekleşme 7 Aylık
I. Bütçe Yerel Gelirleri	195.7	21.5	521.9	23.0	876.9	21.7	1,631.4
1. Vergi Gelirleri	163.0	17.9	425.8	18.7	728.7	18.0	1,321.5
a) Dolaysız Vergiler	84.4	9.3	243.6	10.7	392.6	9.7	725.6
b) Dolaylı Vergiler	78.6	8.6	182.2	8.0	336.1	8.3	595.9
2. Diğer Gelirler	32.7	3.6	96.1	4.3	148.2	3.7	309.9
II. Bütçe Giderleri	257.4	28.3	891.1	39.2	1,369.3	33.9	2,433.4
1. Cari Giderler	214.7	23.6	731.7	32.2	1,150.8	28.5	2,189.4
a) Personel Giderleri	108.1	11.9	341.8	15.0	557.7	13.8	1,041.0
b) Diğer Cari Giderler	21.0	2.3	58.4	2.6	96.9	2.4	161.6
c) Transferler	85.6	9.4	331.5	14.6	496.2	12.3	986.8
- Sosyal	64.6	7.1	231.7	10.2	398.8	9.9	771.4
- Diğer	21.0	2.3	99.8	4.4	97.4	2.4	215.4
2. Savunma Giderleri	12.6	1.4	47.0	2.1	84.2	2.1	144.3
3. Yatırımlar	30.1	3.3	112.4	4.9	134.3	3.3	99.7
III. Dış Yardım ve Borçlanmalar	61.7	6.8	369.2	16.2	492.4	12.2	802.0
- Dış Yardımlar	37.7	4.1	113.7	5.0	150.7	3.7	170.5
- Borçlanmalar (Açık)	24.0	2.6	255.5	11.2	341.7	8.5	631.5

Kaynak: Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
Devlet Planlama Örgütü

Not: G.S.M.H. 1989 910.1
1990 1,547.8
1991 2,273.7
1992 4,037.7
1993 6,941.2

Tablo 20

Karşılaştırmalı Bütçe Özeti
1988-1994

	1988		1989		1990		1991		1992		1993		1994	
	Gerçek- leşme	%	Gerçek- leşme	%	Gerçek- leşme	%	Gerçek- leşme	%	Gerçek- leşme	%	Gerçek- leşme	%	Gerçek- leşme 7 Aylık	%
Bütçe Finansmanı														
Yerel Kaynaklar	109.2	72.5	195.7	76.0	390.3	74.4	521.9	58.6	876.9	64.0	1,689.5	67.5	1,631.4	67.0
Dış Yardım	22.1	14.7	37.7	14.7	50.9	9.7	113.7	12.8	150.7	11.0	296.4	11.8	170.5	7.0
Borçlanma	19.4	12.8	24.0	9.3	83.5	15.9	255.5	28.7	341.7	25.0	518.4	20.7	631.5	26.0
	150.7	100.0	257.4	100.0	524.7	100.0	891.1	100.0	1,369.3	100.0	2,504.8	100.0	2,433.4	100.0
Cari Harcamalar	131.1	87.0	214.7	83.4	430.2	82.0	731.7	82.1	1,150.8	84.1	2,063.6	82.4	2,189.4	90.0
Savunma Harcamaları	8.6	5.7	12.6	4.9	20.1	3.8	47.0	5.3	84.2	6.1	126.1	5.0	144.3	5.9
Yatırım Harcamaları	11.0	7.3	30.1	11.7	74.4	14.2	112.4	12.6	134.3	9.8	314.6	12.6	99.7	4.1
	150.7	100.0	257.4	100.0	524.7	100.0	891.1	100.0	1,369.3	100.0	2,504.3	100.0	2,433.4	100.0

Not: Ankara'da ödenen yatırım harcamaları yukarıdaki rakamlara dahil edilmemiştir.

Kaynak: Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
Devlet Planlama Örgütü

Tablo 21

Yıllar İtibarıyla Bütçe Açıkları

(Cari Fiyatlarla Milyon TL)

	Bütçe Açığı	G.S.M.H. %'si
1975 Yılı Bütçe Açığı	156.2	8.6
1976 " " "	163.1	5.8
1977 " " "	275.9	7.2
1978 " " "	289.3	5.5
1979 " " "	666.6	7.8
1980 " " "	1,541.3	8.8
1981 " " "	2,024.8	8.3
1982 " " "	2,856.8	8.3
1983 " " "	3,722.7	7.9
1984 " " "	6,789.8	9.2
1985 " " "	12,504.8	9.9
1986 " " "	22,585.4	11.6
1987 " " "	20,154.2	7.0
1988 " " "	19,386.5	4.0
1989 " " "	24,201.3	2.7
1990 " " "	83,535.0	5.4
1991 " " "	255,513.6	11.2
1992 " " "	341,678.9	8.5
1993 " " "	518,431.3	7.5
1993 Yılı Sonu Birikmiş Bütçe Açığı	1,316,477.5	
1994 Yılı 7 Aylık Bütçe Açığı	631,523.7	

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Tablo 22**T.C. Ziraat Bankasından Sağlanan Kredilerin
(Faizler Hariç) Yıllar İtibarıyla dökümü**

Milyar TL.

1975	0.1
1976	0.1
1977	0.1
1978	0.3
1979	0.4
1980	1.4
1981	2.0
1982	3.0
1983	5.3
1984	6.4
1985	8.8
1986	18.8
1987	10.0
1988	-
1989	-
1990	-
1991	-
1992	-
1993	-
	<u>55.9</u>

Kaynak: Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
KKTC Başbakanlık, DPÖ.

b) Parasal Gelişmeler

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan Ekonomik İşbirliği Protokolünün Para, Kambiyo, Bankacılık Bölümü altında yer alan maddeler büyük ölçüde hayata geçirilmiştir. 26/1987 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar (Değişiklik) Yasası 1 Haziran 1987, 35/1987 sayılı yeni Merkez Bankası Yasası 26 Haziran 1987 ve 22/1987 sayılı Para ve Kambiyo İşleri (Değişiklik) Yasası ise 1 Kasım 1987 tarihinden itibaren yürürlüğe konmuştur. 22/1987 sayılı Yasa ile değişik şekliyle 38/1982 sayılı Para ve Kambiyo İşleri Yasası altında verilen yetkilere dayanılarak Bakanlar Kurulunca yapılan Para ve Kambiyo İşleri Tüzüğü de 2 Kasım 1987 tarih ve 116 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak aynı gün yürürlüğe girmiştir. Bu cümleden olmak üzere 48/1990 sayılı Offshore Bankacılık Hizmetleri Yasası 26 Kasım 1990 tarih ve 117 sayılı Resmi Gazete, Offshore Bankacılık Hizmetleri Tüzüğü ise 9 Ocak 1991 tarih ve 3 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

3. Ticaret, Pazarlama ve Ödemeler dengesi

a) Ticaret ve Pazarlama

Toptan ve perakente ticaret KKTC Ekonomisinde önemli bir yer işgal etmektedir.

Bu sektörden doğan katma değer cari fiyatlarla 1989'da 158.136.0 milyon TL, 1990'da 285.356.3 milyon TL, 1991'de 381.908.1 milyon TL, 1992'de 539.128.2 milyon TL ve 1993'de 1.034.175.7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Böylece sektörün G.S.Y.İ.H. içindeki payı 1990'da %18.6, 1991'de %16.9, 1992'de %13.4 ve 1993'de %15.1 olarak görülmektedir. İstihdam açısından bakıldığında toptan ve perakente ticaret sektöründe çalışanlar 1989'da 4948 ve 1990, 1991 ve 1992'de 5172, 1993'de ise 5182 olarak saptanmıştır. Bu sıiretle kişi başına katma değer 1989'da 31.9 milyon TL, 1990'da 55.2 milyon TL, 1991'de 73.8 milyon TL, 1992'de 104.2 milyon TL ve 1993'de 199.6 milyon TL şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Tablo 23 incelendiğinde 1981-1993 yılları itibarıyla dışalımın %40-48 arasındaki bölümünün Türkiye'den ve %52-60 arasındaki bölümünün diğer ülkelerden, dış satımının ise %12-23 arasındaki bölümünün Türkiye'ye, %77-88 arasındaki bölümünün ise diğer ülkelere yapıldığını görürüz.

Dış alımlarımızda Türkiye birinci sırayı alırken, dış satımlarımızda en büyük pay Birleşik Krallığa gitmiştir. (Tablo 24)

Tarım ürünleri dış satımlarımızın %45 ve %57 arasında değişen bir oranı oluştururken, %43 ile %55 arasında değişen bir oranı da sanayi ürünlerinden oluşmuştur. Dış alımda ise yaklaşık %10 tarımsal ürünlere karşılık, %90 sanayi ve mineral ürünleri görülmektedir. (Tablo 25 ve 26)

Dış ticaret açığımız Dolar bazında yılda 309.4 milyon ABD doları olarak görülmektedir. 1979-1993 döneminde dış satımın dış alımı karşılama oranının %15 ve %47 arasında değiştiği görülmektedir. (Tablo 27)

Dış ticaretimizin gelişmesinde ulaşım ve haberleşme en büyük etkenlerdendir. Politik ve ekonomik nedenlerle KKTC deniz ve hava limanlarına uluslararası ticarete mevcut koşulların gerektirdiği şekilde düzenli uçak ve gemi seferleri yapılamamaktadır. Dış dünya ile haberleşme imkânlarımız da arzu edilen düzeyde değildir. Bütün bunlara karşın çok sayıda yabancı ülke ile ticari ilişkiler tesis edilmiş olup durumun iyileştirilmesi yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

b) Ödemeler Dengesi

1990, 1991, 1992 ve 1993 yıllarında ticaret açığı 248-317 milyon ABD doları dolaylarında seyretmiştir. (Tablo 28)

Genelde dış satımlarımız dış alımlarımızın yüzde 27.5'ini karşılayabilmiştir. 1979-1993 dönemi dış ticaretini gösteren Tablo 27 incelendiğinde en iyi performansın, ihracatın ithalatın %47.1'ini karşıladığı 1980 yılında, en kötü performansın ise ithalatın sadece %14.7'sini karşılayabildiği 1992 yılında olduğu görülür.

Görünmeyen işlemlerde Turizmin katkısı 1990'da 224.8 milyon ABD doları, 1991'de 153.6 milyon ABD doları, 1992'de 175.1 milyon ABD doları ve 1993'te 224.6 milyon ABD doları olarak görülmektedir. Diğer görünmeyenlerin etkisiyle Cari İşlemler Dengesindeki açık 1990-1993 yıllarında sıra ile 16.4, 26.6, 23.4 ve 1.0 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 1993 yılında KKTC'ye gelen turist sayısı 359.313 olup, bunun %78.3'ü Türkiye'den, %21.7'si ise diğer ülkelere dendir. (Tablo 29).

Tablo 23

**KKTC'nin Türkiye ve Diğer Ülkelerle olan Dış Ticareti
1981-1993**

Milyon ABD \$

Yıllar	Dış Alım					Dış Satım				
	Türkiye	%	Diğer Ülkeler	%	Toplam	Türkiye	%	Diğer Ülkeler	%	Toplam
1981	44.2	42.5	59.9	57.5	104.1	7.1	19.3	29.8	80.8	36.9
1982	49.5	41.3	70.4	58.7	119.9	7.3	18.5	32.2	81.5	39.5
1983	65.3	45.0	80.0	55.0	145.3	6.5	16.1	34.2	83.9	40.7
1984	61.5	45.1	74.8	54.9	136.3	8.4	21.6	30.4	78.4	38.8
1985	65.1	45.5	77.9	54.5	143.0	5.4	11.7	40.9	88.3	46.3
1986	70.1	45.8	83.1	54.2	153.2	7.7	14.8	44.3	85.2	52.0
1987	94.3	42.7	126.7	57.3	221.0	7.9	14.3	47.2	85.7	55.1
1988	101.9	46.7	116.2	53.3	218.1	6.3	12.0	46.1	88.0	52.4
1989	112.5	42.9	149.9	57.1	262.4	9.2	17.5	46.0	82.5	55.2
1990	153.5	40.2	228.0	59.8	381.5	7.9	12.1	57.6	87.9	65.5
1991	143.0	47.5	158.1	52.5	301.1	7.3	13.9	45.2	86.1	52.5
1992	178.7	48.1	192.7	51.9	371.4	9.1	16.7	45.5	83.3	54.6
1993	150.9	41.5	213.0	58.5	363.9	12.5	23.0	42.0	77.0	54.5

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Tablo 24

**Ülkeler İtibarıyla Dış Ticaret
1989-1993**

Milyon ABD \$

Ülkeler	1989			1990			1991			1992			1993		
	Dış alım Değer	%	Dış satım Değer	Dış alım Değer	%	Dış satım Değer	Dış alım Değer	%	Dış satım Değer	Dış alım Değer	%	Dış satım Değer	Dış alım Değer	%	Dış satım Değer
Türkiye	112.5	42.9	9.2	153.5	40.2	7.9	143.0	47.5	7.3	178.7	48.1	9.1	150.9	41.5	12.5
1. Diğer Ülkeler	149.9	57.1	46.0	228.0	59.8	57.6	158.1	52.5	45.2	192.7	51.9	45.5	213.0	58.5	42.0
1. Birleşik Krallık	49.6	18.9	35.2	67.1	17.6	44.0	45.7	15.2	35.4	45.5	12.2	36.3	65.4	18.0	26.7
2. Diğer AET Ülkeleri	45.1	17.2	5.0	64.0	16.8	7.0	47.2	15.7	6.6	45.9	12.4	5.5	56.3	15.4	9.7
3. Orta Doğu İslâm Ülke- leri	4.2	1.6	3.4	6.4	1.7	1.6	4.7	1.6	0.7	2.3	0.6	1.5	3.2	0.9	2.2
4. Uzak Doğu Ülkeleri	29.5	11.2	-	52.3	13.7	-	32.4	10.7	-	37.9	10.2	0.1	47.3	13.0	0.1
5. Diğer	21.5	8.2	2.4	38.2	10.0	5.0	28.1	9.3	2.5	61.1	16.5	2.1	40.8	11.2	3.3
Toplam	262.4	100.0	41.7	381.5	100.0	65.5	301.1	100.0	52.5	371.4	100.0	54.6	363.9	100.0	54.5
															100.0

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Tablo 25

**KKTC Dışsatımın Yapısı
(1988-1993)**

	1988		1989		1990		1991		1992		1993	
	Değer	% Pay	Değer	% Pay	Değer	% Pay	Değer	% Pay	Değer	% Pay	Değer	% Pay
1. Tarım Ürünleri	29.4	56.1	30.2	54.7	29.8	45.5	27.0	51.4	31.0	56.8	24.3	44.6
a) Narenciye	23.9	45.6	21.6	39.1	24.5	37.4	21.6	41.1	22.2	40.7	16.6	30.5
b) Patates	2.4	4.6	1.7	3.1	2.4	3.7	2.4	4.6	3.3	6.0	1.3	2.4
c) Canlı Hayvanlar	0.8	1.5	0.3	0.5	0.3	0.5	0.1	0.2	0.5	0.9	-	-
d) Diğer Tarım Ürünleri	2.3	4.4	6.6	12.0	2.6	4.0	2.9	5.5	5.0	9.2	6.4	11.7
2. Sanayi Ürünleri	22.6	43.1	24.6	44.6	35.2	53.7	25.2	48.0	23.4	42.9	30.0	55.0
a) İşlenmiş Tarım	3.9	7.4	6.8	12.3	11.9	18.2	8.4	16.0	7.1	13.0	8.2	15.0
b) Diğer Sanayi Ürünleri	18.7	35.7	17.8	32.2	23.3	35.6	16.8	32.0	16.3	29.3	21.8	40.0
3. Minaraller	0.4	0.8	0.4	0.7	0.5	0.8	0.3	0.6	0.2	0.4	0.2	0.4
TOPLAM	52.4	100.0	55.2	100.0	65.5	100.0	52.5	100.0	54.6	100.0	54.5	100.0

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Tablo 26

**Ana Mal Grupları İtibarıyla Dışalım
(1988-1993)**

(Cari Fiyatlarla Milyon ABD \$)

Ana Mal Grupları	1988			1989			1990			1991			1992			1993		
	Değer	Pay	%	Değer	Pay	%	Değer	Pay	%	Değer	Pay	%	Değer	Pay	%	Değer	Pay	%
1. Yiyecek ve Canlı hayvan	19.9	9.1	9.1	25.5	9.7	9.7	35.8	9.4	9.4	41.9	13.9	13.9	36.7	9.9	9.9	42.7	11.7	11.7
2. İçkiler ve Tütün	10.8	5.0	5.0	7.5	2.9	2.9	13.5	3.5	3.5	15.4	5.1	5.1	16.0	4.3	4.3	16.4	4.5	4.5
3. Yakıtın Gayri Yenmeyen Hammadde	5.4	2.5	2.5	6.3	2.4	2.4	5.4	1.4	1.4	6.0	2.0	2.0	4.9	1.3	1.3	5.7	1.6	1.6
4. Mineral Yakıtlar Yağlayıcı																		
Madde ve İlgili Olanlar	20.1	9.2	9.2	18.2	6.9	6.9	35.5	9.3	9.3	34.9	11.6	11.6	30.5	8.2	8.2	28.2	7.7	7.7
5. Hayvan ve Sebze Yağları	1.8	0.8	0.8	1.4	0.5	0.5	2.1	0.6	0.6	1.8	0.6	0.6	2.2	0.6	0.6	2.1	0.6	0.6
6. Kimyevi Maddeler	15.9	7.3	7.3	17.6	6.7	6.7	26.1	6.8	6.8	23.8	7.9	7.9	22.7	6.1	6.1	37.7	10.4	10.4
7. Yapıldığı Maddenin Cinsine göre																		
Tasnif Edilenler	66.3	30.4	30.4	87.0	33.1	33.1	115.2	30.2	30.2	81.9	27.2	27.2	76.9	20.7	20.7	81.2	22.3	22.3
8. Makine ve Nakliye Araçları	57.0	26.1	26.1	72.8	27.7	27.7	106.8	28.0	28.0	67.4	22.4	22.4	154.9	41.7	41.7	116.9	32.1	32.1
9. Çeşitli Mamüller	20.9	9.6	9.6	26.2	10.0	10.0	41.1	10.8	10.8	28.0	9.3	9.3	26.6	7.2	7.2	33.0	9.1	9.1
Toplam	218.1	100.0	100.0	262.5	100.0	100.0	381.5	100.0	100.0	301.1	100.0	100.0	371.4	100.0	100.0	363.9	100.0	100.0

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Tablo 27**Dış Ticaret
1979-1993**

Milyon ABD \$

Yıllar	Dış Alım	Dış Satım	Açık	Dışsatımın Dışalımı Karşılama Oranı
1979	90.8	35.8	55.0	%39.4
1980	94.4	44.5	49.9	%47.1
1981	104.1	36.9	67.2	%35.4
1982	119.9	39.5	80.4	%32.9
1983	145.3	41.0	104.3	%28.2
1984	135.6	38.4	97.2	%28.3
1985	141.7	45.8	95.9	%32.3
1986	153.2	52.0	101.2	%33.9
1987	221.0	55.1	165.9	%24.9
1988	218.1	52.4	165.7	%24.0
1989	262.5	55.2	207.3	%21.0
1990	381.5	65.5	316.0	%17.2
1991	301.1	52.5	248.6	%17.4
1992	371.4	54.6	316.8	%14.7
1993	363.9	54.5	309.4	%15.0

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Tablo 28

Ödemeler Dengesi

(Milyon ABD\$)

	1990	1991	1992	1993	Değişme % 1992-1993
I. Cari İşlemler					
A: Dış Ticaret					
1. Dış satım	65.5	52.5	54.6	54.5	-0.2
2. Dış Alım	-381.5	-301.1	-371.4	-363.9	-2.0
Dış Ticaret Dengesi	-316.0	-248.6	-316.8	-309.4	-2.3
B. Görünmeyen İşlemler					
1. Turizm (net)	224.8	153.6	175.1	224.6	28.3
2. Diğer Görünmeyenler (net)	74.8	68.4	118.3	83.8	-29.2
Görünmeyen işlemler dengesi	229.6	222.0	293.4	308.4	5.1
Cari İşlemler Dengesi	-16.4	-26.6	-23.4	-1.0	-95.7
II. Sermaye Hareketleri					
1. TC Yardım ve Kredileri	22.5	49.6	36.8	30.1	-18.2
2. Diğer Dış yardımlar	2.1	2.4	1.6	1.5	-6.3
3. Bedelsiz Dışalım	169.9	113.1	147.2	174.5	18.5
4. Kısa Vadeli Diğer Sermaye Hareketleri	-169.3	-106.7	-143.9	-143.5	-0.3
Sermaye Hareketleri Dengesi	25.2	58.4	41.7	62.6	50.1
Genel Denge	8.8	31.8	18.3	61.6	236.6
III. Rezerv Hareketleri (-Artış + Azalış)	-6.5	-32.8	-16.0	-68.0	325.0
IV. Net Hata ve Noksan	-2.3	1.0	-2.3	6.4	-

Kaynak : Devlet Planlama Örgütü

Tablo 29**Türkiye ve Diğer Ülkelerden Gelen Turistler
1978-1994**

Yıllar	TC'den Turist	% Payı	Diğer Ülkelerden Turist	% Payı	Toplam
1978	104738	92.8	8172	7.2	112910
1979	95115	87.7	13286	12.3	108401
1980	69808	82.6	14703	17.4	84511
1981	62660	80.2	15474	19.8	78134
1982	65018	74.2	20611	25.8	87629
1983	78467	79.3	20467	20.7	98934
1984	93413	82.4	19905	17.6	113318
1985	103791	83.0	21284	17.0	125075
1986	107064	80.0	26766	20.0	133830
1987	147965	80.3	36372	19.7	184337
1988	173599	75.6	55907	24.4	229506
1989	214566	78.3	59507	21.7	274073
1990	243269	80.9	57541	19.1	300810
1991	179379	81.4	40858	18.6	220237
1992	210178	78.5	57440	21.5	267618
1993	281370	78.3	77943	21.7	359313
1994(*)	143.731	74.2	50.025	25.8	193.756

(*) Temmuz sonu itibariyle

Kaynak: Turizm Dairesi

Devlet Planlama Örgütü

IV. BÖLÜM

MERKEZ BANKASININ 31.12.1993 TARİHİ İTİBARIYLA YILLIK HESAPLARI

Tablo 30

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI'NIN
31 Aralık 1993 TARİHLİ BİLANÇOSU

Milyon TL				
Aktif	1993 Aralık	1992 Aralık	Pasif	
Döner Değerler (1)	1,562,986.5	984,152.0	Hazine Cari Hesabı (5)	36,742.1
Krediler (2)	526,937.3	162,409.7	Mevduat (6)	992,354.8
Bina ve Teçhizat (3)	790.5	808.5	Mevduat Munzam Kar.(7)	881,439.9
Diğer Aktifler (4)	61,084.4	58,447.1	Fonlar (8)	147,944.0
			Diğer Pasifler (9)	13,673.1
			Öz Kaynaklar	79,644.8
	2,151,798.7	1,205,817.3		2,151,798.7
				1,205,817.3

Tablo 31

KUZey KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI'NIN
1 / 1 / 1993 - 31.12.1993 DÖNEMİ KÂR VE ZARAR HESABI

Milyon TL

GİDER	1993 1.1.93-31.12.93	1992 1.1.92-31.12.92	GELİR	1993 1.1.93-31.12.93	1992 1.1.92-31.12.92
Personel Giderleri (11)	6,795.5	8,807.7	Alınan Faizler (14)	153,870.6	152,308.2
İdari Giderler (12)	22,380.6	28,769.9	Alınan Komisyonlar (15)	5,625.1	2,342.3
Hukuk Danış. ve Dava Masrafları	7,640.3	9,558.2	Kambiyo İşleri Gelirleri	1,902.5	751.1
Verilen Faizler (13)	165,464.2	71,708.1	Tahvil Gelirleri	52,935.4	-
Vergi, Resim ve Harçlar ile			Sair Gelirler	16,748.2	418.4
Sosyal Kültürel ve Resmi					
Kuruluşlara Yardımlar	1.8	51.0			
Verilen Komisyonlar	47.1	946.3			
Amortismanlar	66.2	60.8			
Faiz Farkı Fonu	2,000.0	6,000.0			
Kasadaki TL ve Efektif Sigortası	10,000.0	10,000.0			
Şüpheli Alacaklar Provizyonu	10,000.0	-			
Sair Giderler	2,514.4	306.2			
Dönem Kârı	4,171.7	19,611.8			
	231,081.8	155,820.0		231,081.8	155,820.0

HESAPLAR HAKKINDA AÇIKLAMALAR

	1993 Aralık	Milyon TL. 1992 Aralık
(1) DÖNER DEĞERLER		
Kasa	36,139.5	61,754.8
Yoldaki paralar	-	-
Altın Kasası	536.3	536.4
Efektif Deposu	90,085.9	69,975.4
(Dolar Karşılıkları 31.12.92'de 8,186,857 31.12.93'de 6,237,096 ABD Dolarıdır)		
Hariçteki Bankalar (TL)	219.8	217,247.1
Hariçteki Bankalar (Yabancı Para)	1,345,880.2	634,638.3
(Dolar Karşılıkları 21.12.92'de 74,250,233 31.12.93'de 93,101,649 ABD Dolarıdır)		
Menkul Değerler Cüzdanı	<u>90,124.8</u> <u>1,562,986.5</u>	<u>-</u> <u>984,152.0</u>
(2) KREDİLER		
Hazineye Kısa Vadeli Avans	255,000.0	75,000.0
Hazine Kefaletini Haiz Bonolar Üzerine Avans	63,588.4	36,194.7
İhracat Senetleri Üzerine Avans	123,998.7	4,355.0
Küçük Sanat Erbabı Senetleri Üzerine Avans	43,332.4	6,907.2
Ticaret Senetleri Üzerine Avans	500.0	20,500.0
Sanayi Senetleri Üzerine Avans	33,401.0	14,944.0
Tarım Senetleri Üzerine Avans	50.6	82.3
Turizm Senetleri Üzerine Avans	<u>7,066.2</u> <u>526,937.3</u>	<u>4,426.5</u> <u>162,409.7</u>
(3) BİNA VE TEÇHİZAT		
Teçhizat	427.2 191.0	380.6 146.8
Eksi: Amortisman	236.2	233.8
Bina	679.0 124.7	679.0 104.3
Eksi: Amortisman	<u>554.3</u> <u>790.5</u>	<u>574.7</u> <u>808.5</u>
(4) DİĞER AKTİFLER		
Muvakkat Borçlular	60,935.1	58,374.6
Kırtasiye ve Matbua Deposu	<u>149.3</u> <u>61,084.4</u>	<u>72.5</u> <u>58,447.1</u>

	1993 Aralık	1992 Aralık
(5) HAZİNE CARİ HESABI		
Türk parası	36,742.1	24,335.2
Yabancı Parası	<u>36,742.1</u>	<u>24,335.2</u>
(6) MEVDUATLAR		
Türk parası	317,289.3	166,320.7
Yabancı Parası	<u>675,065.5</u>	<u>380,950.5</u>
	<u>992,354.8</u>	<u>547,271.2</u>
(7) MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI		
Türk Parası	404,427.9	195,724.4
Yabancı Parası	<u>477,012.0</u>	<u>259,539.9</u>
TL mevduatlarının %15'i ile döviz tevdiat ve mevduatlarının %15'sinin Merkez Bankasına yatırılacağı hakkında 35/1987 sayılı Yasanın 24. maddesi uyarınca yatırılan miktarları gösterir.	<u>881,439.9</u>	<u>455,264.3</u>
(8) FONLAR		
Faiz Farkı Fonu	18,081.2	20,312.1
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu:		
Türk Parası	8,142.9	2,875.0
Yabancı Parası	10,436.3	3,371.0
BANKA SİGORTA FONLARI.		
a- Banknot, Efektif vb Kıymet Yollaması ve Getirilmesi Dahili Sigorta Fonu	62,226.1	46,426.0
b- Kasadaki TL ve Efektifler Dahili Sigorta Fonu	27,850.0	17,850.0
c- Personel Dahili Sigorta fonu	15,100.0	10,100.0
d- Menkuller ve G. Menkuller Dahili Sigorta Fonu	8.6	7.0
BANKA DİĞER FONLARI.		
a- Emekli Sandığı	6,064.7	5,907.9
b- Kefalet Sandığı	<u>34.2</u>	<u>10.4</u>
	<u>147,944.0</u>	<u>106,859.4</u>
(9) DİĞER PASİFLER		
Muvakkat Alacaklılar TL ve Kby. ile Alacaklı Transitar Hesabını gösterir	<u>13,673.1</u>	<u>6,614.1</u>
(10) ÖZ KAYNAKLAR		
Sermaye	2,000.0	2,000.0
İhtivatlar	63,473.1	<u>63,473.1</u>
Şüpheli Alacaklar provizyonu	10,000.0	65,473.1
1.1.93-31.12.93 Dönem Kârı	<u>4,171.7</u>	<u>4,171.7</u>
	<u>79,644.8</u>	<u>79,644.8</u>

	1993 1.1.93-31.12.93	1992 1.1.92 - 31.12.92
(11) PERSONEL GİDERLERİ		
Yönetim Kurulu Maaşları	728.4	334.8
Personel Giderleri:		
Maaşlar (Asli Maaş + Mem. Öd. + H.P.)	5,318.6	3,020.9
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Ödenen	458.8	268.7
Diğer	289.7	5,183.3
	<u>6,067.1</u>	<u>8,472.9</u>
	<u>6,795.5</u>	<u>8,807.7</u>
(12) İDARİ GİDERLER		
Sigorta	20,818.0	27,500.0
Kıymet Yollama Giderleri	1,037.3	523.2
Kırtasiye, Matbua	211.7	157.8
Telex, Telefon	64.0	47.8
Diğer	<u>249.6</u>	<u>541.1</u>
	<u>22,380.6</u>	<u>28,769.9</u>
(13) VERİLEN FAİZLER		
Banka Mevduatları	68,215.0	18,255.5
Mevduat Munzam Karşılıkları	36,236.7	34,296.6
Döviz Hesapları	<u>61,012.5</u>	<u>19,156.0</u>
	<u>165,464.2</u>	<u>71,708.1</u>
(14) ALINAN FAİZLER		
Dış Muhabirler	82,535.3	117,180.1
Yerel Faizler	<u>71,335.3</u>	<u>35,128.1</u>
	<u>153,870.6</u>	<u>152,308.2</u>
(15) ALINAN KOMİSYONLAR		
Yabancı Para	2,772.4	1,106.4
Türk Lirası	<u>2,852.7</u>	<u>1,235.9</u>
	<u>5,625.1</u>	<u>2,342.3</u>

V. BÖLÜM
BANKACILIK İSTATİSTİKLERİ

BANKACILIK İSTATİSTİKLERİ

Müteakip sayfalardaki tablolar aşağıda listesi verilen bankaların verilerinden derlenmiştir.

K.K.T.C. Merkez Bankası

T.C. Ziraat Bankası

Türk Bankası Ltd.

Türkiye İş Bankası A.Ş.

K.T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd.

K. Kredi Bankası Ltd.

Türkiye Halk Bankası A.Ş.

K. Vakıflar Bankası Ltd.

K. Ticaret Bankası Ltd.

K. Endüstri Bankası Ltd.

K. Faisal İslam Bankası Ltd.

Asbank Ltd. (Haziran 1986 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır)

K. İktisat Bankası Ltd. (Aralık 1990 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

K. Hürbank Ltd. (Ocak 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

Rumeli Bank Ltd. (Ocak 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

K. Eurobank Ltd. (Şubat 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

Finba Finansal Bank Ltd. (Nisan 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

Everest Bank Ltd. (Nisan 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

Limasol T. Kooperatif Bankası (Temmuz 1993 tarihinden itibaren K.T. Koop. Merkez Bankası Ltd.
gibi Bankalar Yasası altında faaliyet göstermesi onaylanmıştır.)

Tunca Bank Ltd. (Mart 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

K. Altınbaş Bank Ltd. (Mayıs 1994 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

Tablo 32

BANKALARIN AKTİF ÖZETLERİ

Milyon TL.

Tarih	Nakit Değerler	KKTC Merkez Bankası	Yurtiçi Bankalar	Yurtdışı Bankalar	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	İskonto Senetleri	Kredi ve Avanslar	Sabit Kıymetler	Diğer Aktifler	Aktifler Toplamı
1992 Aralık	117,466.1	345,065.3	34,212.3	951,156.7	163,493.4	470,563.0	43,462.9	3,883,913.7	130,790.2	977,610.7	7,117,734.3
1993 Ocak	95,234.9	341,577.5	35,272.5	1,030,469.4	163,886.2	496,347.4	46,162.1	3,805,366.2	134,213.0	1,214,875.2	7,363,404.4
Şubat	82,098.5	362,891.0	46,755.3	1,008,021.6	164,003.5	509,252.9	48,282.4	3,797,456.3	128,289.9	1,319,312.9	7,466,364.3
Mart	102,690.1	393,881.5	43,811.3	1,089,350.0	164,230.5	548,964.2	51,206.8	3,949,912.3	145,160.6	1,327,469.7	7,816,677.0
Nisan	98,820.7	421,636.0	55,474.3	1,177,273.7	189,818.3	577,307.2	56,213.1	4,024,938.8	147,444.0	1,385,345.9	8,134,272.0
Mayıs	122,901.9	414,628.0	50,888.4	1,306,356.4	193,551.3	605,175.6	58,206.5	4,043,469.2	149,193.1	1,531,637.1	8,476,007.5
Haziran	119,796.3	431,586.6	192,231.7	1,234,731.3	219,159.8	634,900.3	59,111.6	4,215,615.2	152,936.8	2,640,670.5	9,900,740.1
Temmuz	114,131.8	526,281.5	180,361.4	1,219,540.8	266,108.7	659,553.6	60,928.9	4,076,605.6	152,670.1	3,117,797.6	10,373,980.0
Ağustos	157,621.7	490,413.6	39,548.3	1,582,390.5	278,310.7	673,705.8	67,900.8	4,478,388.3	159,049.8	3,157,451.5	11,084,781.0
Eylül	149,851.3	614,435.6	57,674.3	1,732,091.0	303,094.2	761,297.2	67,473.4	4,834,194.0	167,779.8	3,448,976.9	12,136,867.7
Ekim	149,388.9	638,599.8	66,891.1	1,902,787.5	303,161.2	809,685.2	60,285.7	4,946,738.7	170,487.2	3,811,681.1	12,859,706.4
Kasım	166,458.5	621,984.5	66,903.1	2,091,701.8	303,342.1	864,434.0	67,795.7	5,082,751.2	173,403.9	4,216,297.3	13,655,072.1
Aralık	147,141.8	726,877.7	281,194.8	1,962,764.9	395,983.8	889,842.1	49,708.9	2,754,522.4	197,534.3	2,590,585.5	9,996,156.2
1994 Ocak	162,833.5	703,385.0	73,776.3	2,462,190.7	396,355.0	1,021,709.5	39,535.7	3,237,964.1	189,165.1	2,864,438.5	11,151,353.4
Şubat	174,138.6	755,537.0	77,545.7	2,612,235.9	407,557.9	1,072,028.8	38,277.7	3,431,149.6	182,593.8	3,124,135.8	11,875,200.8
Mart	240,191.3	885,383.9	79,859.2	3,075,419.0	415,381.8	1,214,966.7	44,477.6	4,067,143.4	206,047.4	3,316,847.1	13,545,717.4
Nisan	288,900.5	1,855,545.8	85,709.2	3,709,101.3	436,210.7	1,579,826.8	47,924.6	5,115,599.4	217,896.3	4,539,267.6	17,875,982.2
Mayıs	293,284.2	1,410,845.2	75,916.5	3,797,646.9	423,644.7	1,514,936.6	43,088.3	4,811,244.6	307,535.0	4,325,663.6	17,003,805.6

Not: Yukarıdaki Tabloya K.K.T.C. Merkez Bankası rakamları dahil edilmemiştir.

Tablo 33

BANKALARIN PASİF ÖZETLERİ

Milyon TL.

Tarih	Mevduat	Kullanılan Krediler	Faiz ve Gider Reeskontları	Ödenecek Vergi Resim ve Harçlar	Ödenecek Senet ve Havaleteler	Diğer Pasifler	Öz Kaynaklar	Pasifler Toplamı
1992								
Aralık	2,954,484.2	124,619.9	104,960.4	8,857.3	30,699.0	2,225,703.4	1,668,410.1	7,117,734.3
1993								
Ocak	3,130,351.5	100,077.6	109,501.7	6,765.9	14,694.9	3,582,783.0	419,229.8	7,363,404.4
Şubat	3,194,463.4	142,830.3	108,101.5	6,638.4	17,271.1	3,580,640.0	416,419.6	7,466,364.3
Mart	3,408,425.0	134,591.1	146,658.8	10,786.3	30,732.5	3,641,964.3	443,519.0	7,816,677.0
Nisan	3,684,807.6	172,838.2	128,118.2	10,541.1	14,234.5	3,651,805.8	471,926.6	8,134,272.0
Mayıs	3,946,296.3	179,639.9	143,408.7	10,549.4	20,295.8	3,720,435.3	455,382.1	8,476,007.5
Haziran	4,133,759.5	200,063.9	183,050.3	6-060.0	17,497.2	3,902,438.8	1,457,870.4	9,940,740.1
Temmuz	4,344,182.5	278,277.4	150,460.0	3,899.5	17,106.5	3,924,663.2	1,655,390.9	10,373,980.0
Ağustos	4,695,276.7	372,395.7	162,336.8	4,062.4	19,862.3	3,998,757.7	1,832,089.4	11,084,781.0
Eylül	5,131,656.8	586,764.4	217,865.3	10,016.5	21,509.2	4,118,388.9	2,050,666.6	12,136,867.7
Ekim	5,528,494.4	629,593.8	204,871.4	4,519.2	17,699.3	4,244,788.8	2,229,739.5	12,859,706.4
Kasım	5,951,542.2	725,390.7	221,918.3	4,359.0	19,757.4	4,347,103.8	2,385,000.7	13,655,072.1
Aralık	6,213,690.2	705,382.2	184,348.9	16,749.4	18,933.5	2,139,663.8	717,388.2	9,996,156.2
1994								
Ocak	6,844,194.8	1,028,635.9	203,186.4	15,106.9	17,875.6	2,204,838.3	837,515.5	11,151,353.4
Şubat	7,199,022.2	1,091,234.9	243,585.6	14,478.9	19,956.4	2,454,159.2	852,763.6	11,875,200.8
Mart	8,208,075.5	1,258,765.0	336,161.5	20,408.4	33,304.4	2,669,093.6	1,019,909.0	13,545,717.4
Nisan	10,606,823.6	1,602,055.7	337,588.6	23,648.9	42,268.4	3,946,074.3	1,317,522.7	17,875,982.2
Mayıs	10,288,813.5	1,474,496.4	359,026.9	23,866.8	116,859.2	3,478,316.2	1,262,426.6	17,003,805.6

Not: Yukarıdaki Tabloya KKTC Merkez Bankası rakamları dahil edilmemiştir.

Tablo 34

**İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR PLASMANLARININ SEKTÖREL
DAĞILIMI - TÜRK PARASI**

Milyon TL

Tarih	Kamu Kurum ve Kuruluşları	Tarım	Sanayi	Nakliye ve Ulaşım	Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	Turizm	Bina ve İnşaat	Şahsı ve Mesleki Borçlar	İskonto Senetleri	Toplam
1992 Aralık	2,879,322.1	68,118.2	42,411.6	4,253.8	423,318.2	49,142.6	18,424.8	128,026.9	42,116.9	3,655,135.1
1993 Ocak	2,872,664.5	77,364.7	44,571.3	3,928.1	427,807.7	50,694.5	9,847.5	128,248.7	41,387.0	3,656,059.0
Şubat	2,854,835.0	85,264.7	53,457.6	4,043.7	406,010.1	50,642.6	9,919.1	144,428.3	43,640.4	3,652,241.5
Mart	3,917,423.4	84,551.4	50,137.8	3,666.1	447,757.9	53,764.1	11,923.2	179,731.5	46,545.7	3,795,501.1
Nisan	2,922,608.8	84,964.1	52,646.5	3,883.6	463,573.7	55,698.0	13,604.2	179,901.5	56,213.1	3,833,093.5
Mayıs	2,919,464.6	85,414.2	50,884.4	3,576.4	440,143.3	54,608.2	14,075.7	176,735.8	58,206.5	3,803,109.1
Haziran	2,974,894.4	84,257.6	54,498.8	3,380.4	524,891.5	60,351.3	8,592.1	209,876.4	59,111.6	3,979,854.1
Temmuz	2,991,951.2	66,981.7	51,953.6	4,164.0	527,585.5	64,932.3	26,217.3	188,331.6	60,798.1	3,982,915.3
Ağustos	3,042,320.3	50,502.0	60,917.7	9,374.8	517,779.5	59,044.9	21,542.1	181,269.9	67,869.6	4,010,620.8
Eylül	3,079,314.3	37,956.7	66,221.7	9,600.4	612,296.7	66,782.0	15,835.7	214,601.0	67,473.1	4,170,081.6
Ekim	3,089,687.8	47,086.6	70,538.0	9,391.2	628,755.4	64,733.2	15,060.2	217,425.0	60,285.7	4,202,963.1
Kasım	3,068,745.9	107,324.6	73,504.1	9,222.9	632,950.5	63,750.8	16,284.9	212,028.3	82,191.9	4,266,003.9
Aralık	660,020.6	171,137.5	72,582.5	7,843.8	655,460.6	62,414.7	19,100.-	220,214.3	49,708.9	1,918,482.9
1994 Ocak	665,022.5	173,436.5	64,952.1	7,184.7	629,193.3	62,745.7	20,872.2	228,142.9	39,535.7	1,891,085.6
Şubat	655,710.2	181,745.8	63,111.7	6,455.6	664,424.4	70,756.7	29,283.4	189,603.2	38,277.7	1,899,368.7
Mart	662,493.4	164,901.0	61,762.2	6,130.8	830,823.5	87,321.6	28,963.1	202,455.7	44,477.6	2,089,328.9
Nisan	663,446.3	155,559.1	63,686.1	6,181.6	785,337.9	76,068.4	28,887.6	316,057.4	47,924.6	2,143,149.-
Mayıs	652,035.8	152,936.7	79,529.1	6,548.4	798,054.6	78,225.1	27,267.-	277,026.5	44,882.1	2,116,505.3

Tablo 35

İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR PLASMANLARININ YÜZDE (%)
DAĞILIMI - TÜRK PARASI VE DÖVİZ

Tarih	Kamu Kurum ve Kuruluşlar	Tarım	Sanayi	Nakliye ve Ulaşım	Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	Turizm	Bina ve İnşaat	Şahsi ve Mesleki Borçlar	İskonto Senetleri	Toplam
1992 Aralık	71.58	1.68	1.15	0.55	17.81	1.70	0.52	3.97	1.04	100
1993 Ocak	71.47	1.91	1.21	0.54	17.72	1.77	0.44	3.92	1.02	100
Şubat	70.55	2.09	1.48	1.35	17.05	1.71	0.42	4.28	1.07	100
Mart	68.02	1.96	1.33	1.32	19.39	1.54	0.46	4.90	1.08	100
Nisan	67.27	1.93	1.38	1.26	18.42	1.58	0.62	6.27	1.27	100
Mayıs	67.63	1.93	1.40	1.23	18.47	1.57	0.53	5.93	1.31	100
Haziran	65.46	1.81	1.42	1.18	20.15	1.79	0.42	6.50	1.27	100
Temmuz	65.05	1.40	1.27	2.51	19.97	1.69	0.83	6.01	1.27	100
Ağustos	64.61	1.02	1.43	1.42	19.48	1.53	0.66	8.47	1.38	100
Eylül	61.63	0.72	1.46	1.21	21.12	1.62	0.82	10.14	1.28	100
Ekim	60.78	0.88	1.50	1.15	21.35	1.69	0.80	10.73	1.12	100
Kasım	59.19	1.94	1.54	1.17	21.62	1.69	0.72	10.64	1.49	100
Aralık	27.42	5.32	4.16	0.24	39.10	3.01	0.79	18.41	1.55	100
1994 Ocak	24.52	4.70	2.09	1.95	35.58	3.18	0.68	26.23	1.07	100
Şubat	23.45	4.67	1.98	1.93	36.31	3.07	0.92	26.69	0.98	100
Mart	22.14	3.71	1.94	1.79	37.57	3.38	0.73	27.75	0.99	100
Nisan	20.27	2.77	1.72	1.88	37.22	3.11	0.68	31.49	0.86	100
Mayıs	22.00	2.84	2.20	4.12	33.49	3.25	0.79	30.47	0.84	100

Tablo 36

**BANKALAR TÜRK PARASI MEVDUATLARININ
NİTELİĞİNE GÖRE ANALİZİ**

Milyon TL.

Tarih	Resmi Mevduat	Ticari Mevduat	Tasarruf Mevduatı	Diğer Mevduat	Toplam Mevduat
1992					
Aralık	375,017.3	91,309.8	1,002,221.9	81,686.3	1,550,235.3
1993					
Ocak	389,726.4	77,350.1	1,134,749.9	76,976.1	1,678,802.5
Şubat	385,475.9	90,755.4	1,201,466.9	96,918.9	1,774,617.1
Mart	408,860.2	104,262.8	1,283,405.5	94,555.8	1,891,084.3
Nisan	445,800.0	129,875.8	1,371,447.3	95,569.6	2,042,692.7
Mayıs	476,443.3	134,920.2	1,465,862.9	97,426.6	2,174,653.0
Haziran	613,718.1	211,586.4	1,413,315.9	102,520.5	2,341,140.9
Temmuz	625,952.4	224,084.3	1,454,864.6	92,095.1	2,396,996.4
Ağustos	696,541.9	147,875.5	1,625,862.6	96,876.0	2,567,156.0
Eylül	676,984.8	124,747.5	1,709,968.9	143,509.8	2,655,211.0
Ekim	722,122.9	163,918.8	1,822,864.6	152,057.9	2,860,964.2
Kasım	755,339.4	142,018.3	1,901,604.3	158,473.1	2,957,435.1
Aralık	786,881.3	158,049.4	1,908,184.8	145,003.3	2,998,118.8
1994					
Ocak	790,662.2	158,518.0	1,834,970.5	123,780.8	2,907,931.5
Şubat	791,694.2	142,834.0	1,818,926.4	100,279.4	2,853,734.0
Mart	792,862.6	125,976.9	1,724,050.1	106,348.0	2,749,237.6
Nisan	754,008.5	150,314.0	1,848,779.1	99,225.7	2,852,327.3
Mayıs	801,372.2	177,319.4	2,072,396.2	121,007.5	3,172,095.3

Tablo 37

**BANKALAR TÜRK PARASI MEVDUATLARININ
VADELERİNE GÖRE ANALİZİ**

Milyon TL

Tarih	Vadesiz Mevduat	1 ay Vadeli Mevduat	3 ay Vadeli Mevduat	6 ay Vadeli Mevduat	1 Yıl Vadeli Mevduat	Toplam Mevduat
1992						
Aralık	292,155.0	162,225.3	444,159.2	47,250.6	604,445.2	1,550,235.3
1993						
Ocak	307,706.3	195,340.1	453,767.0	50,535.6	671,435.5	1,678,802.5
Şubat	279,098.9	252,188.2	521,982.2	64,210.0	657,137.8	1,774,617.1
Mart	275,486.6	261,694.9	595,967.6	70,978.4	686,956.8	1,891,084.3
Nisan	329,667.4	268,681.9	658,518.1	77,550.6	708,274.7	2,042,692.7
Mayıs	354,292.7	291,728.5	716,222.1	81,185.9	731,223.8	2,174,653.0
Haziran	414,920.4	310,593.2	755,915.5	86,924.5	772,787.3	2,341,140.9
Temmuz	414,454.5	345,994.3	761,002.5	89,400.7	786,144.4	2,396,996.4
Ağustos	489,515.2	397,668.2	782,948.4	89,704.0	807,320.2	2,567,156.0
Eylül	444,692.1	421,979.6	866,067.2	92,065.3	830,406.9	2,655,211.1
Ekim	480,794.9	429,744.2	938,870.4	97,456.3	914,098.5	2,860,964.3
Kasım	503,090.7	416,131.7	981,613.9	102,431.6	954,167.2	2,957,435.1
Aralık	575,368.9	385,349.3	940,086.5	78,931.1	1,018,383.0	2,998,118.8
1994						
Ocak	475,067.0	389,303.0	909,125.8	80,619.6	1,053,816.1	2,907,931.5
Şubat	477,904.5	361,498.0	902,753.0	92,830.1	1,018,748.5	2,853,734.1
Mart	479,233.6	348,071.6	848,803.4	103,881.3	969,247.7	2,749,237.6
Nisan	473,119.2	546,218.2	829,464.2	86,035.0	917,490.7	2,852,327.3
Mayıs	507,251.2	792,203.3	900,729.0	64,750.7	907,161.1	3,172,095.3

Tablo 38

**BANKALAR DÖVİZ MEVDUATLARININ
NİTELİĞİNE GÖRE ANALİZİ**

Milyon TL.

Tarih	Resmi Mevduat	Ticari Mevduat	Tasarruf Mevduatı	Diğer Mevduat	Toplam Mevduat
1992 Aralık	49,463.2	84,271.2	1,245,269.4	16,838.2	1,395,842.0
1993 Ocak	51,608.3	82,129.9	1,265,186.3	20,214.5	1,419,139.0
Şubat	66,502.9	85,880.7	1,251,300.5	6,173.2	1,409,857.3
Mart	67,758.7	79,563.9	1,337,867.6	21,140.7	1,506,330.9
Nisan	67,890.5	84,451.9	1,458,383.7	21,299.6	1,632,025.7
Mayıs	78,025.5	96,852.7	1,561,211.9	24,771.9	1,760,862.0
Haziran	75,624.4	110,075.2	1,655,880.1	22,251.9	1,863,831.6
Temmuz	64,112.1	148,273.7	1,741,979.2	22,663.7	1,977,028.7
Ağustos	71,542.3	138,212.8	1,933,621.0	24,150.6	2,167,526.7
Eylül	98,536.8	142,619.2	2,056,832.3	23,981.6	2,321,969.9
Ekim	103,650.7	155,499.0	2,322,478.1	28,382.0	2,610,009.8
Kasım	136,845.4	139,969.2	2,525,910.7	31,385.9	2,834,111.2
Aralık	176,999.2	154,325.2	2,620,351.4	34,183.0	2,985,858.8
1994 Ocak	182,456.3	177,269.7	3,244,976.5	40,783.0	3,645,485.5
Şubat	199,439.3	216,339.6	3,613,607.0	43,130.5	4,072,516.4
Mart	228,743.0	256,092.2	4,552,676.0	63,487.5	5,100,998.7
Nisan	317,314.3	374,985.3	6,481,505.4	118,614.0	7,292,419.0
Mayıs	295,517.9	295,522.0	5,988,626.1	80,814.8	6,660,480.8

Tablo 39

**BANKALAR DÖVİZ MEVDUATLARININ
VADELERİNE GÖRE ANALİZİ**

Milyon TL.

Tarih	Vadesiz Mevduat	3 Ay Vadeli Mevduat	6 Ay Vadeli Mevduat	1 Yıl Vadeli Mevduat	Toplam Mevduat
1992					
Aralık	571,103.8	200.6	212,534.5	612,003.1	1,395,842.0
1993					
Ocak	544,891.8	42,108.9	189,877.9	642,260.4	1,419,139.0
Şubat	520,038.5	32,594.8	211,386.2	645,837.8	1,409,857.3
Mart	587,793.4	5,163.6	221,212.4	692,161.5	1,506,330.9
Nisan	634,234.5	9,559.7	235,105.9	753,125.6	1,632,025.7
Mayıs	704,924.2	12,341.7	237,851.5	805,744.6	1,760,862.0
Haziran	756,720.8	75,552.9	179,576.4	851,981.5	1,863,831.6
Temmuz	792,577.9	79,846.3	194,906.2	909,698.3	1,977,028.7
Ağustos	887,060.3	90,821.8	208,451.0	981,193.6	2,167,526.7
Eylül	946,597.8	101,810.3	227,880.6	1,045,681.2	2,321,969.9
Ekim	992,134.2	175,584.5	251,730.6	1,190,560.5	2,610,009.8
Kasım	875,586.3	228,154.4	287,057.9	1,443,312.6	2,834,111.2
Aralık	957,869.3	246,592.8	292,444.0	1,488,952.7	2,985,858.8
1994					
Ocak	1,084,520.5	326,407.1	386,054.5	1,848,503.4	3,645,485.5
Şubat	1,203,072.6	408,160.7	433,490.3	2,027,792.8	4,072,516.4
Mart	1,475,589.7	549,252.3	529,040.0	2,547,116.7	5,100,998.7
Nisan	2,071,801.8	900,097.6	736,902.4	3,583,617.2	7,292,419.0
Mayıs	1,968,873.6	731,990.9	702,270.2	3,257,346.1	6,660,480.8

Tablo 40

İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR PLASMANLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI - DÖVİZ

Milyon TL.

Tarih	Kamu Kurum ve Kuruluşları	Tarım	Sanayi	Nakliye ve Ulaşım	Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	Turizm	Bina ve İnşaat	Şahsi ve Mesleki Borçlar	İskonto Senetleri	Toplam
1992 Aralık	21,289.4	106.3	4,255.7	18,055.4	298,212.2	19,944.4	2,436.5	32,672.9	-	396,972.8
1993 Ocak	21,286.6	92.7	4,359.4	18,107.5	289,773.4	20,990.6	8,048.8	30,615.6	-	393,274.6
Şubat	22,094.4	92.8	6,843.9	50,857.2	289,355.6	18,955.7	7,476.7	29,897.-	-	425,573.3
Mart	22,139.1	82.7	7,339.6	53,407.8	390,469.6	12,850.2	7,893.2	32,165.2	-	526,347.4
Nisan	50,106.2	89.-	8,337.9	51,831.8	350,430.8	14,193.2	13,775.8	97,231.6	-	585,996.3
Mayıs	82,563.9	91.7	11,179.9	51,201.7	379,858.3	14,999.2	9,653.-	86,516.1	-	636,063.8
Haziran	83,051.4	95.2	11,776.5	51,774.4	416,595.-	23,396.2	10,840.8	93,981.8	-	691,511.-
Temmuz	132,770.8	98.7	9,081.8	116,342.6	431,453.5	16,127.8	13,302.-	101,590.7	-	820,767.9
Ağustos	136,307.3	100.1	9,350.2	60,404.7	440,752.4	16,157.8	11,014.8	235,243.6	-	909,330.9
Eylül	170,521.3	104.9	10,701.-	54,035.4	501,526.2	18,519.1	27,157.4	320,037.3	-	1,102,602.6
Ekim	178,876.6	112.5	10,007.6	52,632.2	519,297.8	25,849.2	28,113.5	359,753.6	-	1,174,643.-
Kasım	204,817.3	117.1	11,818.4	55,630.6	562,572.5	29,857.9	23,547.5	376,502.1	-	1,264,863.4
Aralık	221,561.8	-	61,143.-	-	601,853.7	34,453.5	6,358.7	371,700.1	-	1,297,070.8
1994 Ocak	239,184.2	-	11,960.6	64,608.5	682,943.5	54,568.4	4,368.6	739,161.7	-	1,796,795.5
Şubat	257,231.6	-	13,933.-	68,639.5	749,535.5	48,722.1	6,524.7	849,394.3	-	1,993,980.8
Mart	322,491.6	-	24,563.1	73,440.1	840,515.6	62,908.7	3,354.8	1,032,329.9	-	2,359,603.8
Nisan	473,475.2	-	32,949.8	99,258.7	1,301,819.9	98,512.2	9,448.1	1,449,744.9	-	3,465,208.8
Mayıs	531,226.8	-	38,781.7	215,182.5	1,002,340.1	96,701.6	14,995.6	1,361,096.6	-	3,260,324.9

VI BÖLÜM

BANKACILIK KESİMİNİN ÖZEL İLGİ DUYACAĞI MEVZUAT

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası 35/1987 (44/1992 ve 56/1994 sayılı yasalarla değiştirilmiş şekliyle)
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kalkınma Bankası Yasası 45/1992 (58/1994 sayılı yasa ile değiştirilmiş şekliyle)
- Para ve Kambiyo İşleri Yasası 38/1992 (22/1987, 46/1992 ve 46/1994 sayılı yasalarla değiştirilmiş şekliyle)
- Off-shore Şirketleri Hizmetler Yasası 38/1993
- Bankalarca, Bugüne Kadar Tamamlanmış Yada Tamamlanmamış Projelere Verilmiş Olup Dönüşünde Zorluk Bulunan Kredilerin Kalkınma Bankası Yönetim Kurulunca Uygun Görülmesi halinde Devralınması Yasası 44/1993 (57/1994 sayılı yasa ile değiştirilmiş şekliyle)
- Off-shore Şirketleri Hizmetler Tüzüğü
- K.K.T.C. Bakanlar Kurulu Kararları:
 - Akdeniz Garanti Bankası Ltd.'in Geçici Bir Süre İçin Devlet Kontrolüne Alınması
 - Everest Bank Ltd.'in Geçici Bir Süre İçin Devlet Kontrolüne Alınması
 - Bankaların Ödenmiş Sermayeleri Konusunda Bankalar Yasası'nın 5(1) Maddesi Altında Karar
 - Everest Bank Ltd.'in Geçici Bir Süre Devlet Kontrolüne Alınması Hakkındaki Kararın İptali
- Bir Bankanın Kabul Edebileceği Tasarruf Mevduatı Yekünü Hakkında Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Tebliği
- K.K.T.C. Merkez Bankası Yönetim Kurulu Kararları:
 - Tarım Sektörü Kredileri
 - Banka nezdinde özel ve tüzel kişilere açılacak Döviz Tevdiat ve Mevduat hesaplarına uygulanan azami yıllık faiz oranları.
 - Döviz Tevdiat ve Mevduat Hesapları, Döviz Kredileri v.b. Hakkında Karar.
 - K.K.T.C. Merkez Bankası Yasası'nın 24(1) maddesi altında bankaların taahhütlerine karşılık bulunduracakları dispoñibilite oranı.
 - Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranları
 - K.K.T.C. Merkez Bankası (İskonto ve Avans İşlemleri) Tüzüğü Tadili
 - Dövizli Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranları.

R.G.66 26.6.1987
R.G.74 17.7.1992
R.G.93 12.8.1994

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YASASI

Sayı: 35/1987

(44/1992 ve 56/1994 sayılı yasalarla değiştirilmiş şekliyle)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

- Kısa İsim** 1. Bu Yasa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası olarak isimlendirilir.
- Tanımlar** 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
“Bakanlar Kurulu”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu anlatır.
“Bakan” Maliye işleri ile görevli bakanı anlatır.
“Bakanlık”, Maliye işleri ile görevli Bakanlığı anlatır.
“Banka”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.
“Bankalar”, Bankalar Yasası kuralları çerçevesinde faaliyet gösteren bankaları anlatır.
“Başkan”, Banka Başkanını anlatır.
“Başkan Yardımcısı”, Banka başkan yardımcılarında her birini anlatır.
“Üye”, Başkan ve Başkan Yardımcıları dışında Yönetim Kurulunun üyelerini anlatır.
“Yönetim Kurulu”, Bu Yasanın 10. maddesi uyarınca oluşturulan Yönetim Kurulunu anlatır.
- Kuruluş ve Ünvan** 3. Bu Yasada belirlenen yetki ve görevleri haiz olmak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası ünvanı altında kamu tüzel kişiliği haiz bir Banka kurulmuştur.
- Amaç** 4. Bankanın amacı, kalkınma plânları ve yıllık programlara uygun olarak, ekonomik gelişmeye yardımcı olacak biçimde para-kredi politikalarını uygulamak ve bankacılık sistemini düzenlemektir.
- Bankanın Yetki ve Görevleri** 5. (1) Bankanın görevleri şunlardır:
(A) Bu yasanın 4. maddesinde belirtilen esas amacın gerçekleşmesi, Cumhuriyetin para ve bankacılık sisteminin düzenlenmesi ve denetimi için gerekli tüm işlemleri yapmak;
(B) Ekonomik koşulları gözönünde bulundurarak Merkez Bankaları tarafından yapılması gerekli olan işlemleri yerine getirmek; ve
(C) Bankalar ile Kooperatif Bankalarını ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşları denetlemek.
(2) (1). fıkra kurallarının genelliği saklı kalmak koşuluyla Bankanın yetkileri şunlardır:
(A) Para ve kredi hacmini düzenlemek;
(B) Cumhuriyetin uluslararası ihtiyatlarını düzenleyip yönetmek;
(C) Para ve kredi politikası konusunda Bakanlar Kurulunca incelenmesi istenecek hususlar hakkında görüşlerini bildirmek suretiyle Devletin mali ve ekonomik danışmanlığını yapmak;
(Ç) Uluslararası mali ve ekonomik ilişkilerde Devletin mali ajanlığını yapmak; ve
(D) Devletin bankacılığını yapmak ve arzu eden bankaların da bankacılığını yapmak ve mali acentesi olmak.
- Merkez ve Acenteler** 6. (1) Bankanın merkezi ve merkez şubesi Lefkoşa’dadır.
(2) Banka yabancı ülkelerde muhabir veya acente tayin edebilir veya bu gibi tayini iptal edebilir.

Üyelik ve İştirakler	7. Banka, merkez Bankalarının katıldığı uluslararası mali ekonomik ve mesleki kuruluşlara üye olabilir, hissedar olarak katılabilir.
Sermaye	8. (1) Bankanın nominal sermayesi iki milyar Türk Lirası olup tamamı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine aittir. Bu sermaye, Banka Yönetim Kurulunun önerisi ve Bakanlar Kurulu Kararıyla artırılabilir. (2) Banka sermayesinin kaynakları şunlardır: (A) İkiyüzelli milyon Türk Lirası ödenmiş sermaye; (B) Nominal sermaye miktarına ulaşıncaya kadar; (a) Bankanın yıllık kârı; ve (b) Gerekirse her yıl bütçeden yapılacak ödemeler.
Teşkilât ve Organlar	9. Bankanın organları şunlardır: (1) Yönetim Kurulu; (2) Başkan; (3) Başkan Yardımcıları; (4) Merkez ve Merkez Şube İdari Teşkilâtı.
Yönetim Kurulunun Oluşumu	10. (1) Yönetim Kurulu, bu Yasa gereğince atanacak olan bir Başkan, iki Başkan Yardımcısı ve dört üyeden oluşur. (2) Bakanlığın yetkili kılacağı bir temsilci, Yönetim Kurulu toplantılarına katılmaya ve herhangi bir hususun gündeme alınmasını önermeye, oy hakkı olmaksızın müzakerelere katılıp görüş belirtmeye yetkilidir.
Yönetim Kurulunun Yetki ve Görevleri	11. Banka Yönetim Kurulunun yetki ve görevleri şunlardır: (1) Bankanın kendi işlemlerinde uygulayacağı reeskont, iskonto ve faiz oranları ile ücret ve komisyonları saptamak; (2) Banka plâsmanları üzerinde tür ve miktar bakımından düzenleyici önlemleri almak ve genel kredi hacmi ile genel kredi hacmi içinde kredi türlerinin sektörler ve konular itibarıyla dağılımını ayarlamak. (3) Bankaca açılacak kredilerin esas ve koşulları ile reeskont ve avans limitlerini saptamak; (4) Yasal karşılıklara ilişkin 24. maddede belirtilen hususları saptamak; (5) Faiz oranlarına ilişkin 25. maddede belirtilen hususları saptamak; (6) Özel sektöre mensup kuruluşlarca satışa çıkarılacak tahvillerin miktar, faiz ve satış koşullarını saptamak; (7) Bankanın bilânço, kâr ve zarar hesabını inceleyip karara bağlamak; (8) Bankanın idare, teşkilât ve hizmetlerine ilişkin tüzükleri hazırlamak; (9) Banka ihtiyacı için taşınmaz mal satın almak veya kiralamak ve Bankanın sahip olduğu taşınmaz malları gerektiğinde satmak; (10) Kabul edilen hadler üstündeki tutarlara ve kıymetlere ilişkin sulh ve terkin konularında karar vermek; (11) Bankanın yıllık bütçesini ve faaliyet raporunu onaylamak; (12) Banka personelinin atamak ve bankayı yükümlülük altına sokacak personelin imza yetkilerini belirlemek; (13) Bankaca yapılabilecek diğer bankacılık işlemlerini ve hizmetleri saptamak; (14) Başkan tarafından tetkik ve onaya sunulacak hususlar hakkında karar almak; (15) Kredi kartlarının isdar ve kabulüne ilişkin esas ve koşulları belirlemek; (16) Bankaların denetimi hususunda gerekli önlemleri almak ve bakanlıkça alınması gereken önlemler hakkında önerilerde bulunmak.

Yönetim Kurulu Toplantıları	12. (1) Yönetim Kurulu, Başkan veya Başkanın geçici yokluğunda veya geçici olarak görevini yapamaması halinde, Başkana vekâlet etmekle görevlendirilen Başkan Yardımcısı tarafından toplantıya çağrılır. (2) Yönetim Kurulu toplantıları ayda en az bir defa olmak üzere işlerin yürütülmesinin gerektirdiği sayıda yapılır. (3) Yönetim Kurulu toplantılarının gündemi, Başkan veya Başkanın geçici yokluğunda veya geçici olarak görevini yapamaması halinde, Başkana vekalet etmekle görevlendirilen Başkan Yardımcısı tarafından belirlenir. Ancak, diğer üyelerin gündem dışı görüşülmesini istedikleri hususlar da aynı toplantıda gündeme alınır ve görüşülür. Aksi takdirde bir sonraki toplantı gündemine alınmasına karar verilir. (4) Yönetim Kurulu, en az dört üyenin katılımıyla toplanır ve toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile karar alır. Oyların eşitliği halinde toplantıya başkanlık eden kişinin katıldığı tarafın önerisi kabul edilmiş sayılır. (5) Yönetim Kurulunun hiçbir eylem veya işlemi, Yönetim Kurulu üyelerinden herhangi birinin yokluğu nedeniyle geçersiz sayılmaz. (6) Başkan, Başkan Yardımcıları, Üyeler ve Bakanlık temsilcisi, kendileriyle akrabalık bağı olan kişilere (eş, evlât, ana, baba, kardeş, torun ve eşinin aynı derecedeki kan ve sıhrî hısımlarına) ilişkin konularda Yönetim Kurulu toplantılarına katılamazlar. (7) Yönetim Kurulunun tüm kararları tutanağa geçirilir ve toplantıya katılanlar tarafından imzalanır. Yönetim Kurulu aksine karar almadıkça bu tutanaklar gizlidir.
Başkanın Atanması, Görev Süresi ve Nitelikleri	13. (1) Başkan, Başbakan tarafından Bakanlar Kurulunun onayıyla beş yıl için atanır. Bu süre sonunda yeniden atanması mümkündür. (2) Başkan olarak atanacak kişinin yüksek öğrenim görmüş olması ve bankacılık, ekonomi, maliye ve muhasebe alanlarında en az on yıl tecrübeye sahip olması gerekir.
Başkanın Yetki ve Görevleri	14. Başkanın Yetki ve Görevleri şunlardır: (1) En yüksek icra amiri sıfatıyla Bankayı sevk ve idare etmek; (2) Bankayı yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek; (3) Bu Yasa kurallarının ve Yönetim Kurulu tarafından alınan kararların yürütülmesini sağlamak; (4) Bu Yasa ile Bankaya verilen görevlerin yapılabilmesi için uygun bulacağı önlemleri almak ve gerekli göreceği hallerde bunlar hakkında Yönetim Kuruluna önerilerde bulunmak; (5) Bankanın bütçesini hazırlamak; (6) Bankanın bilânço ile kâr ve zarar hesabını ve faaliyet raporunu hazırlamak; (7) Yokluğunda kendisine vekâlet edecek Başkan Yardımcısını belirlemek; ve (8) Hükümetle Banka arasındaki irtibatı sağlamak.
Başkan Yardımcılarının Atanmaları, Görev süre-leri ve Nitelikleri	15. (1) Bankanın iki Başkan Yardımcısı olup, Başbakan tarafından Bakanlar Kurulunun onayı ile beş yıl için atanırlar. Bu süre sonunda yeniden atanmaları mümkün olup süre bitiminden önce aynı yöntemle görevden alınabilirler. (2) Başkan Yardımcısı olarak atanacak kişilerin, 13. maddede öngörülen Başkanda aranan niteliklere sahip olmaları gerekir.
Başkan Yardımcılarının Yetki ve Görevleri	16. (1) Başkan yardımcıları, Başkan tarafından yapılacak görev bölümünde kendilerine verilecek kısımların gereği gibi yürütülmesi ile görevli ve sorumludurlar. (2) Başkanın, yokluğunda kendisine vekâlet etmekle görevlendirdiği Başkan Yardımcısı, Başkanın yetkilerini aynen kullanır.

Üyelerin Atanmaları, Görev Süreleri ve Nitelikleri	17. (1) Üyeler, Bakanlar Kurulu tarafından atanır. (2) Üyeler, beş yıllık bir görev süresi için atanırlar. Bu süre sorunda yeniden beşer yıllık sürelerle göreve atanabilirler. (3) Herhangi bir kişinin üyeliğinin, görev süresinin tamamlanmasından önce son bulması halinde, Bakanlar Kurulu aşağıdaki (4). fıkra da belirtilen niteliklere sahip bir kişiyi Yönetim Kurulu üyeliği son bulan bu gibi bir kişinin görev süresinin geri kalan kısmı için üye olarak atar. (4) Üye olarak atanacak kişilerin yüksek öğrenim görmüş olmaları ve hukuk, maliye, ekonomi, bankacılık, muhasebe, ticaret, sanayi, tarım veya turizm alanlarında bilgi ve tecrübe sahibi olmaları koşuldur.
Yönetim Kuruluna Atanmayacak Kişiler	18. Aşağıdaki fıkralarda belirtilen kişiler Yönetim Kuruluna atanamazlar: (1) Bakanlar, Milletvekilleri, belediye Başkanları, Belediye Meclisi Üyeleri; (2) Güvenlik Kuvvetlerinde, Polis Örgütünde, Din İşlerinde ve yerel yönetimlerde fiilen görev yapan kişiler; (3) Müflisler ve bedeni veya akli bakımdan yetersiz olanlar; (4) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki herhangi bir mali kuruluşta direktör veya müstahdem olarak görev yapan kişiler ile bu gibi bir kuruluşta kontrolü elinde tutacak miktarda hissesi bulunan kişiler; (5) Hapis cezasına çarptırılmış olanlar veya affa uğramış olsalar dahi rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekârlık, irtikâp, ırza geçme, hileli iflas ve benzeri yüz kızartıcı suçlardan hüküm giymiş olanlar.
Yönetim Kurulu Üyeliğinin Sona Ermesi	19. Yönetim Kurulu Üyeliği aşağıda belirtilen hallerde son bulur: (1) Ölüm halinde, (2) Yazılı istifa halinde, (3) Yönetim Kurulunun birbirini takip eden üç toplantısında, Yönetim Kurulunun izni olmaksızın hazır bulunmama halinde. (4) 18. maddede belirtilen hallerden herhangi birinin gerçekleşmesi halinde.
Ücretler	20. Başkan, Başkan Yardımcıları ve Üyelerin ücretleri Bakanlar Kurulu tarafından saptanır.
Bankanın İdari Örgütü	21. Bankanın idari organları yasa ile düzenlenir.
Kredilerin düzenlenmesi	22. (1) Banka, kalkınma plânları ve buna ilişkin yıllık programlar çerçevesinde, ekonomik amaç ve hedeflerin sağlanmasına yardımcı olacak biçimde kredilerin hacim, nitelik, mahiyet ve temin koşullarını düzenler ve kredi sistemi içinde genel likidite ihtiyacını karşılar. Banka bu kredilerin amacına uygun şekilde kullanılışını ilgili bankalar nezdinde gerekli gördüğünde müfettişleriyle denetleme yetkisine sahiptir. (2) Banka, kalkınma plânları ve yıllık programların hedeflerine uygun olarak bankaların plâsmanları üzerinde nitelik ve nicelik bakımından düzenleyici kararlar alabilir ve genel kredi hacmini içinde çeşitli kredi türlerinin sektörler ve konular itibarıyla dağılımını ayarlar.
Faiz Farkı Fonunun Oluşumu ve Kaynakları	23. (1) Banka teşviki öngörülen sektörler ve konular için tercihli faiz oranlarının uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, Banka bünyesinde Faiz Farkı Fonu oluşturur. (2) Faiz Farkı Fonu'nun kaynakları şunlardır: (A) Devlet bütçesine bu amaçla konulacak ödenek, (B) Banka nezdindeki hazine fonları faizlerine karşılık olarak Banka bütçesinden ayrılacak belirli bir ödenek; ve (C) Bankalar ile Kooperatif Bankaları ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer

kuruluşların verecekleri her türlü nakdi krediler üzerinden, uygulanacak azami yasal faiz oranı içinden Bakanlar Kurulunca saptanacak ve beş puanı geçmeyecek olan miktarlar.

Yasal
Karşılıklar

24. (1) Bankaların taahhütlerine karşılık bulunduracakları genel disponibilitenin en düşük oranı Bankaca saptanır. Bu fıkra söz konusu edilen disponibil kıymetlerin muhtevası ve hesaplanması usul ve esasları Bankaca çıkarılacak bir tebliğle düzenlenir ve Resmi Gazete ile ilân edilir.

(2) Bankalar, (1). fıkra gereğince tesis edecekleri genel disponibiliteden başka Banka nezdinde açılacak hususi bloke birer hesapta nakden mevduat karşılığı tesis etmek zorundadırlar.

(3) (2). fıkra gereğince tesis edilen karşılığın bankalar mevduatı dışında kalan tüm mevduata oranı, ekonomik konjoktüre göre Bankaca saptanır;

(4) Banka, (2). fıkra da öngörülen karşılıklara verilecek faiz oranlarını saptamaya yetkilidir.

(5) Yasal karşılık oranlarının değiştirilmesi hakkındaki kararların ne zaman yürürlüğe gireceği ve kapsamı Bankaca saptanır.

(6) Banka, mevduat karşılıkları için saptanan oranları süresinde tesis etmeyen bankalara tesis edilmeyen kısım için uygulanacak cezai faiz, oran ve esaslarını saptar. Banka, uyarısına rağmen on beş gün içinde mevduat karşılığını tesis etmeyen bankaların mevduat kabul etme yetkisinin süreli veya süresiz olarak kaldırılmasını Bakanlar Kurulundan isteyebilir ve/veya senetlerinin reeskonta kabulüne son verebilir.

(7) Bankalar, her ay, aylık mevduat cetvelleri doldurarak mevduatlarındaki artışla ilgili karşılıkları en geç müteakip ayın on beşine kadar Bankadaki hususi hesaba yatırmak zorundadırlar.

(8) Aylık mevduat cetvellerine göre mevduatın azalması halinde ilgili Bankalar azalmaya ilişkin karşılığını iadesini isteyebilirler. Banka, bu talepleri derhal yerine getirmekle yükümlüdür. Banka, mevduatı olağanüstü çekilmekte olan bir bankanın talebi halinde, aylık mevduat cetvellerinin verilmesini beklemeksizin azalmaya ilişkin karşılığı derhal iade eder.

(9) Kıbrıs Rum Yönetimi Merkez Bankasında bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce toplanan yasal karşılıklar, bu maddedeki yasal karşılıkların hesaplanmasında gözönünde bulundurulur.

Faiz
Oranları

25. Banka, her türlü Türk Lirası ve döviz mevduat kabulünde, Bankalar ve Kooperatif bankaları ile kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşların her türlü kredi işlemlerinde alınacak ve verilecek en yüksek faiz oranları ile sağlanacak öteki menfaatlerin ve tahsil edilecek masrafların mahiyetini ve en yüksek oranlarını ve mevduatta vade müddetlerini ve faizlerin kısmen veya tamamen serbest bırakılmasını ve yürürlük zamanlarını saptamaya yetkilidir. Bu hususlar Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunun alacağı kararların Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer. belirlenecek faiz oranları ve faiz oranları ile ilgili diğer hususlar Bankalar dışındaki tüm borç-alacak ilişkilerinde de geçerlidir.

Haznedarlık
ve Diğer
Görevler

26. (1) Banka, Devletin haznedarıdır. Bu sıfatla, özellikle Devletin gerek yurt içindeki ve gerekse yabancı memleketlerdeki her türlü tahsilât ve ödemelerini, bütün Hazine işlemlerini ve yurt içi ve yurt dışı her çeşit para nakil ve havale işlerini ücretsiz yapar.

(2) Bakanlar Kurulunca, saptanacak kuruluşların paralarının bankaya yatırılması kararlaştırılabilir. Bu şekilde açılacak hesaplara Bankaca kararlaştırılacak oranda faiz verilebilir.

(3) Banka, Devlet iç borçlanma tahvillerinin mali servisini yapmakla görevlendirilebilir.

Takas
Odası

27. Banka, banka şubelerinin bulunduğu yerlerde açılacak bankalar arası takas odası işlemlerine nezaret eder.

Özel
Denetim

28. Bakan, bankanın işlem ve hesaplarını denetleyebilir. Bakanlık, bu hususta her türlü bilgiyi bankadan isteyebilir.

Bilgi İsterne Yetkisi ve Denetim	29.(1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içinde faaliyette bulunan bütün bankalar, yıllık bilânçoları ile kâr ve zarar hesaplarını idare meclisi ve denetçi raporları ile birlikte, yıl sonundan başlayarak üç ay içerisinde Bankaya vermekle yükümlüdürler. (2) Banka, bankalardan mevduat, kredi, döviz ve diğer işlemlerine ait her türlü bilgiyi isteyebilir ve Bankalar Yasasında öngörülen ve Bankaya verilen diğer denetlemeleri yapar gerekli önlemleri alır ve/veya cezai kovuşturma başlatır. (3) Bankalar, bankanın (2). fıkraya göre isteyeceği bilgileri bankanın belirteceği süre içinde vermeye zorunludurlar. (4) Banka, bankaların mali durumlarını izler, inceler ve denetler. Saptadığı hususlarla ilgili gerekli önlemleri alır ve/veya cezai kovuşturma başlatır.
11/1976 25/1983 26/1987	
Bankaların Denetlenmesi	30.(1) Banka, bankalar ile kooperatif bankalarının ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşların her türlü işlemlerinin bu yasa, Bankalar Yasası, Pul Yasası, Döviz İstikraz Fonu Yasası, Para ve Kambiyo İşleri Yasası, Dış Ticaret (Düzenleme ve Denetim) Yasası ve yürürlükteki Yasa gücündeki kararnameler ile diğer ilgili yasalara ve bu Yasalar uyarınca çıkarılan Tüzük, Yönetmelik, Karar, Tebliğ ve Emirnamelerin kurallarına uygunluğunun denetimini yapar; gerekli önlemleri alır ve/veya cezai kovuşturma başlatır. (2) Denetlenecek banka ve kuruluşlar gerekli her türlü bilgi ve belgeleri denetimle görevli kişilere zamanında ve eksiksiz olarak vermek zorundadırlar.
11/1976 25/1983 26/1987 19/1963 29/1970 12/1972 2/1973 17/1973 37/1977 27/1980 12/1987 4/1979 38/1982 22/1987 12/1983	
Risklerin toplanması ve risk merkezi	31.(1) Banka, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sınırları içinde faaliyette bulunan bankaların ve müşterilerinin risk durumlarını nezdinde toplamak amacıyla bir Risk Merkezi kurar. (2) Bankalar, risk durumları hakkında Bankanın kendilerinden istediği bütün bilgileri, Bankanın talimatına göre belirteceği süre içinde ve formüllere uygun olarak vermekle yükümlüdürler. (3) Risk Merkezinin bütün işlem ve kayıtları gizlidir. Ancak Banka, ilgili bankaları, müşterilerinin veya kredi isteklilerinin risk durumları hakkında aydınlayabilir.
Kısa vadeli senet ve vesikaların reeskont ve avansa kabulü	32.(1) Banka en az üç imzayı taşımak kaydıyla: (A) Vadelerinin bitimine en çok dokuz ay kalmak koşuluyla turizm, sanayi, maden ve tarım işleriyle uğraşan kişilerin, bankalar tarafından tevdi edilecek ticari senetlerini; (B) Vadelerinin bitimine en çok dört ay kalmak koşuluyla diğer kişilerin bankalar tarafından tevdi edilecek ticari senet ve vesikalarını; (C) Küçük sanat erbabı ve kooperatiflerin kredi gereksinimlerini karşılamak üzere bankalar tarafından, vadelerine en çok dokuz ay kalmış olmak koşuluyla tevdi olunacak senetlerini, reeskonta kabul edebilir. (2) Banka, ikinci imza reeskonta gelen banka olmak kaydıyla istisna olarak iki imza ile yetinebilir. (3) Banka, (1). fıkraya göre reeskonta kabul edebileceği senetler karşılığında avans da verebilir.

- Orta vadeli reeskont ve avans işlemleri 33. Banka Yönetim Kurulunca saptanacak esas ve koşullar çerçevesinde bankalar tarafından tevdi edilecek, vadelerine en çok, beş yıl kalmış olan senetleri reeskonta kabul edebilir veya karşılığında avans verebilir. Bu senetlerde en az iki imzanın bulunması koşuldur.
- Reeskonta veya avans kabul edilecek senetlerin en yüksek tutarı 34. (1) 37. maddeye göre yapılacak işlemler hariç olmak üzere, banka ödenmiş sermayesi ile ihtiyat akçeleri toplamının %10'unu aşan bir meblağı içeren senet ve vesikaları reeskonta kabul edemeyeceği gibi teminat olarak da kabul edemez.
(2) Aynı imzaları taşıyan birden fazla senetlerin toplamı yukarıdaki (1). fıkrada belirtilen tutarı aştığı takdirde, fazlası reeskonta veya teminata kabul edilemez.
- Tahvil karşılığı avans 35. Banka, Devlet tahvilleri ile Yönetim Kurulunca sağlam kabul edilen tahviller karşılığında, en çok yüz yirmi gün vade ile ve nominal değerlerinin %80'i oranında bankalara avans verebilir.
Ancak, kendi ihraç ettikleri tahviller karşılığında bankalara avans verilmez.
- Hazineye kısa vadeli avans 36. Banka, miktarı cari yıl genel bütçe ödenekleri toplamının yüzde onbeşini geçmemek üzere, hazineye kısa vadeli bir avans hesabı açar. Bu avans hesabına uygulanacak faiz haddi ile ekonomik durum gözönünde tutularak kullanılacak avans oranı Maliye İşleriyle Görevli Bakanlık ile Banka arasında kararlaştırılır.
- Kamu müesseselerine kredi 37. (1) Banka, iktisadi faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının mevsimlik ham madde ve ürün alımı ve turizm gereksinimleri için düzenleyecekleri en çok dokuz ay vadeli usulüne uygun borç senetlerini veya bunların Hazine kefaletini haiz olanlarını iskonto edebilir ve karşılığında avans verebilir.
(2) Banka, bu kuruluşlara yatırım gereksinimlerini karşılamak amacıyla kredi veremez.
(3) Banka, verdiği bu krediler üzerinde her türlü denetim yetkisine sahiptir.
Bu suretle kabul edilebilecek borç senetlerinin en yüksek oranları ile bunlara uygulanacak iskonto ve faiz oranları Yönetim Kurulunca kararlaştırılır.
- Altın döviz ve Türk Lirası ile ilgili işlemler 38. Banka aşağıdaki işlemleri yapmaya yetkilidir:
(1) Sikke ve külçe halinde altın alıp satabileceği gibi, altın ithal ve ihraç edebilir;
(2) Vadeli ve vadesiz her türlü döviz alıp satabileceği gibi döviz ve altın karşılığında avans verebilir;
(3) Bankalara kurye kredisi tanıyabilir;
(4) Türk Lirası ve döviz olarak yabancı ülkelerden karşılıklı veya karşılıksız her çeşit avans ve kredi alabilir;
(5) Röpor işlemleri yapabilir.
- Bankanın yapacağı işlemlerle ilgili limitler 39. (1) Bu Yasanın 32., 33., 35., 36., 37. ve 38. maddeleri gereğince Bankanın yapabileceği işlemlerin toplamı, ödenmiş sermaye, ihtiyat akçeleri ve nezdindeki muhtelif fonlar ile mevduatlar toplamını geçemez.
(2) Bankanın vereceği borçların en yüksek miktarı ve kredi türlerine göre limitleri, ekonomik hedefler, piyasanın kredi ihtiyacı, bankalar sisteminin likiditesi ve Bankanın portföy kompozisyonu gözönünde tutulmak suretiyle Yönetim Kurulunca saptanır.
- Bankanın yapamayacağı işlemler 40. Bankanın yapamayacağı işlemler şunlardır:
(1) Bu Yasa ile açıkça yetki verilen işlemler dışında karşılıksız kredi açamaz ve avans veremez;
(2) Her ne şekilde olursa olsun kefil olamaz ve teminat veremez;
(3) Portföyünde mevcut senetleri yenileyemez;

- (4) Taşınmaz mal alımı ile ilgili senet ve vesikaları reeskonta kabul edemeyeceği gibi bunlar üzerine avans da veremez;
- (5) Bu Yasa ile belirtilen hususlar dışında Banka, kendi ad ve hesabına hiç bir iş ve ticaret yapamayacağı gibi başka şirket ve müesseselere de iştirak edemez, hisse senedi satın alamaz ve bunları avansa kabul edemez; ve
- (6) Banka, kendi gereksinimi dışında taşınmaz mal edinemez.

İlan edilecek hususlar ve talimat yetkisi	41. (1) Bu Yasa uyarınca Banka tarafından alınacak genel kapsamlı tüm önlemler, yürürlük tarihleri ile birlikte Bankaca saptanacak şekil ve usulde Resmi Gazete’de yayımlanarak ilân edilir. (2) Banka, bankalara yasalarda öngörülen her türlü görevleri ve uygulayacakları esas ve işlemler ile ilgili olarak yazılı talimatlar gönderebilir.
hesap dönemi	42. Bankanın hesap dönemi, takvim yılıdır.
Bilânço ve rapor	43. Bankanın denetimi Sayıştay tarafından yapılır. Sayıştay, tevdi edilen yıllık Bilânço ile kâr ve zarar hesaplarını en geç iki ay içinde denetler ve raporunu Bankaya, Bakanlığa ve Cumhuriyet Meclisine sunar.
Bilânço ile Kâr ve Zarar Hesabı	44. Banka, Sayıştay denetiminden geçmiş yıllık bilânço ile kâr ve zarar hesabı ile faaliyet raporunu en geç üç ay içerisinde Resmi Gazete’de yayımlar.
Banka Bülteni	45. Banka, üçer aylık dönemler sonunda bülten çıkarır.
Kârın Kullanımı	46. Bankanın yıllık kârı, nominal sermayeye ulaşıncaya kadar ödenmiş sermayeye eklenir, bilâhare ihtiyata alınır.
Tasfiye	47. Bankanın tasfiyeye gitmesi halinde uygulanacak tasfiye esasları bir yasa ile düzenlenir.
Vergi, resim ve harçtan muafiyet 19/1963 29/1970 12/1972 2/1973 17/1973 37/1977 27/1980 12/1987	48. Banka: (1) Bankacılık işlemleri dolayısıyla elde ettiği kârlar için kurumlar vergisinden; (2) İthal edeceği sikke ve külçe halindeki altınlar için her türlü vergi, resim ve harçtan; ve (3) Pul Yasası uyarınca ödenmesi gerekli pul vergisinden muaftır.
Resmi Belge	49. Bankanın her türlü evrak, kayıt, defter ve senetleri ile bunlara dayanan hesap özetleri resmi belge sayılır.
Ceza Yasasının uygulanması Fasıl 154 13/1959	50. Bankanın Başkan, Başkan Yardımcıları ve Üyeleri ile Banka Personeli Ceza Yasası uygulamasında Kamu Görevlisi sayılırlar.

3/1962
15/1972
20/1974
31/1975
6/1983

Tedavülü
Zorunlu
Para Türk
Lirası'nın
Tedavül
Mecburiyeti

51. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde, Türk Lirası tedavülü mecburi para olup, sınırsız ödeme gücüne haizdir.

Bankanın
Mallarının
Hazine
Malı
Sayılması

52. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasının her türlü taşınır ve taşınmaz malları ile değerleri, hazine malı sayılır ve ona göre işlem görür.

Tüzük
Yapma
Yetkisi

53. (1) Banka Yönetim Kurulu, aşağıdaki konularda Tüzük yapma yetkisine sahiptir:

- (A) Bankanın İdare, teşkilat ve hizmetleri;
- (B) İskonto ve avans işlemleri;
- (C) Haberleşme, arşiv ve imha işlemleri;
- (Ç) Müşterek muhafaza işlemleri;
- (D) Faiz Farkı Fonu işlemleri;
- (E) Tevdiat hesapları, tahvilât ve havale işlemleri;
- (F) Vezne işlemleri;
- (G) Bankaların, Kooperatif Bankalarının ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşların denetimi işlemleri;
- (H) Takas Odası işlemleri; ve
- (J) Risk merkezi işlemleri.

(2) (1). fıkra uyarınca çıkarılacak tüzükler, Bakanlar Kurulu kararı ile Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer.

Türk
Lirasına
İlişkin suç
ve Cezalar

54. Türk Lirası banknotlarının tedavülüne engel olan serbest dolaşım ve sınırsız ödeme gücünü kabul etmeyen, kasten banknotları tahrip veya yok eden, sahte banknot basan ve/veya tedavüle çıkaran ve/veya tedavüle çıkmasına yardımcı olan kişiler bir suç işlemiş sayılırlar ve mahkumiyetleri halinde beş yıla kadar hapis cezasına veya on beş milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Faiz
Oranlarına
ve
Yürürlük
Zamanlarına
Uymama

55. Bu Yasanın 25. maddesi uyarınca saptanan oran sınır, yürürlük zamanı ve değişik oranlara uymayan bankaların işlerini fiilen yöneten mensupları, görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre, bir suç işlemiş sayılırlar ve mahkumiyetleri halinde, beş yıla kadar hapis cezasına veya on beş milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Kredi
Koşullarına
Uymama

56. Bu Yasanın 32. maddesinde belirtilen kredileri amacına uygun olarak kullanmayanlar bir suç işlemiş sayılırlar ve mahkumiyetleri halinde, kullandıkları kredi miktarlarının faizleriyle birlikte iade cezasına veya kullanılan kredi miktarının %50'sine kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

İşlemlerde uygunsuzluk ve denetimde istenilen bilgi ve belgeleri vermeme	57. Bu Yasanın 30. maddesinde belirtilen bilgi ve belgeleri zamanında ve eksiksiz olarak vermeyen veya işlemleri, 30. maddede belirlenen mevzuata uygun olmadığı saptanan Bankalar, Kooperatif Bankaları ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşlar ve bunların mensupları suç işlemiş sayılırlar ve mahkumiyetleri halinde, bu banka ve kuruluşlar yirmi milyon Türk Lirasına kadar para cezasına; bu banka ve kuruluşların mensupları ise, mahkumiyetleri halinde, görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre, beş yıla kadar hapis cezasına veya onbeş milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
Yürürlükten Kaldırma 31/1983	58. Bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak: (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası yürürlükten kaldırılır. Ancak bu Yasada öngörülen tüzükler yapıncaya kadar yürürlükten kaldırılan Merkez Bankası Yasası uyarınca yapılan tüzüklerin, bu Yasaya aykırı olmayan kuralları yürürlükte kalmaya devam eder. (2) Faiz Yasası yürürlükten kaldırılır. (3) Bankalar Yasasının 8. maddesi yürürlükten kaldırılır.
Fasıl 150 11/1976 25/1983 26/1987	
Kazanılmış haklar 31/1983	59 (1) Bu Yasa ile yürürlükten kaldırılan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası ile ona dayanılarak çıkarılan Tüzükler çerçevesinde yapılan tüm satın almalar, icarlar ve banka işlemleri ile personele verilen tüm atamalar ve atama koşulları, aynen bu Yasa uyarınca yapılmış sayılır. (2) Başkan ve Başkan Yardımcıları ile Yönetim Kurulu üyelerinin atanma koşulları ve görev süreleri, bu Yasa ile yürürlükten kaldırılan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasının 9., 12. ve 16. maddelerinde öngörülen süre sonuna kadar devam eder.
Yürürlüğe Giriş	60. Bu Yasa Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

R.G.74 17.7.1992

R.G.93 12.8.1994

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KALKINMA BANKASI YASASI

Sayı: 45/1992

(58/1994 sayılı yasa ile değiştirilmiş şekliyle)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki yasayı yapar:

Kısa İsim

1. Bu Yasa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kalkınma Bankası Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

Genel Kurallar

Tefsir

2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:

“Bakanlar Kurulu”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu anlatır.

“Bakan”, Maliye işleriyle görevli Bakanı anlatır.

“Bakanlık”, Maliye işleriyle görevli Bakanlığı anlatır.

“Banka” Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kalkınma Bankasını anlatır.

“Genel Müdür”, Banka Genel Müdürünü anlatır.

“Genel Müdür Yardımcısı”, Banka Genel Müdür Yardımcısını anlatır.

“Üye”, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı dışında Yönetim Kurulunun diğer üyelerini anlatır.

“Yatırım”, Ulusal ekonominin veya teşebbüsün üretim ve arz gücünü artırıcı nitelikte olan ve aktif değerlerine yeni eklemelerle sonuçlanan faaliyetleri anlatır.

“Yönetim Kurulu”, bu Yasanın 27’nci maddesi uyarınca oluşturulan Yönetim Kurulunu anlatır.

Kuruluş ve
Ünvan

3. Bu Yasada belirtilen yetkileri kullanmak ve belirtilen görevleri yerine getirmek üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kalkınma Bankası Ünvanı altında Limited Şirket statüsünde kamu tüzel kişiliğini haiz bir Banka kurulur.

Amaç

4. Bankanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin çeşitli sektörlerinin kalkınması, gelişmesi ve iyileştirilmesi için gereken girişimleri yapmak ve krediyi sağlamak suretiyle ülke ekonomisinin genel kalkınmasına yardım etmektir.

Bankanın Görevi, yetkileri ve Oluşumu

Bankanın
görev ve
yetkileri

5. Bankanın görev ve yetkileri şunlardır:

(1) Bankanın amaçları doğrultusunda özel ve kamu teşebbüslerinin yatırımları için kredi açmak;

(2) Teşebbüslerin yatırımları için Banka dışından sağlayacakları krediler için gerektiğinde garanti vermek;

(3) Kredilerinden yararlanabilecek teşebbüslerin, yurt içinde ve yurt dışından alacakları diğer yatırım kredilerinin sağlanmasında kullanılması ve ödenmesinde aracılık etmek;

(4) Kredi olarak verilebilecek kaynakların %20’sini aşmamak üzere teşebbüslere, en fazla üç yıla kadar uzatılabilir, bir yıl vadeli işletme kredisi açmak;

(5) Devlet veya özel şirket tahvilleri satın almak;

(6) Yönetimine iştirak etmek koşulu ile kârlı görünen yeni teşebbüslere veya mevcut teşebbüslerin yeni yatırım projelerine sermayenin veya proje tutarının %15’ine kadar iştirak

etmek, hisse almak ve gerektiğinde bu hisseleri satmak;

(7) Devletin kefaleti altında tahvil çıkarmak;

(8) Her türlü taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak, kiraya vermek lehte ve aleyhte rehin, ipotek, intifa, irtifak hakları, taşınmaz mal yükümlülükleri ve diğer hakları tesis etmek; ve

(9) Açtığı krediler karşılığında taşınır mal rehni, ticari işletme rehni, taşınmaz mal ipotegi de dahil olmak üzere her türlü teminatı almak;

(10) Banka, diğer bankalardan mevduat kabul edebilir ve kredi müşterileri de Bankada hesap açabilirler;

(11) Banka, elindeki senet ve vesikaları Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına reeskont ettirebilir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası da bankanın usulüne uygun olarak sunacağı senet ve vesikaları reeskonta kabul eder.

Bankanın
Merkezi

6. Bankanın Merkezi Lefkoşa'dadır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Üyelik, Sermaye ve Hisse Senetleri

Üyelik ve
İştirakler

7. Banka, kalkınma bankalarının katıldığı uluslararası mali, ekonomik ve mesleki kuruluşlara üye olabilir. Hissedar olarak katılabilir.

Sermaye

8. Bankanın nominal sermayesi 100,000,000,000.- TL (Yüz Milyar Türk Lirası) olup, her biri 100,000.-TL (Yüz Bin Türk Lirası) değerinde 1,000,000 (Bir Milyon) adet hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye, Banka Yönetim Kurulu önerisi ve Genel Kurulun Kararı ile artırılabilir.

Hisse se-
netlerinin
türü ve
sorumluluk

9. (1) Bankanın hisse senetleri isme yazılıdır.
(2) Hissedarların sorumluluğu, koymuş oldukları sermaye ile sınırlıdır.

Hisse
senetlerinin
sınıfları

10. (1) Hisse Senetleri, (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır.
(2) (A) sınıfı hisse senetleri, münhasıran Türk Cemaat Meclisi Konsolide Fonu İnkişaf Sandığına ait olup, Banka sermayesinin %51'inden aşağı düşmez.
(3) (B) Sınıfı hisse senetleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyette bulunan Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Kamunun iştiraki bulunduğu kuruluşlara tahsis edilmiştir.
(4) (C) sınıfı hisse senetleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyette bulunan bankalara tahsis edilmiştir.
(5) (D) sınıfı hisse senetleri, Bankadan kredi kullanacak olan gerçek ve tüzel kişilere tahsis edilmiştir. Krediden yararlanacak olanlar kullanacakları kredi miktarının asgari %05 (Binde beş)'i kadar hisse almak zorundadırlar.

Hisse
Senet-
lerinde
sınıf
değişikliği

11. Banka, bu Yasanın 10'uncu maddesi kurallarına uyulması koşulu ile, hisse senetlerinin sınıf içinde veya bir sınıftan diğer bir sınıfa aktarılması konusunda yapılacak başvuruları derhal sonuçlandırabilir. Hisse senetlerinin sınıf içinde veya bir sınıftan diğer bir sınıfa aktarılması için hiçbir komisyon alınmaz.

Oy hakkı 12. Her bir adet hisseye sahip olan kimse her bir adet hisse için bir oy hakkına sahiptir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Bankanın Kaynakları

Bankanın
Kaynakları

13. Bankanın kaynakları aşağıda gösterilmiştir:

- (1) Öz Kaynaklar;
 - (A) Sermaye;
 - (B) İhtiyatlar;
 - (C) Karşılıklar;
- (2) Yabancı Kaynaklar:
 - (A) Çıkarılacak olan tahviller Hasılatı;
 - (B) Devlet Kredi ve Avansları;
 - (C) Bankanın yerli, yabancı ve milli kuruluşlardan sağlayacağı krediler;
 - (D) Bankanın yerli ve yabancı kuruluşlardan sağlayacağı yardımlar.
- (3) Diğer Kaynaklar;

Bakanlar Kurulu, belirleyeceği koşul ve esaslara bağlı olmak üzere, çeşitli yasalarla oluşturulan ve bu yasalarda kullanımı belirlenen fon, gelir ve hesaplarda bulunan meblağlardan, kullanım ve muhafazasına ait kurallara bakılmaksızın, asgari %10, azami %50'sine kadar miktarları Bankaya kaynak olarak aktarabilir.

İhtiyatlar 14. Yıllık safi kârın %10'u, nominal sermayenin %50'sine ulaşana kadar ihtiyat olarak ayrılır.

Karşılıklar

15. Banka aşağıdaki karşılıkları ayırır:

- (1) "Kredi Riskleri Karşılığı" olarak, Banka nominal sermayesinin %20'sini geçmemek üzere, Bankanın yıllık gayrisafi kârından %5 oranında ayrılacak miktar;
- (2) Bankanın yabancı para ile ödenmesi gereken borçları için, "Para Değeri Düşme Karşılığı" olarak Banka nominal sermayesinin %20'sini geçmemek üzere, Bankanın yıllık gayrisafi kârından %5 oranında ayrılacak miktar.

Tahvil
çıkarma
suretiyle
birçlanma

16. (1) Banka, Devlet kefaleti altında ödenmiş sermayesi ile sınırlı olmaksızın tahvil çıkarmak sureti ile borçlanabilir. Bu şekilde çıkarılacak tahvillerin gelirleri, başka herhangi bir Yasada aksine kural bulunmasına bakılmaksızın, her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Tahvil çıkarma koşul ve esasları, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle belirlenir.

(2) (A) Bankalartaahhütlerine karşılık bulundurmaları gerekli yüzde on disponibilitenin iki puanlık kısmı için Devlet garantili Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kalkınma Bankası tahvili almak zorundadırlar.

(B) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kalkınma Bankası tahvilleri bir yıl vadeli olup ilgili bankanın taahhütleri miktarında her yıl yenilenir.

(C) Türk Lirası ve Döviz cinsinden çıkarılacak bu tahvillere uygulanacak faiz oranları, ekonomik konjektöre göre Banka Yönetim Kurulunca belirlenir.

(D) Yıl içinde bankaların taahhütlerinde meydana gelecek azalma bir sonraki yılın "31 Mart tarihinde işleme bağlı tutulur.

İç ve Dış
Mali
Kurumlardan
borçlanma

17. Banka, yürürlükteki yasalar çerçevesinde, Devletin kefaleti ile yurt içi ve yurt dışı mali kurumlardan kredi alabilir.

Finansman
planı

18. Banka, kaynaklarının kullanım yerlerini belli etmek üzere her yıl bir finansman plânı hazırlar.

Banka tarafın-dan finanse edilecek pro-jeler	19. (1) (A) Banka, uygun gördüğü yatırım projelerini, proje bedelinin en fazla %50'sine kadar finanse edebilir. (B) Bakanlar Kurulunca kalkınmada öncelikli yöre olarak belirlenen yöreler için, Banka Yönetim Kurulu Kararı ile farklı özkaynak oranı saptanabilir. (2) Bankadan yatırım kredisi istenebilmesi için, projelerin sağlam bilgilerine dayanılarak ekonomik, teknik ve mali yönden eksiksiz hazırlanması koşuldur. (3) Projelerin Bankaca finanse edilebilmesi için, bunların Bankaca yapılan değerlendirme sonucunda rantabl bulunmaları ve borçlarını projenin niteliğine göre Bankaca saptanacak sürelerde geri ödeyebilmeleri gerekir. Ayrıca teşebbüslerin mali durumunun, taahhütlerini zamanında yerine getirmeye uygun bulunması koşuldur.
Projenin incelenmesi	20. (1) Bankaca finanse edilmesi istenilen yatırım projeleri bütünüyle Banka tarafından incelenir. (2) Teşebbüsler, projelerde yer alan bilgilerin dayanaklarını Bankaya bildirmek veya ibraz etmek ve Bankanın gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi Bankaya vermek zorundadırlar.
Kredi sözleşmesi	21. Banka tarafından kabul edilen projelere açılacak krediler için bir sözleşme düzenlenir.
Yatırımların takibi ve kontrolü	22. (1) Banka, projedeki gelişmeleri ve bunun programa göre yürütülüp yürütülmediğini takip ve kontrol etmekle görevlidir. Kredi sözleşmesine aykırı durumlar saptandığı takdirde, gerekirse ödemeler durdurulabilir. (2) Projelerin takip ve kontrol görevi, açılan veya kefalet edilen kredilere ilişkin taksitlerin tamamı ödeninceye kadar devam eder.
İşletme kredisi	23. Banka, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Tüzükte belirlenecek esas, kural ve koşullara bağlı olmak üzere, teşebbüslerin finansman ihtiyacının en fazla %50 (Yüzde elli'sine kadar işletme kredisi verebilir.)

BEŞİNCİ KISIM

Teşkilât ve Organlar

Teşkilât ve organlar	24. Bankanın teşkilâtı aşağıdaki şekildedir. (1) Genel Kurul; (2) Yönetim Kurulu; (3) Denetleme Kurulu; (4) Genel Müdür; (5) Genel Müdür yardımcısı; (6) Merkez ve Merkez Şube İdari Teşkilatı.
Genel Kurul	25. (1) Bankanın pay sahibi defterinde yazılı bulunan hissedarlar, Bankanın Genel Kurulunu oluştururlar. (2) Banka Genel Kurulu yılda en az bir kez toplanır. (3) Genel Kurul İşlemleri Şirketler Yasası kurallarına bağlıdır.
Genel Kurulun görev ve yetkileri	26. Genel Kurulun yetki ve görevleri şunlardır: (1) Bankanın yıllık faaliyet raporu ile Denetleme Kurulu raporunu incelemek; (2) Sermayenin artırılmasına karar vermek; (3) Bankanın tasfiyesi konusunda karar vermek; ve

(4) Yönetim Kurulu, üyeleri ile Denetleme Kurulu üyelerini atamak.

Yönetim Kurulu

27. (1) Yönetim Kurulu, Bankanın karar organı olup, Bankanın bütün işlemlerini sürekli olarak izleyerek gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.
(2) Yönetim Kurulu, Genel Müdür Başkanlığında, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı ve banka bünyesi dışından atanacak üç üyeden oluşur.
(3) Banka dışından atanacak üyelerden;
(A) "A" hisselerini temsilen iki üye,
(B) "B" "C" ve "D" hisselerini temsilen bir üye,
Yönetim Kurulunda temsil edilebilir.

Genel Müdür
Fasıl 113
28/1974
7/1977
30/1983
28/1987
65/1989
56/1991

28. (1) Banka, bu Yasa ve Şirketler Yasası Kuralları ile Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde Genel Müdür tarafından yönetilir.
(2) Bankayı idari ve yargı mercileri nezdinde ve üçüncü kişilere karşı Genel Müdür temsil eder.
(3) Genel Müdür, Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kuruluna üç yıllık bir süre için atanır. Bu süre sonunda yeniden atanması mümkün olup, süre bitiminden önce aynı yöntemle görevden alınabilir.
(4) Genel Müdür atanabilmek için uygun konularda yüksek öğrenim görmüş ve ekonomi, maliye ve/veya bankacılık konularında en az on yıl hizmet etmiş olmak gerekir.

Genel Müdür Yardımcısı

- 29 (1) Genel Müdür Yardımcısı, Genel Müdüre yardımcı olmak üzere Yönetim Kurulunun önerisi ve Bakanlığın onayı ile üç yıllık bir süre için atanır. Bu süre sonunda yeniden atanması mümkün olup, süre bitiminden önce aynı yöntemle görevden alınabilir.
(2) Genel Müdür Yardımcısı, Genel Müdürün yokluğunda ona vekalet eder ve yetkilerini kullanır.
(3) Genel Müdür Yardımcısında, Genel Müdüre aranan niteliklerin bulunması koşuldur.
(4) Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısının birlikte yokluğu halinde çok özel ve istisnai durumlarda Banka Yönetim Kurulu Kararı ile banka Şube Müdürlerinden herhangi birine Genel Müdür'e vekalet etmesi için yetki verilebilir. Verilen yetkide vekalet süresi ve bu süre içerisinde kullanabileceği yetkiler yazılı olarak belirtilir.

Denetleme Kurulu
Fasıl 113
28/1974
7/1977
30/1983
28/1987
65/1989
56/1991

30. (1) Denetleme Kurulu iki üyeden oluşur.
(2) Denetleme Kurulu üyeleri üç yıllık bir süre için seçilir ve ücretleri Genel Kurulca saptanır.
(3) Denetleme Kurulu üyeliğine seçileceklerin, Şirketler Yasası'nın 155'inci maddesinde belirtilen nitelikleri taşıması gerekir.

Kadro ve personel rejimi

31. (1) Merkezde ve Merkez Şubede görev alacak Banka Personelinin kadro, maaş/ücret ve özlük hakları Yasa ile düzenlenir.
(2) Banka, gerekli gördüğü hallerde Yönetim Kurulu Kararı ile Sözleşmeli Personel çalıştırabilir. Sözleşmeli Personelin maaş ve özlük hakları sözleşmede belirtilir.

ALTINCI KISIM

Mali Kurallar

Hesap dönemi ve

32. (1) Bankanın hesap dönemi takvim yılıdır.

Bütçe (2) (A) Her hesap dönemi için bir bütçe düzenlenir.
(B) Bütçeler, her hesap dönemi için belirli hedefler esas alınarak ve banka işletmeciliği prensiplerine uygun olarak hazırlanır.
(C) Bütçe, Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca onaylanır.

Bilânço ve Kâr/zarar hesabı 33. Banka, Denetleme Kurulu Raporu ile birlikte yıllık bilânço, kâr/zarar hesabı ve faaliyet raporunu en geç üç ay içinde Genel Kurula sunar.

Bankanın Tasfiyesi Fasil 113 34. Banka, Genel Kurulca tasfiyesine karar verilmesi halinde, Şirketler Yasasının ilgili kurallarına uygun olarak tasfiye edilir.

28/1974
7/1977
30/1983
28/1987
65/1989
56/1991

Vergi 35. Banka:
Resmi ve (1) Bankacılık işlemleri dolayısıyla elde ettiği kârlar için Gelir ve Kurumlar vergisinden;
Harçtan (2) Pul Yasası uyarınca ödemesi gerekli pul vergisinden,
muafiyet (3) Banka amaçlarında kullanılmak üzere ithal edilecek araç, gereç ve malzemeler her
19/1963
29/1970
12/1972
2/1973
17/1973
37/1977
27/1980
12/1987
42/1987
25/1991

Kârın dağıtımı 36. Bu Yasa ve Şirketler Yasası uyarınca ayrılması gereken karşılıklar düşüldükten sonra kalan kâr, ödenmiş hisse senetlerinin nominal değeri dikkate alınarak hissedarlara dağıtılır.

Fasil 113
28/1974
7/1972
30/1983
28/1987
65/1989
56/1991

YEDİNCİ KISIM

Geçici Kurallar

Geçici Madde 1. Bu Yasa'nın 31'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında öngörülen kurallarla ilgili yasal düzenleme yapıncaya kadar; bu Yasada öngörülen Sözleşmeli fonksiyonlarının yürütülebilmesi amacıyla Yönetim Kurulu Sözleşmeli olarak on kişiyi aşmama koşulu ile personel istihdam edebilir.

istihdamı

SEKİZİNCİ KISIM

Son Kurallar

Tüzük 37. Bakanlar Kurulu aşağıdaki konularda Tüzük yapma yetkisine sahiptir:

yapma
yetkisi

- (1) Bankanın vereceği kredilerin;
 - (A) Sektör ve sahaları;
 - (B) Kredinin verilış şekli;
 - (C) Kredinin azami miktarı;
 - (Ç) Ödeme süreleri;
 - (D) Uygulanacak faiz;
 - (E) Alınacak teminatlar;
- (2) Tahvil çıkarma koşul ve esasları;
- (3) Bu Yasanın 13'üncü maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca öngörülen işlemler;
- (4) Bu Yasanın 18'inci maddesi uyarınca öngörülen işlemler.

Bankanın
denetimi

38. (1) Bankanın denetimi, Sayıştay tarafından yapılır. Sayıştay, Denetleme Kurulu tarafından onaylanmış bilânço ile kâr ve zarar hesaplarını en geç iki ay içinde denetler ve raporunu bankaya, Bakanlığa ve Cumhuriyet Meclisine sunar.
- (2) Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda görevlendireceği Bakanlık personeli ile Bankayı denetleme yetkisine sahiptir.

“Bankaya
Bankalar
Yasası ve
Merkez
Bankası
Yasası
Kuralları
Uygulanması
11/1976
25/1983
26/1987
42/1989
35/1987
44/1992

39. Bankaya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası Kuralları uygulanmaz.

“Cezai
müeyyide”

40. Bu Yasanın, 16'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası kurallarına uymayan bankaların işlerini fiilen yöneten mensupları bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre beş yıla kadar hapis cezasına veya 500,000,000.- Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Yürütme
yetkisi

41. Bu Yasayı Bakanlar Kurulu adına Maliye İşleri ile görevli Bakan yürütür.

Yürürlüğe
Giriş

42. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

R.G. 97 30.11.1982
R.G.59 1.6.1987
R.G.74 17.7.1992
R.G.68 22.6.1994

PARA VE KAMBIYO İŞLERİ YASASI

Sayı: 38/1982

(22/1987, 46/1992 ve 46/1994 sayılı yasalarla değiştirilmiş şekliyle)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki yasayı yapar:

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Para ve Kambiyo İşleri Yasası olarak isimlendirilir.

1. KISIM

USUL VE MÜŞTEREK KURALLAR

Tefsir

2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:

“Arbitraj İşlemi” dövizlerin gerekli olduğu hallerde diğer dövizlerle değiştirilmesi ile ilgili işlemleri anlatır.

“Bakanlık” Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Maliye İşleri ile ilgili Bakanlığını anlatır.

“Bölge”, Kuzey Kıbrıs Türk cumhuriyeti sınırları içinde kalan bölgeyi anlatır.

“Devlet”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini anlatır.

“Döviz”, Madeni ve kâğıt para şeklindeki bütün yabancı ülke paralarını anlatır.

“Efektif Döviz”, Maliye işleriyle ilgili Bakanlıkça alım satımı yapılmak üzere tesbit ve asgari alış ve azami satış fiyatları ilân edilen kâğıt para ve/veya banknot şeklinde yabancı ülke paralarını anlatır.

“Getirilmesi zorunlu döviz”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden yapılan her türlü ihracat, görünmeyen muameleler ve bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılacak Tüzükler ve Dış Ticaret mevzuatında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine getirilmesi öngörülen dövizleri anlatır.

“Kambiyo”, dövizle ödemeyi sağlayan her türlü hesap, belge, vasıta ve işlemleri anlatır.

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti içinde mukim şahıslar” Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti içinde ikametgâh sahibi kişileri anlatır. İkametgâhın tayininde tereddüt edildiğinde ilgili yasa kurallarına göre karar verilir. Ancak, geçici görev, seyahat, tahsil, staj, çalışma ve buna benzer sebeplerle dışarıya gitmiş olanlar, aksi sabit olmadıkça bölgede mukim sayılırlar.

“Kıymet”, kıymetli taşları, her türlü döviz, menkul kıymetleri, kıymetli madenleri ve kıymetli eşyayı anlatır.

“Kıymetli Eşya”, kıymetli madenler veya kıymetli taşlardan mamul veya bunları muhtevi zati eşyalar ile şahsi ziynet eşyalarını anlatır.

“Kıymetli Maden”, külçe, toz, çubuk, levha, madeni para ve diğer özel eşyalar ile ziynet eşyaları dışında, altın ve platini anlatır.

“Kıymetli Taşlar”, elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, safir, ve zebercet’i anlatır.

“Menkul Kıymetler”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti veya yabancı ülkelerde isdar edilmiş hisse senetleri, tahviller, kurucu ve intifa hisseleri, kupon, fiş ve bu kıymetlere bağlı diğer haklar ile bu hakları temsil eden bütün belgeleri anlatır.

“Yabancı Turist”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışında ikamet edip, gezmek veya iş maksadı ile bölgeye gelen kişileri anlatır.

“Yetkili Bankalar”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyette bulunan ve ithalât, ihracat işlemleri yapmaya, döviz almaya, döviz bulundurmaya, döviz satmaya, döviz satışına mesnet teşkil eden turistlere mahsus döviz alım bordroları ve/veya makbuz tanzim etmeye Maliye işleri ile ilgili Bakanlıkça yetkili kılınan bankaları anlatır.

“Yetkili Mercî”, konu ile ilgili yetkili Bakanlığını anlatır.

“Yetkili Müesseseler”, bu Yasa kuralları uyarınca Döviz alıp satmaya ve bulundurmaya yetkili kılınan müesseseleri anlatır.

“Yolcu”, muntazam ve muteber pasaport veya pasaport yerine geçen belgeler hamili olan ve/veya diğer şekillerle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine girmek veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden çıkmak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetince tesbit edilen hava, kara ve deniz giriş ve çıkış limanlarına gelen kişileri anlatır. Ancak, hava, kara ve deniz vasıtalarında görevli personel bu kapsam dışındadır.

Döviz
Tasarruf ve
İdaresi

3. (1) Döviz kurlarının saptanması, dövizlerin tasarruf ve idaresi döviz ihracı döviz alım ve satımları, döviz kredisi temini, döviz birikiminin sağlanması, döviz tahsis ve kullanım şekilleri Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Tüzüklerle düzenlenir.

(2) İthalât, İhracat ve tüm kambiyo işlemlerini yapmaya ve döviz pozisyonu bulundurmaya yetkili kılınacak bankalar, Bakanlığın önerisi ve Bakanlar Kurulu kararı ile saptanır.

Döviz
İşlemleri

4. (1) Belirli bir limit dahilinde ve/veya limitsiz döviz pozisyonu tutmalarına müsaade edilen bankalar, pozisyonlarındaki dövizleri mevzuat gereğince ve Bakanlık tebliğ, genelge ve direktifleri altında bölgede mukim kişilerin ticari ve gayri ticari her türlü ödemelerinde kullanabilecekleri gibi, muhabirleri nezdindeki hesaplarında da tutabilirler.

Limit dahilinde döviz pozisyonu tutmaya yetkili kılınacak bankalar, limitleri üzerindeki döviz mevcutlarını Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına devretmek zorundadırlar. Yapacakları döviz ödemeleri için mevcutları uygun olmadığı takdirde, gerekli döviz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasından veya döviz pozisyonu tutan diğer bankalardan sağlayabilirler.

(2) Döviz pozisyonu tutma yetkisi bulunmayan bankalar, satın aldıkları dövizlerin günlük ihtiyaçları dışındaki kısmını en geç hafta sonu itibarıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına devretmek zorundadırlar.

Ticari ve gayri ticari her türlü ödemeler için ihtiyaç duyacakları dövizleri ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasından veya döviz pozisyonu tutan diğer bankalardan sağlayabilirler.

(3) Yetkili bankalar, ödemeleri için gerekli olduğu takdirde arbitraj işlemleri yapabilirler.

Yetkili
Banka ve
müessese-
lerin döviz
alım ve
satım
işlemleri

5. Yetkili banka ve müesseseler, Bakanlıkça saptanacak dövizleri sınırsız olarak satın alabilirler. Bu şekilde satın alınan dövizler için düzenlenecek makbuz, döviz satanlara verilir. Döviz alım ve satım işleri yapmaya yetkili kılınacak müesseselerin izin alma ve çalışma usul ve esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle belirlenir.

Kullanılacak
döviz
cinsleri

6. İhracat ve görünmeyen muameleler karşılığı getirilecek dövizler ithalât bedellerinin ve görünmeyen muamelelerin ödenmesinde kullanılacak dövizlerin cinsleri, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle saptanır.

Döviz alış
ve satış
fiyatları

7. Döviz alış ve satışlarında uygulanacak fiyatlar, Bakanlık veya Bakanlığın görevlendireceği kuruluş veya kuruluşlar tarafından saptanır ve ilân edilir. Döviz alış ve satış fiyatlarının saptanmasına ve ilânına ilişkin esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle düzenlenir.

Döviz
ithali

8. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine döviz ithali serbest olup hiçbir kayda tabi tutulamaz ve kaynağı araştırılmaz.

(2) Yabancı turistler yurda girişleri sırasında pasaportlarına kaydettirdikleri dövizlerden harcamadıklarını yurt dışına çıkarabilirler.

- Döviz ihracı** 9. Bakanlıktan önceden izin almadan hiçbir kimse ve/veya müessese, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti liman ve hudutlarından döviz çıkaramaz ve/veya liman ve hudutlarda tasarrufunda döviz bulunduramaz ve/veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hudutları haricine döviz aktarmasında bulunamaz.
- Döviz hesapları** 10. Yetkili Bankalar, getirilmesi zorunlu döviz dışında kalan dövizler karşılığında döviz hesapları açabilirler. Bu hesapların açılış ve işleyişine ilişkin esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle saptanır.
- Yetkili banka ve müessese-lerin uyacakları yöntemler** 11. Yetkili banka ve müesseseler, aldıkları ve sattıkları dövizler için düzenleyecekleri makbuzların bir nüshasını döviz alan ve satanlara verirler.
Yetkili banka ve müesseseler, aldıkları ve sattıkları dövizler ile döviz pozisyonlarındaki mevcutlarını aylık beyannamelerle doğrudan veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası aracılığıyla Bakanlığa bildirirler.
- Menkul kıymetlerin isdarı bölgeye ithali ve ihracı** 12. Menkul kıymetlerin isdarı, bölgeye ithali ve ihracı Bakanlığın iznine bağlıdır. Menkul kıymetlerin isdarı, bölgeye ithali ve ihracı ile ilgili izin şartları Bakanlık tarafından saptanır ve müracaatçıya bildirilir. Bölgede satışı yapılmış yabancı menkul kıymetlerin ve kuponların tahsilât bedelleri yetkili banka kanalıyla getirilmesi kaydıyla ihraç edilebilir.
- Zati ziynet eşyalarının ithali** 13. Yolcu beraberinde kıymetli madenlerden mamul zati ziynet eşyalarının bölgeye getirilmesi, gümrük mevzuatının müsaadesi nisbetinde serbesttir.
- Kıymetli maden ve kıymetli madenlerden mamul eşyanın ithali ve ihracı** 14. Kıymetli maden ve kıymetli madenlerden mamul eşyanın yolcu beraberindeki kişisel ziynet eşyası hariç, her ne suretle olursa olsun ithali ve ihracı Bakanlığın önceden iznine bağlıdır. Bu konudaki esaslar Maliye İşleriyle görevli Bakanlıkça saptanır.
- Yabancı turist ve yolcuların zati eşyalarının ithal ve ihracı** 15. Yabancı turist ve yolcular ile bölgede mukim kişiler, kendilerinin ve ailelerinin zati eşyaları ile teamüle uygun ve makul ölçüde hediye olarak getirdikleri eşyaları herhangi bir izne bağlı olmadan serbestçe ithal edebilirler.
Yabancı turist ve yolcular beraberlerinde getirdikleri eşyaları ve bedelini döviz bozdurmak suretiyle ödeyerek bölgede satın aldıkları ve ihracat iznine bağlı olmayan eşyaları, herhangi bir izin gerekmeksizin beraberlerinde veya diğer vasıtalarla çıkarabilirler.
- Sürelerin hesaplanması** 16. Süreler, işlemin yapıldığı günü izleyen ilk iş gününden itibaren başlamak üzere hesaplanır. Sürenin bitimi tatil gününe rastladığı takdirde, tatili izleyen ilk iş günü akşamı sona erer.

II. KISIM İHRACAT

- İhracat işlemleri** 17. (1) Bakanlar Kurulu çıkaracağı bir Tüzükle ihracı yapılan mal ve hizmet karşılığı dövizlerin en çok %60 (yüzde altmış)'ının ülkeye getirilmesini zorunlu tutabilir. İhracatçılar,

ile ilgili yöntemler	Bakanlar Kurulunca ülkeye getirilmesi zorunlu tutulacak mal ve hizmet karşılığı dövizleri bu Yasanın 18'inci maddesindeki süreler saklı kalmak koşuluyla en çok altı ay içerisinde ülkeye getirmekle yükümlüdürler. Getirilmekle yükümlü bulunan mal ve hizmet karşılığı dövizler, Devletin emrinde olup, kullanımı Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle belirlenir. Gümrük idareleri, ihraç malının lisans, tescil veya konsinye belgesinde yazılı mal, cins ve miktarları ile uygunluğunu kontrol ettikten sonra ihracına izin verirler. İhracat yöntemleri, dövizlerin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine intikaline dair taahhütnameler, ihraç lisans/tescil beyannameleri, ihraç talepname, sevk belgeleri ve ihracata aracılık yapan bankaya ve Gümrük İdarelerine tevdi edilecek belgeler ve ihracatla ilgili işlemlere ilişkin yöntemler çıkarılacak tüzükle düzenlenir. (2) Yetkili bankalar, Gümrük İdaresinden ve acenteden gelen vesikalarla ihracatçının tevdi ettiği ihraç malına ait belgeleri, mal bedelinin ödenmesi mukabilinde teslim edilmek üzere muhabirlerine gönderirler. İhracat bedelinin peşin olarak gönderilmiş olması halinde, sevkiyat tutarı peşin dövizlerden mahsup edilir. Yetkili bankalar, ihracat bedellerinin tahsilini takip ve temin etmekle yükümlüdürler. Süresinde kapatılmayan hesaplar Bakanlığa bildirilir. Yapılan ihracatta zuhur edecek vezin noksanlığı kalite farkı gözetme ücreti, ekspertiz ücreti ve muipulasyon masrafı, muhabir banka masraf ve komisyonu gibi ticari teamüllere uygun bedeller, bunların belgelendirilmesi halinde, mal bedellerinden düşülür veya transfer edilir.
Özelliği olan ihracat	18. (1) Konsinye olarak yapılan ihracatta malların fiili ihraç tarihinden başlayarak en geç altı ay içinde satışının yapılması ve satış tarihinden başlayarak en geç bir ay içinde ihracat bedeli dövizlerin getirilerek yetkili bankalara satılması zorunludur. Gümrük idarelerince ihracata izin verilirken yukarıda belirtilen koşulların yerine getirileceği konusunda Bakanlıkça çıkarılacak ve Resmi Gazete'de ilan edilecek taahhütnamelere uygun olarak işlem yapılır. (2) Alivre satışlardan mal bedellerinin tahsili 17. madde kurallarına bağlıdır. (3) Ticari amaçlarla kitap, gazete, mecmua, pul ve filim ihracına, ihraç tarihinden başlayarak altı ay içinde mal bedellerinin getirileceğine ilişkin Bakanlıkça çıkarılacak ve Resmi Gazete'de ilân edilecek taahhütnameler çerçevesinde Gümrük idaresince izin verilir. (4) Bu maddede öngörülen süreler gerekli görüldüğü takdirde Bakanlıkça kısaltılabilir. Alınan taahhütnameler ihracatçının göstereceği yetkili bankaya gönderilir.
Mucbir nedenler	19. İhracat bedellerinin getirilmesine ait süreler, mucbir nedenlerin varlığı ve yasal süre dolmazdan önce başvurulması durumunda Bakanlıkça bir yıla kadar uzatılabilir. Mucbir nedenlerin ne olduğu Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle ayrıntılı olarak düzenlenir.
Döviz hesaplarının kapatılması	20. İhracat bedeli dövizlerin süresi içinde getirilip yetkili bankalara bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılacak tüzüklerde belirlenecek şekillerde satılması ve/veya bankalara yatırılması ve ihracat hesaplarının kapatılması şarttır.
Bedelsiz İhracat	21. (1) Gümrük idarelerince bedelsiz olarak ihracata izin verilecek mallar şunlardır; (a) Miktarı ticari teamüllere uygun numuneler; (b) Reklâm eşyası; (c) Daha önce usulüne uygun olarak ihraç edilmiş malların bedelsiz olarak gönderilmesi ticari örf ve adetlere uygun parçaları ile, garantili olarak ihraç edilen malların garanti süresi içinde yenilenmesi gereken parçaları; (ç) Teamüle uygun hediyeler; (d) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kamu ve Özel kuruluşların dışarıdaki temsilciliklerinin kendi gereksinimlerinde kullanılmak üzere gönderecekleri eşya;

- (e) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde çalışan yabancıların memleketlerine gönderecekleri ticari nitelikte olmayan eşya;
(f) Sergi ve fuarlara katılacakların alacakları izinde belirlenen eşya;
(2) Yukarıdaki (1). fıkra uyarınca bedelsiz olarak ihracına izin verilecek mallara ilişkin uygulama esasları, bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir tüzükle düzenlenir.

Geçici
ihracat

22. Geçici ihracat, ilgili mevzuat kurallarına göre yapılır.

Bankaların
devre
beyannameleri

23. Yetkili bankalar, aracılık ettikleri ihracat ve bu suretle getirilen dövizleri gösterir aylık devreler itibariyle düzenleyecekleri devre beyannamelerini Bakanlığa gönderirler. Bakanlığa gönderilecek devre beyannamelerinin şekli Bakanlıkça Resmi Gazete’de ilân edilir.

Yurda
getirilen
ihracat
bedeli
dövizlerin
işlemi

24. (1) İhracat bedeli dövizlerin, yasal süresi içinde, yurda getirilmesi zorunludur. Yasal süresi veya ek süreler içinde yurda getirilen dövizler, getirildiği günkü kurlar üzerinden hesaplanmak suretiyle işlem görür. İhracat bedeli dövizin, yasal süresinin sona ermesinden sonra yurda getirilmesi durumunda, yasal sürenin sonuncu günündeki geçerli kur üzerinden hesaplanmak suretiyle işlem görür. Yasal sürenin son günündeki kur ile dövizin bankaya satıldığı günkü kur arasında meydana gelen olumlu fark, ilgililere ödenmeyip Hazine hesaplarına yatırılır.

(2) (A) İhracatçılar ihraç ettikleri mal ve hizmet karşılığı dövizleri yasal süreler ve/veya ek süreler içinde ülkeye getirmek zorundadırlar.

Ancak, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Tüzükle belirlenen mücbir nedenlerin varlığı ve bu nedenlerin yetkili mercilerden belgelendirilmesi ve bu belgelerin yabancı dilde olması durumunda, tasdikli Türkçe tercüme ile Bakanlığa başvurusu durumunda aşağıdaki temsilcilerden oluşan üç kişilik bir komite tarafından incelenir ve bir ay içerisinde karara bağlanır.

(a) Para, Kambiyo ve İnkişaf Sandığı İşleri Dairesinin bir temsilcisi;

(b) Ticaret Dairesinin bir temsilcisi; ve

(c) Teftiş ve İnceleme Kurulu Başkanlığının bir temsilcisi.

(B) Oluşturulacak komitenin çalışma şekli ve esasları, bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle belirlenir.

III. KISIM İTHALÂT

İthalâtla
ilgili
yöntemler

25. İthalâtla ilgili yöntem, ödeme şekil ve süreleri, ithalât çeşit ve şekillerine göre ayrıntılı olarak çıkarılacak tüzükle düzenlenir.

Alınan
Taahhüt-
nameler ve
hesap
kapatmaları

26. Yetkili bankalarca alınan taahhütnameler nezdlerinde muhafaza edilir ve ithalat müsaadesinin süresi içinde ithalatın fiilen gerçekleştirilmesini müteakip 10 iş günü içerisinde ithalatçı tarafından ithalata ait gümrükçe tasdikli fatura ve gümrük makbuzunun kendilerine ibrazında ithalat hesapları kapatılır. Süresinde kapatılmayan hesaplar, Bakanlığa yetkili bankalarca taahhütname ile birlikte bildirilir.

Bedelsiz
İthalât

27. (1) Gümrük idarelerince bedelsiz olarak ithaline izin verilecek mallar şunlardır:

(a) Miktarı ticari teamüllere uygun numuneler;

(b) Reklâm eşyası;

(c) Daha önce usulüne uygun olarak ithal edilmiş malların bedelsiz olarak gönderilmesi ticari örf ve adetlere uygun parçaları ile, garantili olarak ithal edilen malların garanti süresi

içinde yenilenmesi gereken parçaları;

(ç) Teamüle uygun hediyeler;

(d) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki kuruluşlara, münhasıran kendi gereksinimlerinde kullanılmak üzere gönderilen veya getirilen demirbaş ve benzeri eşya;

(e) Dışarıdan gönderilen ticari nitelikte olmayan eşya;

(f) Sergi ve fuarlara katılacakların alacakları izinde belirlenen eşya;

(g) İthalat rejiminin ve gümrük mevzuatının izin verdiği oranda ve belirlenecek koşullara uygun olarak daimi ikâmet için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gelen kişilerin ve yurt dışında çalışanların yurda dönüşlerinde getirecekleri kişisel eşyalar;

(2) Yukarıdaki (1). fıkra uyarınca bedelsiz olarak ithaline izin verilecek mallara ilişkin uygulama esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir tüzükle düzenlenir.

İthalatta
uygulanacak
kurlar

28. İthalatta, ithalata konu olan malın bedeli, ilgili dövizin satış veya transfer tarihindeki kurlar üzerinden hesaplanmak suretiyle işlem görür. Mal dışındaki diğer hizmetler de aynı işleme bağlı tutulur. Ancak, gümrük amaçları bakımından ithalat konusu malın kıymeti gümrük vergisinin ödendiği günkü geçerli döviz satış kuru üzerinden hesaplanır ve işlem görür.

Geçici
İthalât

29. Geçici ithalât, ilgili mevzuat kurallarına göre yapılır.

IV. KISIM GÖRÜNMEYEN MUAMELELER

Görünmeyen
muameleler
nedeni ile
yapılacak
döviz
tahsis ve
transferleri

30. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki gerçek ve tüzel kişilerin, hariçte mukim gerçek ve tüzel kişilerden sağladıkları hizmetler karşılığı tahsis edilecek dövizlerin tahsis ve transferi ile bu hizmetlerin nitelik ve kapsamı, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle düzenlenir.

Hariçte
mukim
kişilere
sağlanan
hizmetler
karşılığı
dövizlerin
yurda
getirilmesi
zorunluluğu

31. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki gerçek ve tüzel kişilerin, Cumhuriyet dahilinde veya haricinde, hariçte mukim kişilere sağladıkları hizmetler karşılığı dövizlerin yurda getirilmesi zorunludur. Bu hizmetlerin nitelik ve kapsamı Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle düzenlenir.

V. KISIM SERMAYE HAREKETLERİ

Sermaye
hareketleri

32. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bölgesinde yatırım yapmak isteyen yabancı müteşebbisler ile ortaklıkların müracaatları bir dilekçe ve yatırımın mahiyeti hakkındaki bilgileri muhtevi proje ve dökümanlarla birlikte konu ile ilgili Bakanlığa yapılır.

Konu ile ilgili Bakanlıkça, Devlet Plânlama Örgütü'nün görüşleri alınarak, yatırım için yapılan müracaatlar tetkik edilirken, aynı sahada yatırım bulunup bulunmadığı, mevcutsa ihtiyacı karşılayıp karşılamadığı, bu yatırımın bölgede sağlayacağı ekonomik fayda göz önünde tutulur ve yatırımın Bakanlıkça saptanacak dövizle yapılması şartıyla gerekli izin verilebilir.

Yıllık plân ve programlarda öngörülen turizm ve ihracata dönük yatırımlar için öncelik tanınır. Böyle bir yatırımın faaliyet sahası içinde tekel ve imtiyaz yaratmasına müsaade edilmez.

Yabancı sermayenin nevi	33. Getirilecek yabancı sermayenin tamamı veya bir kısmı, nakdi veya ayni olabilir. Herhangi bir yatırımda yabancı sermaye hissesi, sermayenin %49'unu geçemez. Özel hallerde bu oranın üstünde yabancı sermaye yatırımına Bakanlar Kurulunca karar verilebilir. Ayni sermaye olarak yatırım konusu ile ilgili makina ve teçhizat getirilebilir. Bunlardan ayrı olarak lisanslar, patent hakları, alâmeti farika gibi fikri hakların da sermaye olarak getirilmesi mümkündür. Ayni ve fikri hak olarak gelen sermayenin sermaye sahibince ileri sürülen kıymette olup olmadığının yetkili merci tarafından incelenerek tesbiti gerekir.
Yabancı Sermaye Kârlarının havalesi	34. Nakdi, ayni ve fikri hak şeklindeki sermaye sahipleri, fiilen getirilip yatırımın bünyesine giren Sermaye oranlarında kârdan hisse alabilirler. Yabancı sermaye yatırımlarının faaliyet sahasında elde edilen kârlardan, yatırımın fiilen bünyesine girmiş bulunan sermayeye isabet eden net miktarların %100'üne kadar olan kısmının dışarıya döviz olarak havalesine Bakanlıkça izin verilebilir.
Yabancı Kıymetlerin tescili	35. Yabancı sermaye olarak getirilecek nakdi, ayni ve fikri hak şeklindeki kıymetlerin Bakanlığa tescil ettirilmesi gereklidir.
Yabancı teşebbüslerin tasfiye işlemleri	36. Müsaade olunan faaliyet sahası dışına çıkılması halinde verilmiş bulunan izin konu ile ilgili Bakanlıkça iptal edilir ve yetkili merci tarafından tesbit edilecek süre içinde tasfiye işlemlerine girişilmesi gerekir. Tasfiye sonuna kadar kâr havalesi yapılamaz.
Yabancı teşebbüslerin hakları	37. Bölgede yatırım yapan yabancı teşebbüs ve ortaklıklar yerli teşebbüslere tanınan hak ve kolaylıklardan aynı şartlar dahilinde faydalanırlar.
Tasfiye ile ilgili izin	38. Bölgede yatırım yapmış yabancı teşebbüs veya ortaklıkların kısmen veya tamamen tasfiyesi veya hisselerin satış, devir ve havalesi, konu ile ilgili Bakanlığın iznine bağlıdır.
Yabancı teşebbüslerin kayıt ve işlemlerinin tetkiki	39. Bölgede yatırım yapmış yabancı teşebbüs ve ortaklıkların faaliyetleri ile ilgili kayıt ve işlemleri yetkili merci tarafından tetkik edilir.
Döviz hesapları ve Döviz kredileri	40. (1) Bankalarda döviz hesabı açmış gerçek veya tüzel kişilere bankalar, anapara ve faizlerini açılan hesabın döviz cinsinden ödemek zorundadırlar. Ayrıca, Bankalarca döviz olarak açılan krediler veya yapılan istikrazlar faizleriyle birlikte bankaya aynı cins döviz ile ödenir. (2) Bankalar, döviz kredisinin, krediyi alandan döviz olarak iadesini sağlayacak gerekli teminatı almak zorundadırlar.
Hariçte mukim kişilerin bölgeden taşınmaz mal satın almaları ile ilgili işlemler	41. (1) Bölgede taşınmaz mal satın almak isteyen ve yürürlükteki mevzuat altında herhangi bir engelin bulunmaması kaydıyla, hariçte mukim kişilerin işleri ile ilgili Bakanlıktan izin almaları ve taşınmaz mal bedelini döviz olarak getirmeleri ve bu hususların Tapu ve Kadastro Dairesince tescilden önce aranması zorunludur. (2) Hariçte mukim olup olmadığı, satın alacak kişinin Tapu ve Kadastro Dairesi veya Tapu Kadastro Dairesi Müdürü huzurunda imzalayacağı beyanı üzerine belirlenir. Bu fıkra gereğince yanlış beyan veren kişi bir suç işlemiş olur. (3) Bu madde kapsamına girip de taşınmaz mal satın alacak olan kişilerin malın satış bedeli

Fasıl 224
3/1960
7/1978

ile ilgili beyanlarına bakılmaksızın Tapu ve Kadastro Dairesi Müdürlüğü o malın rayiç bedelini tesbit etmekle mükelleftir. Satış bedelinin, tesbit edilen rayiç üzerinden yetkili bankalardan bozdurulduğunun tevsiki zorunludur. Rayiç kıymet Tapu ve Kadastro Dairesi Müdürü tarafından, satış takririnin kabulünden itibaren en geç bir aya kadar takdir edilir ve alıcıya tebliğ edilir. Alıcı, Taşınmaz Mal (aTasarruf, Kayıt ve Kıymet Takdiri) Yasasının 80. maddesine göre itiraz etme hakkına sahiptir.

(4) Bu madde altındaki devir işlemleri için Tapu harçlarının yetkili bankalarda bozdurulduğunun tevsiki zorunludur.

(5) Bu maddede sözü edilen dövizin türü Bakanlıkça saptanır.

Hariçte
mukim
kişilerin
taşınmaz
mal satış
bedellerinin
transferi

42. Hariçte mukim kişilerin fiilen döviz havale etmek suretiyle satın aldıkları taşınmaz malların satışı halinde bedeli, Tapu ve Kadastro Dairesince miktarı makul bulunduğu takdirde, Devlete karşı yerine getirilmesi gereken yükümlülükler getirildikten sonra havalesine Bakanlıkça yetki verilebilir.

Bölgede
mukim
kişilerin
hariçte
yapacakları
ticari ve
gayri ticari
mahiyetteki
faaliyetleri
ile ilgili
işlemler

43. (1) Bölgede mukim kişilerin, dışarıda yapacakları iş veya ticari bir ortaklığa katılmaları sebebiyle vaki olacak sermaye ve malzeme ihracı talepleri; ve
(2) Bölgede mukim kişilerin yatırım mahiyetinde olmayan dışarıda büro ve acentalık tesisine müteallik talepleri konu ile ilgili Bakanlıkça yapılır ve konu ile ilgili Bakanlık bu talepleri, Devlet Plânlama Örgütünün görüşlerini ve ülkeye sağlanacak katkıları dikkate alarak inceler ve bir raporla görüşlerini Bakanlıkça bildirir. Bakanlık bu rapor ışığında işlemi sonuçlandırır.

VI. KISIM CEZAİ KURALLAR

Suç ve
cezalar

44. (1) Bu Yasada belirlenen ilke ve sınırlamalara aykırı hareket eden gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişilerin müdürü ve/veya müdürleri ve/veya ortakları ve/veya idarecileri ve/veya fiilde katkısı olan kişiler, bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde, tüzel kişiler 50.000.000.- Türk Lirasını aşmayan para cezasına, diğerleri ise 50.000.000.- Türk Lirasını aşmayan para veya 10 yılı aşmayan hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler. Yetkili mahkeme, bu cezalara ek olarak suça konu teşkil eden kıymetlere ve taşınır mallara el konulmasını da emredebilir. Yetkili mahkeme, konu suçun mal ve/veya hizmet ihracı işlemi olması halinde ülkeye getirilmeyen mal ve/veya hizmet ihraç bedeli dövizin azami bir ay içerisinde ülkeye getirilmesini emredebilir. Mahkeme kararında öngörülen süre içinde mal ve/veya hizmet ihraç bedeli dövizini ülkeye getirmeyen kişi bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde 50.000.000.- Türk Lirasına kadar para veya on yılı aşmayan hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

(2) Her türlü mal, kıymet hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere aracılık edenler veya bankacılık ve uluslararası nakliyat ve sigortacılık işleriyle uğraşanlar veya komisyonculuk yapanlardan bu işlemleriyle ilgili olarak, dışarıda meydana gelen alacaklarını bu Yasada saptanan süreler içinde ülkeye getirmeyenler; kendilerine ait ithalat ve ihracatla diğer işlerinde döviz kaçırmak amacıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar ve bunlara teşebbüs edenler; resmi makamlara ibraz edilen fatura ve belgelerde tahrifat yapmak veya duruma göre düşük veya fazla kıymetli fatura ve belgeler düzenleme veya düzenlettirmek suretiyle ülke dışına kıymet kaçıran veya ülke dışında kıymet bırakan veya bu fiillere teşebbüs eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişilerin müdürü ve/veya müdürleri ve/veya ortakları ve/veya

idarecileri ve/veya fiilde katkısı olan kişiler, bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde tüzel kişiler 50.000.000.- Türk Lirasını aşmayan para cezasına, diğerleri ise 50.000.000.- Türk Lirasını aşmayan para veya 10 yılı aşmayan hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler. Yetkili mahkeme, konu suçun mal ve/veya hizmet ihracı işlemi olması halinde ülkeye getirilmeyen mal ve/veya hizmet ihraç bedeli dövizin azami bir ay içerisinde ülkeye getirilmesini emredebilir. Mahkeme kararında öngörülen süre içerisinde mal ve/veya hizmet ihraç bedeli dövizini ülkeye getirmeyen kişi bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde 50.000.000.- Türk Lirasına kadar para veya on yılı aşmayan hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

(3). (1). ve (2). fıkralarda belirtilen suçların tekrarı halinde verilecek ceza iki katına kadar artırılabilir.

İthal veya ihracı yasaklanmış kıymetleri giriş ve çıkışlarda beyan etmeyenlere uygulanacak yaptırımlar

45. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine giren veya çıkan yolcular ve turistler bu Yasa uyarınca Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Tüzüklerle ithali veya ihracı yasaklanmış ve/veya izne bağlanmış kıymetlerini giriş ve çıkışlarda beyan etmek zorundadırlar. Bu beyanın alınmasından sonra giren veya çıkan yolcunun üzerinde veya eşyaları arasında beyanına uymayan kıymet bulunur ise suç işlemiş olur ve bulunan kıymet tutarı 500.000.- Türk Lirasından az ise bu kıymetlere Devletçe el konulması ile yetinilir. Giren veya çıkan yolcu veya turistlerin üzerinde bulunan beyanına uymayan kıymet tutarı 500.000.- Türk Lirası ile 1.000.000.- Türk Lirası arasında ise kıymete el konulmasına ilâveten kıymet tutarının iki katına kadar para cezasının üstünde olmayan bir para cezasını suçlunun ödemeyi kabul etmesi üzerine Gümrük Müdürü veya yetkili bir memur cezayı tahsil eder ve konu suç kapatılır. Bildirim dışı kıymet tutarı 1.000.000.- Türk Lirasının üzerinde ise 44. madde kuralları uygulanır.

Para ve Kam-biyo İşlerin-den Sorumlu Makam, Gümrük İda-resi, Maliye Müfettişleri ve Müfettiş Muavinlerinin yetkileri

46. Yürürlükte bulunan yasalar saklı kalmak koşuluyla, Bakanlıkça Resmi Gazete'de yayınlanmak suretiyle yetkilendirilecek Para ve Kam-biyo İşlerinden sorumlu Makam, Gümrük İdaresi, Maliye Müfettişleri ve Müfettiş Muavinleri veya Bakanlık emrinde çalışan herhangi bir kişi, bu Yasaya veya bu Yasaya dayanılarak çıkarılacak tüzüklere aykırı hareket edenler hakkında inceleme ve soruşturma yapmak, her türlü bilgi almak, her türlü belgenin ibrazını istemek ve sonuçlarını Bakanlık kanalıyla yasal işlem için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başsavcılığına intikal ettirmek yetkisini haizdirler.

Bilgi temin etme yetkisi

47. Bakanlık, bu Yasa amaçları bakımından, bu Yasa kapsamına giren kişi, kurum ve kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi temin etme yetkisini haizdir.

VII. KISIM SON KURALLAR

Ödüllendirme

48. Bu Yasaya aykırı fiilleri haber vererek suç kanıtlarının saptanmasında hizmeti görülenlere, hangi hallerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin tutarı ve oranı Bakanlar Kurulu kararı ile saptanır.

Denetim

49. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren yetkili bankalar ile yetkili müesseselerin işlemlerinin bu Yasa ve bu Yasaya dayanılarak çıkarılacak Tüzük kurallarına uygunluğunun denetimi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından yapılır.
(2) Maliye İşleri ile görevli bakanlık gerekli gördüğü hallerde bu denetimleri

31/1983
13/1984
9/1985

11/1976 25/1983	görevlendireceği Bakanlık personeli ile de yaptırabilir. (3) Denetim sonuçları, bu Yasa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası, Bankalar Yasası ve yürürlükteki yasa gücünde kararname ve kuralları çerçevesinde işleme bağlı tutulur.
Yürürlükten kaldırma	50. Bu Değişiklik Yasasının yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak; (1) Döviz Kontrol Yasası, (2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Para, Kambiyo ve Dış Ticaret İşleri hakkında Geçici Kararname,
Fasıl 199 A.E. 11 20.10.1974 A.E. 12 4.10.1974	(3) Para ve Kambiyo İşleri Yönetmeliği; ve (4) Yukarıda belirtilen Kararname ve Yönetmelik uyarınca çıkarılan karar ve Tebliğler, yürürlükten kaldırılır.
Tüzüklerin Yapılması	51. (1) Bu Yasa kurallarının ve amaçlarının daha iyi bir şekilde düzenlenmesini ve uygulanmasını sağlamak amacıyla Bakanlar Kurulu tüzük yapma yetkisine haizdir. (2) Bu Yasada yapılması öngörülen tüzükler, bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak en geç üç ay içinde yapılır.
17.7.1992 tarihinden önceki ihracatlar	52. (1) 17.7.1992 tarihinden önce ihracı yapılan mal ve hizmet karşılığı dövizleri ülkeye getirmeyen ihracatçılar için, bu Yasanın 17'nci maddesinin (1)'inci fıkrası, 18'inci maddesinin (1)'inci ve (3)'üncü fıkraları, 19'uncu maddesi ve 24'üncü maddesi kuralları uygulanır. (2) 17.7.1992 tarihinden önce ihracı yapılan mal ve hizmet karşılığı dövizleri ülkeye getirmeyen ihracatçılar, ihrac ettikleri mal ve hizmet karşılığı dövizleri, 15 Haziran 1994 tarihini izleyen altmış günlük süre içinde ülkeye getirdikleri ve Resmi Kurdan Devlet Kur Hesabına sattıkları takdirde, getirdikleri günlük kurdan; 15 Haziran 1994 tarihini izleyen altmış günlük sürenin tamamlanmasından sonra ülkeye getirip Devlet Kur Hesabına sattıkları takdirde 15 Haziran 1994 tarihini izleyen altmış günlük sürenin tamamlandığı tarihteki kur dikkate alınarak ihracat hesapları kapatılır.
Yürütme Yetkisi	53. Bu Yasayı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu adına Maliye işleri ile ilgili Bakanlık yürütür.
Geçici Madde	1. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce ihracı yapılmış mal ve hizmet bedeli dövizlerden, döviz getirme mecburiyeti bakımından, Esas Yasa ile öngörülen koşulları yerine getiren ve süreleri doldurmamış bulunan ve bu süreleri bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihten sonra tamamlayacak olan mal ve hizmet ihracat bedeli dövizler, ihrac tarihinden başlayarak hesaplanmak üzere, Değişiklik Yasası ile değiştirilmiş olan Esas Yasanın değiştirilmemiş biçimindeki 18. maddesinde öngörülen süreler içinde (ek süreler hariç) ülkeye getirilmesi halinde, ihracat işlemleri dövizlerini ülkeye getirdikleri günlük kurlar üzerinden hesaplanarak kapatılır. Bu şekilde veya bu madde kapsamında dövizler görülmediği takdirde, Esas Yasa kuralları uygulanır.
Geçici Mad- de 46/1992 Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce ih- racat bedeli dövizlerin durumu	1. Bu Yasa yürürlüğe girdiği tarihten önce ihracı yapılmış mal ve hizmet bedeli dövizleri ülkeye getirmeyen kişi, kurum ve kuruluşlar, Bakanlar Kurulunca yapılacak Tüzükle belirlenen mücbir nedenlerin varlığını belgelendirmeleri ve belgelerin yabancı dilde olması durumunda, tasdikli Türkçe tercüme ile bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak altı ay içerisinde Bakanlığa yazılı başvuruları ve istenilen belgeleri sunmaları durumunda, başvuruları bu Yasanın 6'ncı maddesi ile Esas Yasaya eklenen yeni 24'üncü madde uyarınca oluşturulan komite tarafından incelenir ve karara bağlanır.
Yürürlüğe Giriş	54. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

R.G. 85
31.8.1993

OFF-SHORE ŞİRKETLERİ HİZMETLER YASASI

Sayı 38/1993

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Off-Shore Şirketleri Hizmetler Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe;
“Aday Birim”, Bu Yasa uyarınca faaliyet göstermek için başvuruda bulunan ve başvurusu uygun görülüp Bakanlıkça bu Yasanın 5’inci maddesi kuralları uyarınca ön izin verilen kuruluşları anlatır.
“Bakanlık”, Maliye işleriyle görevli Bakanlığı anlatır.
“Bakanlar Kurulu”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu anlatır.
“Off-Shore Şirket”, bu Yasa kuralları çerçevesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kurulmuş bir şirketi veya yurt dışında kurulmuş yabancı bir şirketi veya şubesini veya bir ortaklığı anlatır.
“Üye”, Bu Yasa uyarınca faaliyet göstermek için başvuruda bulunan ve Bakanlıkça uygun görülen kuruluşları anlatır.
“Yabancı Şirket”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışında kurulmuş ve tescil edilmiş bir şirketi veya ortaklığı anlatır.

İKİNCİ KISIM

Amaç

Amaç 3. Bu Yasanın amacı, Off-Shore şirketlerinin işleyişini düzenlemek, devamlılığını sağlamak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin hizmetler sektörüne ve ekonomisine yardımcı olmaktır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Off-Shore Şirketlerinin Kuruluş İlkeleri

Başvuru 4. (1) Aşağıda öngörülen şirket ve ortaklıklar, Bakanlığa başvuruda bulunarak, bu Yasa altında faaliyet göstermek için izin isteminde bulunabilirler:
Fasıl 113 (A) Kuzey Kıbrıs Türk cumhuriyeti Şirketler Yasası altında kurulup tescil edilecek bir
28/1974 şirket;
7/1977 (B) Bir yabancı şirket veya şubesi;
30/1983 (C) Bir yabancı ortaklık.
28/1987 (2) Bakanlığa yapılan başvuru, üyelik için başvuru sayılır. Bakanlığa üyelik için yapılan
65/1989 başvuruya yukarıdaki (1)’inci fıkra uyarınca, başvuran şirket veya ortaklık hakkında kanıtlayıcı
56/1991 belgeler ile başvuru harcının ödenmiş olduğunu gösterir belge eklenir.
Başvuruda istenecek diğer bilgi ve belgeler, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak bir Tüzükle belirlenir.
(3) Off-Shore şirketlerinin ödenmiş sermayesi, 5.000 \$ (Beş bin ABD Dolarının) altında olamaz.
(4) Başvurularda, 200 \$ (İki yüz ABD Doları) başvuru harcı alınır.

Ön izin	5. Bakanlık, başvuruda bulunan üyenin başvurusunu en geç bir ay içinde inceler ve uygun görülenlere ön izin verir.
Tescil zorunluluğu	6. Aday Birim, ön izin tarihinden başlayarak iki ay içerisinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesi nezdinde tescil işlemlerini tamamlamak zorundadır. Tamamlamaması halinde verilen ön izin geçersiz sayılır.
Bakanlığa verilecek bilgiler	7. Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesi nezdinde tescil ettirilen Off-Shore şirketler, tescil tarihinden başlayarak on beş gün içinde, onaylı bir set Şirketin Ana Sözleşmesini ve Tüzüğünü ve bir set Onay Belgesi ve Açılış Bilançosunu Bakanlığa verirler.
Off-Shore ilkeleri	8. (1) Off-Shore şirketler, faaliyetlerini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları dışında yapar ve gelirlerini yurt dışından sağlarlar. (2) Off-Shore şirketleri, (1)'inci fıkrada öngörülen faaliyetlerini, Gelir Vergisi Yasası, Para ve Kambiyo İşleri Yasası, Kurumlar Vergisi Yasası kurallarına bağlı olmaksızın yürütürler..
24/1982 11/1988 67/1987 16/1989 20/1990 38/1982 22/1987 46/1992 41/1976 24/1977 62/1977 11/1980 35/1983 36/1987	

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çalışma Esasları

Faaliyetlerin yürütülmesi	9. Off-Shore şirketler, faaliyetlerini, 8'inci maddede belirlenen Off-Shore ilkelerine uygun olarak ve tamamıyla yurt dışına yönelik olarak yaparlar ve yürütürler.
Ticari işbirliği yasağı	10. Off-Shore şirketler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşları ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde tescilli tüzel kişiler ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde oturan yabancılarla ticari işbirliğinde bulunamazlar.
Transfer serbestisi	11. Off-Shore şirketler, yurt dışından sağladıkları ve/veya transfer ettikleri paraları ve kârlarını, yurt dışına serbestçe transfer edebilecekleri gibi personel masraflarında ve işlerinin yürütülmesinde kullanabilirler.
Muhasebe ve Fon Kayıt ve İşlemleri	12. (1) Off-Shore şirketler, muhasebe kayıt ve işlemlerini sürekli olarak ABD Doları, Sterling veya Alman Markı döviz cinslerinden biri ile tutarlar. (2) Off-Shore Şirketler fonlarını, döviz olarak tutarlar.
Sosyal Güvenlik	13. Off-Shore şirketlerinde istihdam edilecek yerel personelin sosyal güvenliği, Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasası ile İhtiyat Sandığı Yasası kurallarına bağlıdır.
16/1976 12/1979	

9/1981
43/1982
36/1985
36/1988
14/1990
20/1991
1/1973
11/1974

BEŞİNCİ KISIM

Mali Kurallar ve Bağışıklık

- İşletme harcı** 14. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren Off-Shore şirketler, yılda 1000.\$ (Bin ABD Doları) işletme harcı öderler.
- Tescil harcı** 15. Off-Shore şirketlerin, Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesi nezdinde tescilinde normal olarak ödemesi gereken vergi, resim ve harçlar, %50 oranında ödenir.
- Vergi yükümlülüğü** 16. (1) Kontrol ve Yönetimi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde olan Off-Shore şirketler, Kurumlar Vergisi Yasası ve Gelir Vergisi Yasası Kurallarına bakılmaksızın yıllık 2000 \$ (İki Bin ABD Doları) vergi öderler.
(2) Kontrol ve yönetimi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde olmayan Off-Shore şirketler ise, yıllık 5000 \$ (Beş Bin ABD Doları) vergi öderler.
- Çalışanların vergi yükümlülüğü** 17. Off-Shore şirketlerde çalışan yabancı uyruklu personelin, Gelir Vergisi Yasasına göre ödemesi gereken vergi miktarından %50 (yüzde elli) oranında indirim yapılır. Bu şirketlerin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışında görevli personellerine yapacakları ödemeler de yukarıda belirtilen esas çerçevesinde vergi kesintisine bağlı tutulur. Bu madde amaçları bakımından "Yabancı" sözcüğü Gelir Vergisi Yasasının 2'nci maddesinde bu sözcüğe verilen anlamı taşır.
- Gümrük vergisi bağışıklığı** 18. Off-Shore şirketlerin ihtiyacı için yurt dışından ithal edecekleri ofis araç gereçleri ve Bakanlığın uygun göreceği uygun miktardaki diğer araç gereçler gümrük vergisinden bağışıktır.

ALTINCI KISIM

Çeşitli Kurallar

- Ortaklık koşulu 19. Off-Shore şirketlerinin hissedarlarının yabancı uyruklu olması ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yerleşik bulunmaması koşuldur.
- Kaynak kulla-nımı 11/1976 25/1983 26/1987 42/1989 20. Off-Shore şirketleri, faaliyetlerini sürdürürken yaptıkları harcamaları, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki kaynaklardan sağlarlar. Bu şirketler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası altında faaliyet gösteren bankalardan kaynak sağlayamazlar.
- Şirket devri 21. İzin alıp kurulmuş olan Off-Shore şirketlerinin devri ile ilgili koşullar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak bir Tüzükle belirlenir.
- Değişikliklerin Bakanlığa bildirilmesi 22. Off-Shore şirketlerde sermaye, hisselerin satış, devir ve havalesi ile ipotek ve benzeri herhangi bir değişiklik derhal Bakanlığa bildirilir.
- Tasfiye 23. Off-Shore şirketlerin kısmen veya tamamen tasfiyesi Bakanlığın iznine bağlıdır.
- Temsilci büro-larının tescili 24. Off-Shore şirketler, yabancı bir şirket veya yabancı bir şirketin şubesi olarak tescil edilebileceği gibi, bu Yasa kurallarına uygun olarak temsilci büroları şeklinde de tescil edilip faaliyet gösterebilirler.
- Emanetçiler 25. (1) Şirket hisselerinin adında görünmesini istemeyen hisse sahipleri, hisselerini, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ikamet eden bir emanetçiye emanet edebilirler. Emanetçiler, bu hisseleri, asıl sahipleri adına muhafaza ederler.
(2) Kimin adına, ne miktarda ve hangi koşullarda hisse muhafaza edildiğine ilişkin tarafların müşterek imzasını taşıyan belge, Bakanlıkta gizlilik ilkesi içinde muhafaza edilir. Usulüne uygun mahkeme kararı olmadıkça da kimseye açıklanamaz.
(3) Emanetçi olacak kişinin, Bakanlıktan ruhsat almış olması gerekir.
(4) Emanetçi olarak ruhsat alabilmek için:
(A) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Barosuna kayıtlı bir avukat; veya
(B) Şirketler Yasasının 155'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a), (b) ve (c) bendlerinde belirtilen bir kişi olması gerekir.
(5) Emanetçiler, yılda 2.000 \$ (İki bin ABD Doları) karşılığı Türk lirası ruhsat harcı öderler.
(6) Emanetçilerin belirlenmesi, çalışma usul ve esasları, emanete esas teşkil eden belgenin şekli ve içeriği konularında Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak bir Tüzük çıkarılır.
- Fasıl 113 28/1974 7/1977 30/1983 28/1987 65/1989 56/1991 26. Bu Yasanın daha iyi yürütülebilmesi ve ülke ekonomisine daha fazla yararlar sağlayabilmesi için, Maliye İşleriyle görevli Bakanın uygun göreceği, kamu hizmetinde veya özel kesimde çalışan ve Off-Shore hizmetlerinin gelişmesine katkıda bulunabilecek yeterli bilgi ve deneyime sahip olan üç kişiden oluşan bir İstişare Komitesi kurulur. Bu kişilere Bakanlıkça hakkı huzur tahsisatı ödenebilir. İstişare Komitesinin çalışma usul ve esasları ile hakkı huzur tahsisatının miktarı, Komitede görev alacak kişilerin görev süreleri ve benzeri hususlar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak bir Tüzükle belirlenir.
- İstişare Komitesi

YEDİNCİ KISIM

Son Kurallar

Yürütme
yet-kisi

27. Bu Yasayı, Bakanlar Kurulu adına Maliye işleriyle görevli Bakanlık yürütür.

Yürürlüğe
Giriş

28. Bu Yasa, Resmi Gazete’de yayınlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

R.G. 873.9.1993

R.G. 93 12.8.1994

**BANKALARCA BUGÜNE KADAR TAMAMLANMIŞ YADA
TAMAMLANMAMIŞ PROJELERE VERİLMİŞ OLUP
DÖNÜŞÜNDE ZORLUK BULUNAN KREDİLERİN KALKINMA
BANKASI YÖNETİM KURULUNCA UYGUN GÖRÜLMESİ
HALİNDE DEVRALINMASI YASASI**

Sayı: 44/1993

(57/1994 sayılı yasa ile değiştirilmiş şekliyle)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

- Kısa İsim** 1. Bu Yasa, Bankalarca, Bugüne Kadar Tamamlanmış Yada Tamamlanmamış Projelere Verilmiş Olup Dönüşünde Zorluk Bulunan Kredilerin, Kalkınma Bankası Yönetim Kurulunca Uygun Görülmesi Halinde Devralınması Yasası olarak isimlendirilir.
- Tefsir** 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
45/1992 “Kalkınma Bankası”, Kalkınma Bankası Yasası ile kurulan Bankayı anlatır.
11/1976 “Banka”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası altında faaliyet gösteren bankaları anlatır.
35/1983 “Dönüşünde Zorluk Bulunan Kredi”, Proje değerlendirme sonuçlarına göre, teşebbüslerin nakit girişlerinden, net işletme giderleri ve zorunlu ödemeler düşüldükten sonra bulunan tutarın, Banka Yönetim Kurulunca uygulanacak vade ve faiz oranlarına göre devralınacak kredi ve diğer krediler tutarına bölünmesi ile yıllar itibarıyla nakit girişlerinin nakit çıkışlarından fazla olduğu hesap edilen projeleri anlatır.
26/1987 “Tüzük” Kalkınma Bankası Yasası uyarınca çıkarılan tüzükleri anlatır.
- Amaç** 3. Bu Yasanın amacı; daha önce yapılan ve tamamlanmış ve/veya tamamlanmak üzere olan yatırımları, içinde bulundukları güçlükler nedeniyle ekonomik yönden iyileştirip yatırım faaliyetlerinin sürdürülmesine olanak sağlamaktır.
- Borçların Kalkınma Bankasınca devralınması** 4. (1) Kalkınma Bankası Yasası ve sözkonusu Yasa uyarınca çıkarılan Tüzüklerde belirtilen kısıtlamalara bakılmaksızın, 1 Temmuz 1994 tarihinden önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyette bulunan bankalarca, turizm, sanayi, tarım, ulaştırma ve eğitim amaçları için verilen ve Kalkınma Bankasının amaçlarına uygun olan kredileri, Kalkınma Bankası, Yönetim Kurulu Kararı ile devralma yetkisine sahiptir.
45/1992 (2) Yukarıdaki (1)’inci fıkra uyarınca devralınacak kredilerin kaynağı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasının 24’üncü maddesinin (1)’inci fıkrası uyarınca çıkarılan Karar gereğince, Bankaların, her yılın 31 Mart tarihindeki Türk Lirası ve Döviz taahhütlerine karşılık bulundurmaları gereken yüzde on disponibilitenin iki puanlık kısmıdır.
35/1987 (3) Bankalar, taahhütlerine karşılık bulundurmaları gerekli yüzde on disponibilitenin iki puanlık kısmı için Devlet garantili Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kalkınma Bankası tahvili almak zorundadırlar.
44/1992 (4) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kalkınma Bankası tahvilleri bir yıl vadeli olup, ilgili bankanın taahhütleri miktarında her yıl yenilenir.
(5) Türk Lirası ve Döviz cinsinden çıkarılacak bu tahvillere uygulanacak faiz oranları ekonomik konjonktür göre Banka Yönetim Kurulunca belirlenir.
(6) Yıl içinde bankaların taahhütlerinde meydana gelecek azalma; bir sonraki yılın 31 Mart tarihinde işleme tabi tutulur.
(7) Bu maddedeki hususlarla ilgili olarak Bakanlar Kurulu Tüzük yapma yetkisine

sahiptir.

Yürürlükten
kaldırma
45/1992

A.E. 371
6 8 / 1 9 9 3
R.G.
Sayı: 78

5. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak, Kalkınma Bankası Yasasının Yürürlüğe Girmesinden Önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Yerleşik Bankalarca, Turizm, Sanayi, Tarım, Ulaştırma ve Eğitim Maksatlarıyla Verilen ve Dönüşünde Zorluk Bulunan Kredilerin, Kalkınma Bankasınca Devralınmasına Yetki Veren Kararname yürürlükten kaldırılır.

“Cezai
müeyyide”

5 A. Bu Yasanın, 4'üncü maddesi kurallarına uymayan bankaların işlerini fiilen yöneten mensupları bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre, beş yıla kadar hapis cezasına veya 500,000,000.- Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Yürürlüğe
Giriş

6. Bu Yasa Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

OFF SHORE ŞİRKETLERİ HİZMETLER YASASI (38/1993 Sayılı Yasa)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Off Shore Şirketleri Hizmetler Yasası'nın 4 (2) ve 21. maddelerinin kendisine verdiği yetkiyi kullanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar.

- Kısa İsim** 1. Bu Tüzük, Off Shore Şirketleri Hizmetler Tüzüğü olarak isimlendirilir.
- Başvuru** 2. Off Shore Şirketleri Hizmetler Yasası kuralları çerçevesinde faaliyet göstermek üzere izin isteminde bulunan üye kuruluşlar bu Tüzüğün 3'üncü maddesinde istenecek bilgileri içerecek belgeleri, resmi başvurularına eklemek suretiyle Bakanlığa başvururlar. Başvuru için esas alınacak tarih, yasal bilgi ve belgelerin noksansız tamamlandığı tarihtir.
- Müracaatta bulunacak üyelere istenecek bilgi ve belgeler** 3. Üye kuruluşlar Bakanlığa yapacakları başvuru ile birlikte aşağıdaki bilgi ve belgeleri verirler.
(1) Üye kuruluşlar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Şirketler Yasası altında kurulacak bir şirket ise;
(A) Kurulması tasarlanan şirketin Ana Sözleşme ve Tüzüğü;
(B) Kurucular Beyannamesi;
(C) Başvuru harcının Gelir ve Vergi Dairesine yatırıldığını gösteren belge;
(Ç) Taahhüt edilen sermaye miktarının KKTC Merkez Bankası'na bloke edildiğini gösteren belge;
(D) Hissedarlarla ilgili iyi hal belgesi;
(E) Şirket adına Tebligat ve İhbarname kabulüne KKTC'nde yetkili kişiyi gösteren taraflarca imzalı beyanname;
(2) Üye kuruluş bir yabancı şirket ve/veya şubesi ve/veya tüzel kişiliği haiz yabancı bir ortaklık ise;
(A) Ana şirket ve/veya ortaklığın KKTC temsilcilikleri ve/veya TC Elçiliklerinden onaylı Ana Sözleşme ve Tüzüğü;
(B) Yönetim Kurulu listesi;
(C) KKTC'nde Off Shore şirket kurulmasını onaylayan Yönetim Kurulu kararı;
(D) Bu Tüzüğün 3. maddesinin (1)'inci fıkrasının (C), (Ç) ve (E) bentlerinde belirtilen hususlar.
- Off Shore Şirketlerin devri** 4. İzin alıp kurulmuş olan Off Shore Şirketlerin devri Bakanlığın iznine bağlıdır.
(1) Off Shore Şirketlerin devri ile ilgili müracaatlar Bakanlığına yapılır.
(2) Bakanlık Off Shore Şirketi devralacak kuruluştan, bu şirketin ilk kuruluşunda istenen tüm bilgi ve belgeleri isteyebilir.
(3) Bakanlık devir işlemi ile ilgili başvuruyu inceler ve sonuçlandırır.
- Yürütme yetkisi** 5. Bu Tüzüğü, Maliye İşleri ile görevli Bakanlık yürütür.
- Yürürlüğe Giriş.** 6. Bu Tüzük, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

R.G. 49
2.5.94
A.E. 29

BAKANLAR KURULU KARARLARI

KARAR NUMARASI: A- 517 - 94

AKDENİZ GARANTİ BANKASI LTD'İN GEÇİCİ BİR SÜRE İÇİN DEVLET KONTROLÜNE ALINMASI:

Bakanlar Kurulu, Kamu Yararı gereği Banka mevduat sahiplerinin haklarının teminat altına alınması ve korunması amacıyla;

1. 11/76 Sayılı Bankalar Yasası'nın Bakanlar Kurulu'na verdiği yetkiye istinaden Akdeniz Garanti Bankası Ltd'in Bankacılık işlemlerinde bulunma yetkisinin bütün şube ve teşkilâtı için geçerli olmak üzere geçici bir süre Devlet Kontrolüne alınmasına;

2. Akdeniz Garanti Bankası Ltd'in Yönetim Kurulu ve/veya direktörler kurulu yetkilerinin KKTC Merkez Bankası tarafından yürütülmesi ve kullanılmasına karar verdi.

1.5.1994

R.G. 49
2.5.94
A.E. 29

KARAR NUMARASI: A - 518 - 94

**EVEREST BANK LTD'İN GEÇİCİ BİR SÜRE İÇİN DEVLET
KONTROLÜNE ALINMASI:**

Bakanlar Kurulu, Kamu Yararı gereği Banka mevduat sahiplerinin haklarının teminat altına alınması ve korunması amacıyla;

1. 11/76 Sayılı Bankalar Yasası'nın Bakanlar Kurulu'na verdiği yetkiye istinaden Everest Bank Ltd'in Bankacılık işlemlerinde bulunma yetkisinin bütün şube ve teşkilâtı için geçerli olmak üzere geçici bir süre Devlet Kontrolüne alınmasına;

2. Everest Bank Ltd'in Yönetim Kurulu ve/veya direktörler kurulu yetkilerinin KKTC Merkez Bankası tarafından yürütülmesi ve kullanılmasına karar verdi.

1.5.1994

R.G. 39
29.7.94
A.E. 39

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
BANKALAR YASASININ 5. (1) MADDESİ ALTINDA KARAR

- Kısa İsim
11/1976
25/1983
26/1987
42/1989
- Bakanlar Kurulu Değiştirilmiş şekliyle 11/1976 sayılı Bankalar Yasası'nın 5. (1) maddesinin verdiği yetkiye dayanarak aşağıdaki Kararı alır.
- Asgari sermaye miktarı
1. Bankaların, fiilen ödenmiş sermayeleri 50,000,000,000.- TL (Elli Milyar Türk Lirası)'ndan az olamaz.
- Halen kurulmuş veya Bakanlığa müracaat edip de Bakanlar Kurulundan izin alan bankalara istisna
2. (1) Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş veya Bakanlığa müracaat edip de Bakanlar Kurulundan izin almayan bankalar, sermayelerini aşağıdaki (2) fıkradaki kurallara tabi olarak belirtilen tarihlere kadar öngörülen sermaye miktarına çıkarmak zorundadırlar.
- (2) Sermayeleri, 19 Kasım 1992 gün ve 112 sayılı Resmi Gazete'nin Ek IV'ünde 52 sayılı Amme Enstrümanı olarak yayımlanan Kararda öngörülen asgari sermaye miktarından az olan Bankalar ödenmiş sermayelerini en geç 31 Aralık 1994 tarihine kadar nakden ödemek suretiyle 25,000,000,000.- TL (Yirmi Beş Milyar Türk Lirası)'na 31 Mayıs, 1995 tarihine kadar ise 50,000,000,000.-TL (Elli Milyar Türk Lirası)'na tamamlamak zorundadırlar.
- Özel Yasa ile kurulmuş Bankalar ve Kooperatif Bankaları için istisna
3. Özel Yasa ile kurulmuş olan bankalar ve kooperatif bankalarına bu Karar kuralları uygulanmaz.
- Yürürlüğe Giriş
4. Bu Karar, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

R.G. 88
4.8.94
A.E. 40

KARAR NUMARASI A-953-94
BAKANLAR KURULU'NUN EVEREST BANK LTD'İN GEÇİCİ
BİR SÜRE İÇİN DEVLET KONTROLÜNE ALINMASI
HAKKINDAKİ A - 518 - 94 SAYI VE 1.5.1994 TARİHLİ
KARARININ İPTALİ:

Bakanlar Kurulu, mevduat sahiplerinin haklarının teminat altına alınması için 11/76 sayılı Bankalar Yasası'nın verdiği yetkiye istinaden Everest Bank Ltd.'in Bankacılık işlemlerinde bulunma yetkisinin bütün şube ve teşkilâtı için geçerli olmak üzere Geçici Bir Süre Devlet kontrolüne alınması ve adı geçen Bankanın Yönetim Kurulu ve/veya Direktörler Kurulu yetkilerinin KKTC Merkez Bankası tarafından yürütülmesi ve kullanılmasını öngören 1.5.1994 tarih ve A - 518 - 94 sayılı kararın, geçen süre içinde yapılan uygulamalar sonucu meydana gelen olumlu gelişmeleri, o günkü olumsuzlukların ortadan kalkmış olmasını mevduat sahiplerinin haklarının yeniden teminat altına alındığına ilişkin göstergeleri ve Everest Bank Ltd.'in 15.7.1994 tarihinden itibaren tüm Bankacılık faaliyetlerine yeniden başlayıp bugüne kadar herhangi bir sorun yaşanmamış olmasını dikkate alarak iptaline ve 2 Mayıs, 1994 tarihinden bu yana KKTC Merkez Bankasıyla yürütülen ve kullanılan Yönetim Kurulu ve/veya Direktörler Kurulu yetkilerinin 2 Ağustos, 1994 tarihinde gerçekleştirilen Everest Bank Ltd.'in Genel Kurul Toplantısında oluşturulan yeni Yönetim Kurulu'na devredilmesine karar verdi.

3.8.1994

R.G. 84
29.7.94
A.E. 379

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ BANKALAR YASASI

(11/1976, 25/1983 ve 26/1987 Sayılı Yasalar)

Madde 6. (6) Altında Tebliğ

Ekonomi ve Maliye Bakanı, değiştirilmiş şekliyle 11/76 sayılı Bankalar Yasası'nın 6. (6) maddesinin kendisine verdiği yetkiyi kullanarak işbu Tebliğ ile aşağıdaki hususları tesbit eder.

Bir
bankanın
kabul
edebileceği
tasarruf
mevduatı
yekünü

1. Bir bankanın kabul edebileceği tasarruf mevduatı yekünü, özkaynağı yekününün;
 - a) 10 Milyar TL'sına kadar olan bankalarda 15 katını,
 - b) 10 Milyar ile 25 Milyar TL arasında olanlar 16 katını,
 - c) 25 Milyar ile 50 Milyar TL arasında olanlar 17 katını,
 - d) 50 Milyar ile 100 Milyar TL arasında olanlar 18 katını,
 - e) 100 Milyar TL'den fazla olanlar 20 katını aşamaz.
 - f) Özel hallerde Ekonomi ve Maliye Bakanı 20 katından fazlaya yetki verebilir.

Ancak %50 karşılığını Merkez Bankasına yatırmak kaydıyla Bankalar yukarıdaki nisbetler üzerinde de mevduat kabul edebilirler. Merkez Bankasına yatırılan %50 mevduat için ayrıca munzam karşılık yatırılması gerekmez.

Bir
bankanın
verebileceği
teminatlar
ve
yüklenileceği
taahhütler
toplamı

2. Bir Bankanın verebileceği teminatlarla yüklenebileceği taahhütler, toplam özkaynak yekününün beş katını geçemez. Limit üstü talepleri için Ekonomi ve Maliye Bakanlığınca yetki verilebilir.

Yürürlükten
kaldırma
R.G.
EK III
Sayı 75
A.E. 371
12.8.1988

3. 371/88 sayılı Tebliğ, onun gereğince yapılmış ve/veya yapılması gereken herhangi bir muameleye hâlel gelmeksizin yürürlükten kaldırılır.

Yürürlüğe
Giriş.

4. Bu Tebliğ, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

R.G. 60
18.6.93
A.E. 288

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YÖNETİM KURULU KARARI

KARAR TARİHİ: 10 HAZİRAN 1993
KARAR SAYISI: 295

Tarım Sektörüne (aynı) kredi olarak kullandırılan kredilerdeki limitlerin aşağıdaki şekilde değiştirilmesine,

1. Genel Sulama (Su türbini alımı dahil) kredi limitinin 40 milyon TL'den 80 milyon TL'ye,

2. Tarım sektöründe damlama yağmurlama ve ağaç altı fıskiye sistemlerinin geliştirilmesi için verilecek kredilerde kredi limitinin (Dönüm başına maliyet esas alınarak) 80 milyon TL'den 100 milyon TL'ye yükseltilmesine, bu kredinin ilk 9 ayı ödemesiz olmak üzere azami 4 x 9 ay vade ile kullandırılmasına, faizlerin 9 aylık dönemler sonunda tahsiline, ana paraların ise mahsulün idrakine uygun dönemlerde taksitler halinde geri alınmasına,

3. Tarım aynı kredisi olarak Faiz Farkı İadesi Fonundan yararlandırılan hayvan alımları (Büyükbaş, küçükbaş, tavukçuluk, balıkçılık ve arıcılık) sera örtüsü ve sera kurulmasına yardımcı malzemeler, modern hayvan barınakları tesisi, süt sağma ve süt soğutma makinaları alımı, her türlü fidan, fide ve tohum alımları (dönüm başına maliyet esas alınarak) plastik patates kasası ve balıkçılar için ağ çekme vinci alımlarında uygulanmakta olan kredi limitinin 25 milyon TL'den 80 milyon TL'ye,
Yükseltilmesine karar verildi.

4. Bu Karar, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

R.G. 60
18.6.93
A.E. 289

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MERKEZ BANKASI YÖNETİM KURULU
KARARI**

KARAR TARİHİ: 10 Haziran 1993
KARAR SAYISI: 296

35/1987 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 25'inci maddesi ve değiştirilmiş şekliyle 38/1982 sayılı Para ve Kambiyo İşleri Yasası altında yapılan Para ve Kambiyo İşleri Tüzüğü'nün 7 (3) ve 8 (3) maddeleri uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yönetim Kurulu aşağıdaki kararı almıştır.

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası nezdinde özel ve tüzel kişilere açılacak Döviz Tevdiat ve Mevduat Hesaplarına aşağıdaki azami yıllık faiz oranları uygulanır.

	Sterlin	Amerikan Doları	Alman Markı	Kıbrıs Lirası
Vadesiz	4	2	4	1
6 ay vadeli	6	3	5	2
1 yıl vadeli	8	5	7	3

2. 30.3.1993 Tarih ve 32 sayılı Resmi Gazete'de 123 sayılı Amme Enstrümanı olarak yayımlanan 22.3.1993 tarih ve 286 sayılı Yönetim Kurulu Kararı yürürlükten kaldırılır.

3. Bu Karar, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

R.G. 60
18.6.93
A.E. 290

KUZHEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YÖNETİM KURULU KARARI

KARAR TARİHİ: 10 HAZİRAN 1993
KARAR SAYISI: 297

35/1987 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 25'inci maddesi ve değiştirilmiş şekliyle 38/1982 sayılı Para ve Kambiyo İşleri Yasası altında yapılan Para ve Kambiyo İşleri Tüzüğü'nün 7 (3) ve 8 (3) maddeleri uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yönetim Kurulu aşağıdaki kararı almıştır.

A. (1) Bankalarca açılacak Döviz Tevdiat ve Mevduat Hesapları ile döviz kredilerine uygulanacak faiz oranları serbestçe belirlenir.

(2) Bankaların Merkez Bankası nezdinde açacakları Döviz Tevdiat ve Mevduat Hesaplarına Bankanın özel ve tüzel kişilerin Döviz Mevduat Hesaplarına uygulanan azami faiz oranları artı 1/4 uygulanır.

(3) Merkez Bankası'nca Tevdiat ve Mevduat Munzam Karşılıklarına aşağıdaki yıllık faiz oranları uygulanır.

Sterlin	Amerikan Doları	Alman Markı	Kıbrıs Lirası
5	3	5	1.5

Tevdiat ve Mevduat Munzam Karşılıklarını zamanında yatırmayan Bankalara döviz cinslerine uygulanan yıllık faiz oranına yüzde 3 ilâve edilmek suretiyle cezai faiz uygulanır.

(4) Vadeli Tevdiat ve Mevduat Hesaplarına vadenin bitiminde yapılacak işlem konusunda, müddet herhangi bir talimatı yoksa bu hesaplara aynı vade ile yürürlükteki faiz uygulanır.

(5) Bankalar Tevdiat, Mevduat ve Kredi faiz oranlarına ilişkin bilgileri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası İdare Merkezince tesbit edilecek esaslar çerçevesinde Bankaya gönderirler.

B. Bu kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kredilere vadeleri sonuna kadar halen uygulanmakta olan faiz oranları aynen uygulanır.

C. (1) Bankalar tesbit ve ilân ettikleri azami Tevdiat, Mevduat ve kredi faiz oranlarını Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası İdare Merkezi'ne 2 iş günü önceden bildirmek suretiyle değiştirebilirler.

(2) Bankalar uygulayacakları azami faiz oranlarını Merkez ve Şubelerinde halkın kolaylıkla görebileceği şekilde ilân ederler.

(3) Borç ve Mükellefiyetler için faiz birikimi olarak dava yolu ile tahsil edilebilecek miktar, faizin ödendiği ana para borç ve mülkiyet miktarının bir katından fazla olamaz.

D. 21/1989 Sayılı Yasa ile değiştirilmiş şekildeki Fasıl 149 Sözleşmeler Yasası'nın 78. maddesi maksatları bakımından yıllık yüzde kredi faiz oranları aşağıdaki şekilde belirlenir.

Sterlin	Amerikan Doları	Alman Markı	Kıbrıs Lirası
12	9	11	8

(Diğer döviz cinsleri için Amerikan Doları muadili)

E. Bu Kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak; 30.3.1993 tarih ve 32 sayılı Resmi Gazete'de 122 sayılı Amme Enstrümanı olarak yayımlanan 22.3.1993 tarih ve 285 sayılı Yönetim Kurulu Kararı yürürlükten kaldırılır.

F. Bu Karar, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

R.G. 76
30.7.93
A.E. 362

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MERKEZ BANKASI YASASI
(35/1987 SAYILI YASA)

Madde 24 (1) Altında Karar

Karar Sayısı: 305
Karar Tarihi: 23.7.93

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası 35/1987 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasının 24 (1) maddesine istinaden aşağıdaki hususları saptar.

1. Bankaların, 35/1987 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasının 24 (1) maddesine göre taahhütlerine karşı bulunduracakları dispo­nibilite oranı %10'dur. Bu oranın hesabında aşağıdaki hususlar gözönünde tutulur.

1. (a) Kasadaki Türk Lirası Mevcudu,
(b) Kasadaki Yabancı Para (efektif ve seyahat çeki) mevcudu,
(c) Merkez Bankası nezdindeki vadesiz serbest Türk parası ve Döviz Tevdiat ve Mevduat hesapları,
(d) Her an paraya çevrilebilir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ait i istikraz tahvilleri,
(e) Azami bir yıl vadeli Kalkınma Bankası tahvilleri,
(f) Merkez Bankası tarafından teminata (avansa) kabul edilmiş senetlere karşılık bankalarca serbestçe kullanılabilecek reeskont imkânları toplamı, Bankaların dispo­nibil değerlerini,

2. (a) Bankalararası Mevduat hariç toplam Türk Parası ve Döviz Tevdiat ve Mevduatı,
(b) zel ve Tüzel kişilere olan vadesiz borçlar, (Merkez Bankası ve Bankalar hariç),
(c) deme emirleri ve ödenecek ekler,
(d) Tahakkuk etmiş vergi, resim ve harçlar toplamı,
Bankaların taahhütlerini gösterir.

2. Bu kararın 1 (e) maddesi ile ilgili olarak Bankalar 31.3.1993 tarihinden itibaren toplam taahhütlerinin %2'si üzerinden Kalkınma Bankası tahvili almak zorundadırlar.

3. Bu Kararın 1'inci maddesinin (1) ve (2) fıkralarında belirtilen kalemler dışında hiçbir kalem ilâve edilemez.

4. Bu kararın yürürlüğe girdiği tarihte 30.3.1993 tarih ve 32 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 125 sayılı Amme Enstrümanı, onun altında yapılmış veya yapılması gereken işlemlere halel gelmeksizin yrrlğten kaldırılır.

5. Bu karar, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

R.G. 37
7.4.94
A.E. 163

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YÖNETİM KURULU KARARI

KARAR TARİHİ: 5 Nisan 1994
KARAR SAYISI: 336

1. 35/1987 Sayılı K.K.T.C. Merkez Bankası Yasasının 11 (1) maddesine istinaden ve 32 (1) (A), (B), (C) maddelerinde öngörülen sürelerle uygun olarak reeskont ve avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranlarını aşağıdaki şekilde tesbit ve ilân eder.

I. Genel olarak
(Senetlerin geçerli faiz oranı üzerinden düzenlenmiş olması şartıyla)	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında.
II. Kontrollü Krediler	
A. 1. Tarım Aynı Kredileri
(Senetlerin geçerli faiz oranının 31 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında.
2. Hayvancılık
100 milyon TL'ye kadar
(Senetlerin geçerli faiz oranının 41 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında.
B. 1. Küçük Esnaf ve Sanatkâr Kredileri
Küçük Esnaf ve Sanatkârlara verilir.
(Senetlerin geçerli faiz oranının 26 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)
Azami 40 milyon TL'ye kadar.	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında.
2. Yeni iş yeri açacak üniversite veya yüksek okul mezunlarına azami 40 milyon TL'ye kadar.	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında.
3. Sanayici kapsamına girmeyen üretime dönük faaliyette bulunan küçük imalatçılara 120 milyon TL'ye kadar.	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında.
C. Sanayici Kredileri
(Senetlerin geçerli faiz oranının 20 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)	Senette belirtilen faiz oranının 3 puan altında.

D. İhracat Kredileri
(Senetlerin geçerli faiz oranının
31 puan altında düzenlenmiş
olması şartıyla)

Senette belirtilen faiz
oranının 3 puan altında.

E. Turizm Kredileri (İşletme)
(Senetlerin geçerli faiz oranının
20 puan altında düzenlenmiş
olması şartıyla)

Senette belirtilen faiz
oranının 4 puan altında.

III. Geçerli faiz oranı, Faiz Farkı Fonuna ödenen 2 puan hariç her bankanın tesbit ve ilân ederek Merkez Bankasına bildirdiği Kredi faiz oranıdır.

IV. Senedin ibraz tarihinde üzerinde yazılı faiz oranı vade hitamına kadar aynen devam eder. Aşılması halinde aşılan her puan için 3 puan cezai faiz uygulanır.

V. Bankalar bu Kararda öngörülen faiz oranları dışında hangi nam altında olursa olsun ek menfaat sağlayamazlar. Ancak, hizmet görülmesi halinde görülecek hizmet karşılığı alınacak ücret ve komisyonlar bunun dışındadır.

VI. Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce kullandırılmış krediler temdit edilmemek kaydıyla vadeleri sonuna kadar eski Reeskont oranına tabi tutulur.

VII. Bu Karar, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

R.G. 82
22.7.94
A.E. 368

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YÖNETİM KURULU KARARI

KARAR TARİHİ: 15 TEMMUZ 1994
KARAR SAYISI: 346

27 Nisan 1984 Tarih ve 41 sayılı Resmi Gazete'de A.E. 222 olarak yayımlanan 31/1983 sayılı Yasa Madde 11 (8) altında yapılan Tüzükte Birinci Kısım İskonto Madde 2'de yer alan;

Senetlerin nitelikleri	(2. Bankaca Reeskonta kabul edilecek senetler, Türk Parası üzerinden düzenlenmiş poliçeler ile usulüne uygun borç senetleridir.) İfadesinin,
Senetlerin nitelikleri	(2. Bankaca Reeskonta kabul edilecek senetler, Türk parası veya Döviz (Sterlin, ABD Doları ve Alman Markı) üzerinden düzenlenmiş poliçeler ile usulüne uygun borç senetleridir.)
- Şeklinde değiştirilmesine ve bu değişikliğin Resmi Gazete'de yayınlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girmesine karar verildi.

Yukarıdaki karar Bakanlar Kurulunun aynı gazetede yayımlanan A. 884 - 94 Sayı ve 18.7.94 tarihli kararı ile onaylanmıştır.

R.G. 82
22.7.94
A.E. 369

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YÖNETİM KURULU KARARI

Karar Tarihi: 15 Temmuz 1994
Karar Sayısı: 347

1. 35/1987 Sayılı K.K.T.C. Merkez Bankası Yasasının 11 (1) maddesine istinaden ve 32 (1) (A), (B) maddelerinde öngörülen sürelerle uygun olarak dövizli reeskont ve avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranlarını aşağıdaki şekilde tesbit ve ilân eder.

I- Kontrollü Krediler

1) Sanayici Kredileri

(Senetlerin faiz oranının yıllık		
İngiliz Sterlini	%10	Senette belirtilen
Amerikan Doları	%9	faiz oranının 1 puan
Alman Markı	%9	altında.
olarak düzenlenmiş olması şartıyla)		

2) İhracat Kredileri

(Senetlerin faiz oranının yıllık		
İngiliz Sterlini	%10	Senette belirtilen
Amerikan Doları	%9	faiz oranının 1 puan
Alman Markı	%9	altında
olarak düzenlenmiş olması şartıyla)		

II- Senedin ibraz tarihinde üzerinde yazılı faiz oranı vade hitamına kadar aynen devam eder. Aşılması halinde, aşılan her puan için 3 puan cezai faiz uygulanır.

III- Bankalar, bu Kararda öngörülen faiz oranları dışında, hangi nam altında olursa olsun, ek menfaat sağlayamazlar. Ancak, hizmet görülmesi halinde, görülecek hizmet karşılığı, alınacak ücret ve komisyonlar bunun dışındadır.

IV- Bu Karar Resmi Gazete'de yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

VII. BÖLÜM
TABLolarIN LİSTESİ

TABLOLARIN LİSTESİ

Tablo 1. Avans ve Reeskont İşlemleri	
“ 2. Avans ve Reeskont Borç Bakiyeleri	5-7
“ 3. Faiz Farkı Fonu Uygulamaları	8-10
“ 4. Devletin Kur Hesabında Tutulan Dövizin ABD Doları Karşılığı Olarak Dökümü	12-13
“ 5. Bankaların, Bankalar Kurunda Tuttuğu Dövizin ABD Doları Karşılığı Olarak Dökümü	18-20
“ 6. Döviz Rezervlerinin Artış Hızı	22-24
“ 7. Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat Hesaplarının Cins ve Vadelerine Göre Dökümü	26-29
“ 8. Türk Lirası Mevduatın Artış Hızı	31
“ 9. A) KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Nezdinde Türk Lirası Resmi Mevduat.	34-37
B) KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Nezdinde Döviz Resmi Mevduat.	39
“ 10. Türk Lirası Mevduat Artış Hızı ile Toplam Türk Lirası Plasman Artış Hızının Karşılaştırması	40
“ 11. İskonto Senetleri ve Bankalar Türk Lirası ve Döviz Plasmanlarının Dökümü ve Geçmiş Dönemle Karşılaştırması	42
“ 12. Bankalar Döviz Plasmanları TL. Karşılıklarının Dökümü ve Geçmiş Dönemle Karşılaştırması	43
“ 13. GSMH’ın Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızları (Cari Üretici Fiyatlarıyla)	44
“ 14. GSMH’nın Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızları (Sabit Üretici Fiyatlarıyla)	48
“ 15. Kaynaklar - Harcamalar Dengesi	49
“ 16. İstihdamın Sektörel Dağılımı ve Nüfus	50
“ 17. Hayat Pahalılığı	52
“ 18. Hayat Pahalılığının Mal ve Hizmet Gruplarına Göre Dağılımı	54
“ 19. GSMH ile Karşılaştırmalı Bütçe Analizi	55
“ 20. Karşılaştırmalı Bütçe Özeti	57
“ 21. Yıllar İtibarıyla Bütçe Açıkları	58
“ 22. T.C. Ziraat Bankası’ndan Sağlanan Kredilerin (faiz hariç) Yıllar İtibarıyla Dökümü	59
“ 23. KKTC’nin Türkiye ve Diğer Ülkelerle Olan Dış Ticareti	60
“ 24. Ülkeler İtibarıyla Dış Ticaret	62
“ 25. Dışsatımın Yapısı	63
“ 26. Dışalım Ana Mal Gruplarına Göre Tasnifi	64
“ 27. Dış Ticaret	65
“ 28. Ödemeler Dengesi	66
“ 29. Türkiye ve Diğer Ülkelerden Gelen Turistler	67
“ 30. KKTC Merkez Bankası’nın Bilançosu	68
“ 31. KKTC Merkez Bankası’nın Kâr ve Zarar hesabı	71
“ 32. Bankaların Aktif Özetleri	72
“ 33. Bankaların Pasif Özetleri	80
“ 34. İskonto Senetleri ve Bankalar Plasmanlarının Sektörel Dağılımı Türk Parası	81
“ 35. İskonto Senetleri ve Bankalar Plasmanlarının Sektörel Yüzde (%) Dağılımı Türk Parası ve Döviz	82
“ 36. Bankalar Türk Parası Mevduatlarının Niteliğine Göre Analizi	83
“ 37. Bankalar Türk Parası Mevduatlarının Vadelerine Göre Analizi	84
“ 38. Bankalar Döviz Mevduatlarının Niteliğine Göre Analizi	85
“ 39. Bankalar Döviz Mevduatlarının Vadelerine Göre Analizi	86
“ 40. İskonto Senetleri ve Bankalar Plasmanlarının Sektörel Dağılımı - Döviz	87
	88

